דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם „למרחב"

היום בדבר
- בפוליטיקה כמו בבטחון – אורי שחר
- ירושלים כשדה־מערכה – אברהם בורג
- אין קץ למלים – נתן רוטנשטרייך
- מצרים־עיראק, יחסים בלתי ממוסדים – דן אבידן
- בורסה וכלכלה, עכשיו
- כל הארץ, כוכבים ולילות

מזג האויר
חם ויבש בהרים
ירושלים: 16־28, רמת הגולן: 18־29, נהריה: 18־29, צפת: 16־28, נמל חיפה: 18־29, טבריה: 20־35, נצרת: 18־31, עפולה: 19־31, השומרון: 18־29, הקריה ת"א: 20־29, נתב"ג: 19־30, יריחו: 20־38, עזה: 20־28, באר שבע: 14־32, אילת: 23־38.

יום חמישי, כ"ו בסיון תשמ"ו, 3 ביולי 1986 ● גליון 18850
היום 12 עמודים ● המחיר 73 אג', באילת 63 אג'

עוזרי שמיר נותנים פומבי לעמדתו בפרשת השב"כ
י. שמיר: לא ידעתי שום דבר טענות ראש השב"כ אינן אמת

מאת יוסי מלמן, מסופר המדיני של „דבר"

ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר חולק על גירסתו של ראש השב"כ אברהם שלום וסבור כי היא אינה מדוייקת. בפעם הראשונה מאז שגזר על עצמו שתיקה בפרשה זו מוכנים עוזריו של שמיר לפרסם את גירסתו שלו כפי ששמעו אותה מפיו.

שמיר טוען כי לראשונה נודע לו על כל הפרשה רק לפני שישה חודשים. לדברי המקורבים הוא לא נתן בכלל הוראה להרוג את שני המחבלים שנתפסו באוטובוס בקו 300. שמיר לא ידע כלל כי הם נהרגו על ידי השב"כ וסבר כי הם נהרגו כתוצאה מלינץ' שנעשה בהם לאחר שנתפסו בידי כוחות הבטחון שהיו בשטח.

לדברי המקורבים אנשי לשכתו לא רק שראש הממשלה דאז לא אישר בדיעבד את הוצאתם להורג אלא שגם לא נתן גיבוי למעשה. על פי גירסה זו טוען גם יצחק שמיר כי לא הורה לראש השב"כ לשבש ראיות, להעלים עדויות, להדיח עדים ולשקר לועדות זורע ובלטמן ובית הדין המשמעתי של השב"כ.

גירסה זו של יצחק שמיר, מצדיקה כך מסבירים המקורבים את דבריו כי „מצפוני נקי". אנשי שמיר מוסיפים על כן כי טענות ראש השב"כ ופקידיו הבכירים, כפי שנמסרו על ידי ראש הממשלה שמעון פרס בשיחות עם שרי מפלגת העבודה, אינן אמת.

פירוש ה„דבר"
שתי השאלות שלפני בג"צ

מאת כתב „דבר"

הבירור המשפטי בפרשת השב"כ עודנו בראשיתו ובג"ץ טרם החליט בשתי הסוגיות העיקריות:

א) האם יש לחייב את הרשויות המוסמכות לפתוח בחקירת הארועים שהיו בעקבות חטיפת אוטובוס „אגד" בידי מחבלים ב־1984.

ב) האם החנינה שהעניק הנשיא לאנשי השב"כ היא בת תוקף.

בעניין החקירה הוציא בג"ץ צו על תנאי המורה לרשויות המוסמכות לנמק בתוך שבועיים מדוע לא יפתחו בחקירת המקרה. לאחר שיקבל בג"ץ את הנימוקים וישמע את הטענות בעד החקירה ונגדה יהיה עליו להחליט אם לבטל את הצו על תנאי או לעשות אותו החלטי. ביטול הצו פירושו יהיה כשלון הניסיון לחייב את הרשויות לפתוח בחקירה. ואילו הפיכת הצו על תנאי להחלטי תחייב את המשטרה לפתוח בחקירת המקרה.

בעניין החנינה עדיין לא החליט בג"ץ אם להוציא צו על תנאי. הוא יחליט על כך לאחר שיקבל, בתוך שבוע ימים, את התצהירים של אנשי השב"כ על תהליך בקשת החנינה והנימוקים לבקשה. גם בעניין זה אם יוצא צו על תנאי יהיה זה רק שלב ביניים של הבירור. על המשיבים יהיה לנמק מדוע לדעתם החנינה תקפה והעותרים ינמקו מדוע איננה בת תוקף. לאחר שמיעת שני הצדדים יחליט בג"ץ אם לבטל את הצו או לעשות אותו החלטי.

בהחלטתו על תוקף החנינה יבחון בג"ץ שתי שאלות: האם סמכות החנינה של הנשיא חלה גם על מי שטרם נאשמו וטרם הורשעו בדין? אפילו התשובה על כך חיובית – האם סמכות החנינה במקרה זה הופעלה כדין. לכן הורה בג"ץ לאנשי השב"כ לפרט בתצהיריהם את הנימוקים לבקשת החנינה ואת הליך החנינה. אם יתברר כי הליך החנינה לא היה תקין – למשל, אם בקשת החנינה לא הוגשה ביוזמת אנשי השב"כ אלא היתה יוזמה של רשות שלטונית – עלול הדבר להשפיע על החלטת בג"ץ לגבי תקיפות החנינה. בג"ץ עשוי לבחון אם החנינה שימשה כבסיס למניעת חקירה, ובמקרה זה אולי היא לא קידמה את המטרה שלשמה נועדה.

הכרעת בג"ץ שלפיה החנינה בת־תוקף אין פירושה חסימת הדרך בפני חקירת הפרשה. אנשי השב"כ שקיבלו חנינה יהיו אמנם מחוסנים בפני כל הליך פלילי בקשר לארועים אלה אבל אפשר יהיה לחקור אותם לגבי מעורבותם של אנשים אחרים לרבות ראשי הדרג המדיני. יתכן כי במקרה כזה אפשר יהיה להפיק מחקירת אנשי השב"כ תועלת גדולה יותר, מפני שהם לא יוכלו לסרב להשיב לשאלות בטענה שהם עלולים להפליל את עצמם. טענה כזאת לא תישמע שהרי הם כבר קיבלו חנינה.

אם בג"ץ יחליט בסופו של דבר שהחנינה איננה תקיפה נחזור לקו שהתווה החלטת היועץ המשפטי, שלפיה יש לחקור את כל המעורבים בפרשה, לרבות ראש השב"כ ושלושת אנשיו שקיבלו חנינה.

התק"ם: לחקור ולגלות האמת

(עס"ת). – מזכירי התנועה הקיבוצית המאוחדת אהרון ידלין וישעיהו פרי פרסמו אתמול הודעה בה הם תובעים לחקור את פרשת השב"כ לשם גילוי האמת, באורח שיבטיח את החיסיון הדרוש של סודות בטחוניים ויזהה נקודת מוצא לקביעת נורמות מוגדרות לשב"כ ולהנהגה המדינית בעתיד.

מזכירי התק"ם פונים לכל המפלגות בישראל שלא להפוך את פרשת השב"כ לקרדום לחפור בו ולא לנסות להפיק ממנה רווחים מפלגתיים או אחרים. אי לכך, אין להרוץ משפט על הדרג המדיני או המבצע בטרם חקירה. מזכירי התק"ם מדגישים שגם כאשר מתחייבת הגנה על הסודות הכמוסים ביותר של ישראל, אין להעלות על הדעת שיבוש מערכות חקירה מוסמכות בדרך של אי אמירת האמת.

בליכוד: תמיכה בהקדמת הבחירות במערך: דחיית הדיון בהמתנה לבג"צ
מועצת שינוי תפרוש מהממשלה ● מזכירות „חרות" מתכנסת

מאת יוסי מלמן, מסופר המדיני של „דבר" וסופר „דבר" לענייני מפלגות

ראש הממשלה שמעון פרס מצא לדחות את הדיון בפרשת השב"כ המיועד להתחדש בישיבתה השבועית של הממשלה ביום ראשון. שמעון פרס מעדיף להמתין עד שבית המשפט הגבוה יכריע בעוד שבועיים בקשר לעתירות שהוגשו בפניו.

ראש הממשלה יסביר בישיבה כי כל עוד תלוי הנושא ועומד בבית המשפט מוטב שלא לדון בו שכן הוא כמעט בבחינת „סוב יודיצה", הגם שחוקית יש לממשלה זכות לעשות זאת. קודם לדיון יתכנסו שרי מפלגת העבודה לישיבה מיוחדת במוצאי שבת כדי לגבש את עמדתם.

הישיבה שנקבעה לאמש בוטלה בגלל הארועים לציון עשר שנים למבצע אנטבה. לעומת זאת דורשים יצחק שמיר והליכוד שהממשלה תכריע בקשר להצעתם של השרים שחל ורובינשטיין להקים ועדת חקירה. שרי הליכוד תובעים כי [illegible].

גם מעריכים שהממשלה תכריע ותעמיד את בית המשפט העליון בפני עובדה מוגמרת. שרי הליכוד מעריכים כי בית המשפט לא יוכל להתערב בתהליכי קבלת ההחלטות של הממשלה ויעדיף שלא לכפות את דעתו עליה. השר לקליטת עליה יעקב צור התומך בהקמת ועדת חקירה האשים אתמול את יצחק שמיר ב„היסטריה צעקנית וסגנון תוקפני" המזיקים לדעתו את „התמונה שיש ליצחק שמיר מה להסתיר. שמיר מסרב לחשוף חלקו בפרשה, בורח מאחריות פוליטית וכמחריבות חברית ללוחמים של השב"כ". השר צור סבור כי מעשים אלה „מעוררים ספק באשר לכושרו וכישוריו של יצחק שמיר לשמש בתפקיד ראש הממשלה".

מועצת שינוי החליטה אמש כי שינוי תפרוש מן הממשלה אם לא תתקיים חקירה משפטית על פי חוק ועדות חקירה בפרשת השב"כ או חקירה משטרתית לפי הוראת בג"ץ. בתום דיון שקיימה מועצת שינוי הוחלט כי נשיאות התנועה תזמן ישיבה מיוחדת של המועצה בתום הליכי הבג"ץ כדי להחליט על מועד ביצוע ההחלטה.

לשכת מפלגת העבודה והסיעה בכנסת תתכנס היום לדיון מיוחד בהחלטת הסיעה לדרוש ועדת חקירה, בצו על תנאי שהוציא הבג"ץ ובתביעה שהעלו חברים להחליט על הצעדים שיינקטו אם הרוב בממשלה ידחה את התביעה לחקור את הפרשה.

מזכירות תנועת החרות מתכנסת היום לדון בנושא.

סופר „דבר" מציין כי זהו מוסד ראשון של תנועת החרות המקיים דיון כלשהו מאז פרץ המשבר בתנועת החרות בעקבות פיצוץ הועידה לפני כארבעה חודשים. ב„חרות" כמו בליכוד גוברים הקולות התובעים להחליט על תמיכה בהקדמת הבחירות בגלל ההתפתחויות האחרונות בפרשת השב"כ.

שרי הליכוד בישיבתם אמש החליטו לפתוח בהכנות להיערך לבחירות מוקדמות עם פירוק ממשלת האחדות, על פי ההערכות אותן השמיעו שרי הליכוד הם עומדים במועד להביא לקיומן של הבחירות בהקדם ולא לקיים את הרוטציה.

שרי הליכוד טוענים כי על פי סקרי דעת קהל שהגיעו לידיהם השתפרו סיכויי הליכוד לזכות בבחירות משום פרשת השב"כ.

יו"ר אגף הארגון של תנועת החרות ח"כ מיכה רייזר הודיע לשרי תנועתו כי הליכוד מסוגל להקים מטה בחירות בתוך 24 שעות. הוא עצמו מצוי בקשר מתמיד עם משרדי הפרסום. כמו כן נבחרה לדבריו סיסמת הליכוד לבחירות הקרובות „המחנה הלאומי מול המחנה האחר על רקע פרשת השב"כ".

יוסף חריש איים להתפטר אם הממשלה היתה דוחה עמדתו
לפני שהתקבלה החנינה דרש למנות ועדת חקירה

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה השופט יוסף חריש איים להתפטר בשבוע שעבר בישיבת הקבינט אם הממשלה לא תאשר את החלטתו להקים ועדת חקירה משפטית. הדבר היה טרם שהובאה הפרשה בדבר החנינה.

בתחילת הישיבה, כך נודע ל„דבר", אמר חריש כי הגיע להחלטה שאין אפשרות להחזיר את הגלגל אחורה בעניין התלונה שהגיש קודמו בתפקיד פרופ' זמיר למשטרה. חריש הוסיף כי מבחינתו עדיפה הקמת ועדת חקירה.

מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר הביע באופן נחרץ התנגדותו להקמת ועדת חקירה ושאל „יוסף, ואם הממשלה לא תאפשר הקמת ועדת חקירה?" חריש ענה: „אם כך תאלץ הממשלה לאשר התפטרותי ביום א' הקרוב".

מקור משפטי בכיר העריך אמש כי חריש ימשיך להיות נחרץ בעמדתו שלא לתת לבודק יחיד לבדוק את הפרשה לאור חוות הדעת הברורה שקיבל בעניין זה עוד טרם קיבל את החלטתו בשבוע שעבר. יחד עם זאת העריכו אותם מקורות כי הבג"צ יאפשר בעשה לחריש ולממשלה להשהות את החלטתם למשך השבועיים הקרובים.

בעוד שרה"מ שמעון פרס הודיע כי יקיים התייעצויות עם משפטנים לגבש עמדתו לתשובה לבג"צ במקביל יקיים גם היועץ המשפטי לממשלה התייעצויות עם שרים טרם שיתן תשובתו שלו.

מורים בעכו רוצים כיתה „מיוחסת"

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

קבוצה של מורים מחטיבת הביניים בעכו דורשת מהנהלת בית הספר בו הם מלמדים להקים כיתה „מיוחסת" לילדיהם. המורים איימו להוציא את ילדיהם מבית הספר אם ההנהלה תסרב לדרישתם.

תביעתם של מורים אלה הוגשה בעקבות החלטת הנהלת בית־הספר לבטל את שיטת ה„הסללה" שהיתה נהוגה בשנים האחרונות, לפיה מויינו התלמידים הטובים לכיתות נפרדות. לאחר הויכוחים מוסרים השנה פשרה: רק שכבת כיתות ח' תישאר ב„הסללה" והיתר ילמדו בכתות אינטגרטיביות. אולם הורה אחד הוציא את ילדו מבית הספר.

ד"ר שמריהו בירן מנהל קרית החינוך עכו שחטיבת הביניים היא חלק ממנה הדגיש כי „הקוטביות החברתית בעכו גדולה מאוד ויש להתחשב ברצונם של ההורים. קשה לקיים בד בבד אינטגרציה ומצויינות". מנכ"ל משרד החינוך אליעזר שמואלי הגיב „אני מתנגד בכל תוקף לכיתות מקוטבות ולהבדלת התלמידים הטובים".

יצויין כי ברחבי הארץ נמצאות חטיבות ביניים נוספות הפועלות בניגוד למדיניות המוצהרת של משרד החינוך כפי שביטא אותה המנכ"ל.

בגרמניה לא ברור עדיין מי עומד מאחורי העסקה האיראנית
השם רון הראל מופיע בחומר החקירה של המדינה

מאת זאב פרוחוביצקי, סופר „דבר" בגרמניה

בון, (מיוחד ל„דבר"). – לשכת תובע המדינה במינכן אישרה אתמול בשיחה עם סופר „דבר", כי „השם הראל מופיע בחומר החקירה" של עסקת הנשק המתוכננת עם איראן, שיוחסה לישראל.

לפי דיווח השבועון „שטרן" רון הראל הוא שמו של אדם ששלח באפריל השנה טלקס המאשר את נכונתה של ממשלת ישראל בעסקת נשק זו, שנתפסה והוכשלה במינכן. ישראל הכחישה כי אדם בשם זה עובד או עבד בתע"ש, שממנה היה אמור לשגר את הטלקס.

החקירה נמצאת בשלבים מתקדמים ועדיין לא ברור מי עומד מאחורי העסקה – נאמר בלשכת התובע. בשלב הנוכחי אי־אפשר לאשר או להכחיש, כי ממשלת ישראל מעורבת בעסקה.

עד כה נעצר רק חשוד אחד, הנרי קמניצקי, ישראלי לשעבר המחזיק עתה בתעודת גרמנית. עם זאת, אין להוציא מכלל אפשרות שיבוצעו מעצרים נוספים. החקירה נגד קמניצקי מתנהלת בגין חשד של עבירה על איסור ייצוא נשק.

עוד נודע, כי לשכת תובע המדינה במינכן ביקשה סיוע בחקירה מלשכת החקירות הפדרלית בוויסבאדן.

טלי זליגר, הסופרת הצבאית של „דבר" מוסיפה כי, רון הראל שנחשד במעורבות בעיסקת נשק עם איראן על אדמת גרמניה לא קיבל כל אישור ממערכת הבטחון לעסוק בסחר, בידע או בציוד בטחוני ואין לו כל קשר למערכת הבטחון – כך מסרו גורמים בטחוניים. ככל הנראה רון הראל, איש חיל האוויר לשעבר ניסה את מזלו בעיסקאות נשק או ידע בטחוני אך ללא הצלחה.

מטען צד נגד יוניפי"ל בלבנון

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

מיטען צד בעוצמה בינונית התפוצץ אתמול בבוקר ליד סיור של כוח יוניפי"ל שנע בגזרה המערבית בדרום לבנון.

לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. אנשי יוניפי"ל פתחו בסריקות. בינתיים נמסר בדרום לבנון כי בעקבות ריבוי יחסי של ירי הקטיושות לעבר הגליל בתקופה האחרונה, הגבירו כוחות צד"ל וצה"ל את סריקותיהם וחיפושיהם אחרי משתפי פעולה ומחבלים הפועלים מתחום רצועת הבטחון.

דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים מוסיף כי ארגון ה„פתח" הקים לאחרונה מאחז בעיירה השיעית גבסיה השוכנת מצפון לרצועת הבטחון בדרום לבנון – על כך מסרו תושבים שיעים המתגוררים בתחומי רצועת הבטחון.

ככל הידוע זו הפעם הראשונה מאז נסוג צה"ל מגבסיה ומאז עברה העיירה לשליטת תנועת „אמל" השיעית – שמחבלים פלסטינים תוקעים בה יתד.

מד"א: הניידות לטיפול נמרץ חזרו לעבודה

(עו). – עובדי מד"א, הנוקטים עיצומים והשובתים רעב, החזירו ביום אתמול את הניידות לטיפול נמרץ לפעילות, לאחר שהשביתו אותן שלשום.

העובדים החליטו, כי בכל סניף ובכל תחנת עזרה ראשונה של מד"א יהיו אמבולנס אחד וניידת לטיפול נמרץ אחת, במקומות שבהם מופעלים שירותי ניידת זו.

עם זאת נמשכים העיצומים בתחומים אחרים של העבודה. והעובדים אינם מעבירים חולים מבתי־חולים לבתיהם ומטפלים רק במקרים דחופים. הם הודיעו, כי אם לא יפתרו את בעיותיהם, הם ימשיכו בשביתת הרעב שלהם עד שהאחרון בהם יתמוטט ויאושפז בבית־חולים.

במספר מקומות בארץ נמסר על חובשים שהתעלפו וקיבלו עזרה ראשונה מחבריהם.

האחיות ותלושי המשכורת – הפרת כללי המשחק ההוגן. צילום – הרדי.

המשא ומתן עם האחיות – השער סגור

האחיות ויתרו לפי שעה על החלטתן לנטישה כללית של כל בתי החולים
הרופאים: בתי החולים הציבוריים מהווים „אזור סכנה"

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

שביתת האחיות נמשכת זה היום ה־11, אולם החלטת מטה השביתה על נטישה כללית של בתי החולים לא תבוצע לעת עתה. המטה החליט אתמול לא להחריף את המאבק ולהשאיר מספר מצומצם של אחיות במחלקות הקריטיות, צוות מלא בחדרי מיון ותורנויות בחדרי ניתוח.

עם זאת יצויין כי בבתי חולים של קופת חולים עלול המצב להחמיר בעקבות החלטת מזכירות הועד הארצי של רופאי בתי החולים בארגון רופאי קופת חולים.

זו הודיעה, כי „הרופאים לא ימשיכו למלא את תפקיד האחיות, ועליהם להתרכז בטיפול רפואי בלבד". לדברי המזכירות, בתי החולים הציבוריים מהווים כעת עבור החולים המאושפזים „איזורי סיכון כדוגמת שדה הקרב", והיא מייעצת לציבור לא לפנות לחדרי מיון בבתי החולים הציבוריים.

ועד רופאי בתי חולים של קופת חולים מבקש מהמוסדות המוסמכים להקים ועדה שתחקור את הסבות להתדרדרות שרותי הרפואה הציבורית בכלל ומערך האישפוז בפרט.

הדיווחים על המצב בבתי־החולים קשים ביותר. פרופ' שושנה בירן, מנהלת המחלקה האונקולוגית ב„הדסה" ירושלים אמרה, כי בימים כתיקונם מאבחנים מדי חודש 800 מקרי סרטן נוספים. עתה משום השביתה, האבחון מתעכב והטיפול לא ניתן. לחולים הללו עלול, לדבריה, להגרם נזק בלתי הפיך שיסתיים במוות. פרופ' בירן תבעה שהאחיות יחזרו לעבודה מלאה במכונים האונקולוגיים. יחד עם זאת ציינה שבעקבות פנייתה למטה השביתה החזירה אחות אחת לכל מכון, אולם אין בכך כדי לענות על הצרכים.

„המרכז הרפואי סורוקה בבאר שבע מצוי על סף אסון" – כך נכתב במברק שנשלח לראש הממשלה שמעון פרס מבית־חולים זה, שהוא היחיד בין אשקלון לאילת המשרת כל אוכלוסיית הנגב.

באסיפה סוערת של רופאי בית החולים „השרון" תבעו הללו לרכז את כל החולים בחדר המיון ולהסגיר את בית החולים. המנהל, ד"ר יעקב חרס, דוחה את התביעה אם כי גם לדעתו „עברנו מזמן את הקו האדום. הדברים מהם חששנו קורים לנגד עינינו ואיננו יודעים עד כמה נוכל להמשיך מעמד".

מנהלי ארבעה מרכזים רפואיים – „סורוקה", „שיבא", „בילינסון" ורמב"ם – פנו אתמול בקריאה לאחיות השובתות וביקשו מהן לחזור מייד לעבודה בבתי החולים. ארבעת המנהלים ציינו, כי הרופאים תומכים במאבקן הצודק של האחיות, אבל בתי החולים אינם יכולים עוד לתפקד בלעדיהן. קריאה דומה השמיעה גם יו"ר ועדת העבודה והרווחה ח"כ אורה נמיר: „אני חרדה לנורמות חדשות בחברה. לא כל דרך, שיטה וגרימה מקובלות עלי. על ידי הפקרת חיים נאבד צלם אנוש". היא הזהירה את האחיות „מפני אובדן אמון הציבור".

בימים האחרונים גדל מספר המשפחות השוכרות שרותי אחיות מחברות סיעוד פרטיות לטיפול בקרוביהם המאושפזים בבתי החולים. לסופרת „דבר" נמסר, כי משמרת לילה של אחות פרטית ליד מיטתו של החולה עולה כ־200 ש"ח. כן נודע, כי מספר הטיפולים הניתוחים המבוצעים במוסדות רפואיים פרטיים עלה. פגישת שרי האוצר והבריאות עם ראש הממשלה אתמול הסתיימה ללא תוצאות. משרד האוצר עומד בסירובו לנהל משא ומתן עד אשר יחזרו האחיות לעבודה מלאה ואינו מסכים לדון עימן על עניני שכר אלא בבעיות ייחודיות בלבד.

הבוקר תתקיים פגישה נוספת בה יטלו חלק שר הבריאות, סגנית השר, ומנכ"ל המשרד עם נציגות האחיות. יצויין כי סגנית השר שושנה ארבלי־אלמוזלינו פנתה אתמול ליו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד בבקשה ליזום בהקדם פגישה של כל הצדדים ל„שיחת הבהרה" לקראת המשא ומתן. האחיות עצמן דבקות בתביעתן לפתוח עימן במו"מ בלא תנאים מוקדמים.

הנהלת הקואליציה בכנסת דנה אתמול במשבר האחיות וביקשה מסגנית שר הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו הבהרות בעניין משכורות האחיות, נושא שגרם לעימות בינה לבין שר האוצר. סגנית השר סירבה למסור פרטים על משכורות האחיות בטענה, כי הנושא מורכב מאוד מאחר ושכר האחות כולל תורנויות לילה, שבתות, שעות נוספות ועוד. ארבלי־אלמוזלינו הדגישה, כי פרסום תלושי המשכורות של אחיות אחדות על ידי האוצר לא מקדם גישור בין הצדדים. הנהלת הקואליציה הטילה על האחיות את האחריות על מצבם של החולים אם לא ישובו לעבודה.

קיסר: חשיפת המשכורות הפרת כללי המשחק

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

„מהלך בלתי שקול מצד האוצר" – כך הגדיר אתמול מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר את הפרסום הסלקטיבי של שכר האחיות מטעם האוצר.

„במקום לנהל משא ומתן בתום לב עם הסתדרות אחיות בתי החולים ליישוב הסכסוך במגמה לסיימו – פתח האוצר במלחמת משכורות וניצל את מעמדו כמעסיק לגילוי נתונים חסויים המצויים בידו" – אמר קיסר וציין כי הפומביות הזאת פסולה לחלוטין במשא ומתן וזרה לנוהלי המאבק המקצועי.

„האוצר הפר במודע את כללי המשחק ההוגן במשא ומתן מקצועי עם קבוצת עובדים ואין בדעת ההסתדרות לעבור על נושא חמור כזה לסדר היום ואולי ליצור בכך תקדים בלתי נסבל".

לסופרת „דבר" נודע ממקור בכיר בהסתדרות, כי להסתדרות הגיע מידע בתחילת השבוע על כוונת האוצר לפרסם תלושי משכורות של האחיות. האוצר הוזהר שלא לעשות כן באורח צדדי כדי למנוע החרפת הסכסוך הגורם נזק לחולים ומשתק למעשה את תיפקודם של בתי החולים, אך האוצר לא נענה לאזהרה.

חוסני מובארק: יש התקדמות בענין טאבה, שאלת הבוררות תיפתר בקרוב
אברהם סופר יוצא ממצרים לסיבוב שיחות בישראל

קאהיר (סוכנויות ידיעות). – הנשיא חוסני מובארק אמר אתמול, כי הושגה התקדמות בסכסוך הגבול בטאבה וכי הפרשה תיפתר בקרוב להערכתו.

בראיון לשבועון „אל־מוסאוור" אמר מובארק: „אני חושב שהושגה התקדמות מסויימת בעניין טאבה ואני משוכנע, כי שאלת הבוררות תיפתר בקרוב".

בינתיים הודיע היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקאי אברהם סופר, השוהה כעת במצרים לדיונים בנושא טאבה, כי הוא ייצא לישראל כדי להגיש לה מספר הצעות מצריות חדשות. „הצד המצרי העלה הצעות נוספות. בקרוב מאוד אצא לישראל ואחר כך אשוב למצרים כדי לדווח לשר החוץ אסמט עבדול מגיד על התגובה הישראלית", אמר סופר. הוא לא נקב בתאריך בואו לישראל ופקידי שגרירות ארה"ב בקאהיר לא היו מוכנים לתת פרטים נוספים.

בתוך כך נמסר אתמול בקאהיר, כי כ־40 בני־אדם נעצרו כחשודים במעשי חבלה והנשיא מובארק אמר, כי כמה מהעצורים הם חברי „הג'יהאד האיסלאמי", ארגון שקיומו אסור לפי החוק.

העצורים חשודים בהצתת שני בתי קולנוע בקאהיר בשלושת החודשים האחרונים וארבע חנויות להשכרת סרטי וידאו בשבוע שעבר.

פקיד במשרד הפנים המצרי אישר את דבר המעצרים, אך נמנע מלאמר כמה אנשים נעצרו. הנשיא מובארק אמר, כי המעצרים נעשו לפי צו החירום, המופעלים במצרים מאז שמוסלמים קיצונים רצחו את הנשיא סאדאת ב־1981. לפי חוקים אלה, רשאית המשטרה לעצור חשוד לזמן בלתי מוגבל מבלי שתדרוש לכך צו בית משפט.

מיז: האמריקנים מאשימים את ישראל בשיתוף פעולה חלקי בפרשת פולארד
עדיין אין החלטה אם לבקש העמדת סלע לדין

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – שר־המשפטים אדווין מיז הצטרף אתמול במסיבת עתונאים לדברי מנהל האף.בי.איי. ויליאם וובסטר, שהאשים את ישראל כי שיתוף הפעולה שלה עם ארה"ב בפרשת פולארד היה „[illegible] חלקי בלבד".

עם זאת, ניסה מיז להדגיש את הנכונות הישראלית הנוכחית לשיתוף פעולה, בכלל זאת השיחות שנערכו כאן השבוע על כללי תשאולו של אל"מ אביאם סלע, והתחמק מתשובות נוספות בנימוק שהחקירה נמשכת.

אמש נודע, כי התביעה הפדראלית טרם החליטה אם להגיש כתב־אישום נגד סטיבן סטרן, ששמו נזכר כמי שהפגיש את סלע עם ג'ונתן פולארד. מקורות מהימנים מסרו, כי לתביעה ראיות כי סטרן נכח באירוע מטעם מפעל אגרות מלווה הפיתוח („בונדס"), שבו הירצה סלע בניו־יורק וכי לאחר ההרצאה הציג את פולארד בפני סלע.

מהנהלת ה„בונדס" נמסר, כי גם אם הידיעה נכונה – ואפשר שאין מדובר כלל בשם הפרטי האמור וממילא לא באדם זה – אין סטרן פעיל בגופים הציבוריים של ה„בונדס", אינו עובד בחברה, ואף אינו מוכר כרוכש חשוב במיוחד של אגרות הבונד, אלא לכל היותר הוא „אחד ממאות אלפים". סטיבן סטרן, המופיע ברשימות ה„בונדס", אחד מלפחות ארבעה הרשומים במדריך הטלפון של מנהטן, אמר אתמול ל„דבר", כי אין לו כל קשר לפרשה וכי הוא שומע עליה לראשונה.

המקורות האמריקאים מסרו, כי האיש ששידך בין פולארד לבין סלע משתף פעולה עם התביעה. המקורות האמריקאים גם מסרו כי בשיחות, שנערכו בסוף השבוע עם המשלחת הישראלית, ניסה הצוות הישראלי לגשש עד כמה למדו חוקרי פולארד על מעורבות סלע, כדי להחליט עד כמה ברצונה של ממשלת ישראל להתיר לתשאל את סלע.

השיחות נערכו לבקשת ישראל, בעת שהתביעה הפדראלית אינה להוטה עדיין להחליט אם ברצונה להעמיד את סלע לדין, לוותר על העמדתו לדין משיקולים שאינם כרוכים בוויתורים ישראלים או לדרוש לתשאלו תמורת הוויתור.

הצוות הישראלי נועד לדיונים פנימיים ארוכים לקראת השיחות עם די־ג'נובה ועמיתיו ולאחריהן. הוא ידווח לצוות־שרים בשובו ארצה. אתמול נודע גם כי סגן הנשיא ג'ורג' בוש, שסירב לבקר בבסיס רמון שבפיקוד סלע, יבקר בבסיס חיל האוויר בחצרים. פמליית בוש תגיע ארצה בשני מטוסים ותכלול כ־50 עתונאים.

ניצולים ומצילים התכנסו אתמול לחגוג עשר שנים ל"אנטבה"

השגריר בנימין נתניהו – אחיו של יוני עם הפצוע סורין הרשקו (צילום הררי)

(עט). – 10 שנים לאחר מיבצע אנטבה, המיבצע שהשאיר את רישומו על העולם כולו, התקיים אתמול בבית־הנשיא בירושלים מיפגש מיוחד בהשתתפות שרי הממשלה דאז, מפקדי המיבצע, בני משפחות שבויות שיקיריהן נהרגו במהלכו והחטופים ששוחררו ע"י כח צה"ל.

אורחי הכבוד במיפגש היו נשיא המדינה חיים הרצוג ורעייתו, נשיא בית־המשפט העליון השופט מאיר שמגר, יו"ר הכנסת שלמה הלל, ראש הממשלה שמעון פרס, שהיה אז שר־הבטחון, ושר הבטחון הנוכחי יצחק רבין, שהיה אז ראש הממשלה. כמו כן באו הרמטכ"ל דאז מרדכי גור, הרמטכ"ל הנוכחי משה לוי, השרים חיים בר־לב וגד יעקבי, מפקד המיבצע אלוף דן שומרון ומפקדי כוחות המשנה, ביניהם האלופים מתן וילנאי, אהוד ברק ואורי שגיא, מפקד חיל האויר דאז בני פלד ומפקד חיל האויר היום אלוף עמוס לפידות, טייסי ההרקולסים שהטיסו את הכוח החודר ואת החטופים, אנשי הכוח, רופאים צבאיים שטיפלו בחטופים, וביניהם פרופ' דן מיכאלי, מנכ"ל משרד הבריאות, שהיה אז קצין רפואה ראשי. כמו כן השתתף סגנו של יוני נתניהו, מוקי צור, בצד בני משפחתו של יוני נתניהו ז"ל, האב פרופ' בן ציון נתניהו ורעייתו, והבנים עידו ובנימין – כיום שגריר ישראל באו"ם. יחד עמם הצטופפו רבים מן החטופים שחלקם הגיעו לארץ במיוחד מצרפת יחד עם בני משפחותיהם.

נשיא המדינה חיים הרצוג אמר כי מיבצע יונתן היה גולת הכותרת במלחמתה של מדינת ישראל בטירור.

הנשיא העלה את זכרם של 4 הנוסעים שלא חזרו חיים מאנטבה: דורה בלוך, אידה בורוביץ, פסקו כהן וז'אן זק מימון ז"ל.

הצלחת המיבצע היתה שילוב של יכולת מבצעית מעולה, מודיעין, ציוד איכותי, אנשים קשים, תהליך קבלת החלטות נכון ובין כל אלה הגורם האנושי. בר אילן הרשוב, בנה של דורה בלוך ז"ל שמצאה את מותה באוגנדה, סיפר כיצד אידי אמין אמר לחטופים כי איש בעולם אינו דואג להם. "אך כולנו ידענו שכל מי שצריך – חושב עלינו בישראל".

בתום הטקס הזמין נשיא המדינה את האלופים שומרון וברק להסיר את הלוט מעל יצירה של האמן מרדכי ארדון הקרויה "אנטבה".

לאחר הטקס הרשמי נשארו המוזמנים שעה ארוכה באולם והעלו זכרונות על אותם הימים הגדולים כאשר עשרות נציגי כלי־התקשורת מן הארץ ומן העולם מסקרים את האירוע.

בני משפחת סייבנר המתגוררים כיום בקיסריה היו בקבוצת הצרפתים שהופרדה בשלב הראשון לאחר החטיפה. ציפי וג'ורג' סייבנר היו במטוס עם שלושת ילדיהם הקטנים ולמזלם שוחררו בין הראשונים. בעקבות המיבצע החליטו בני הזוג לעלות לישראל.

בלט גם מישל קוז'ו מצרפת, אשר בשלב מסויים תפס את הפיקוד והיה איש הקשר בין החטופים למחבלים. במגעיו עם המחבלים הוא הצליח ללמוד על כמות חומרי הנפץ שברשותם וכלי הנשק, ולמסור זאת באמצעות אלו ששוחררו בשלב הראשון לאנשי הבטחון שהכינו את המיבצע.

בין הבאים למיפגש היה גם סורין הרשקו, אחד מחייליו של יוני נתניהו, אשר נפצע באורח אנוש בעת הפריצה ונותר נכה בכל גופו. "זהו מיפגש מרגש, מאד מרגש", הסתפק הרשקו במילים אלו לתיאור הרגשתו. הוא הוסיף כי חלק מן הניצולים הוא הכיר לאחר שהם באו לבקרו בביה"ח.

מצרפת הגיע גם בר אאוזרם, אשר אמו ג'ולי היתה בין נוסעי מטוס "אייר פראנס". בידו היה דרכונה ובו החותמת שהטביעו המחבלים בכל דרכוניהם של הנוסעים, חותמת של החזית העממית, וכן טופס מיוחד מטעם החזית העממית לשחרור פלסטין.

מכתב לאנטבה

התרגשות רבה שררה אתמול באולפן הטלוויזיה בעת הקלטת התכנית בהשתתפות ראש הממשלה שמעון פרס ושר הבטחון יצחק רבין במלאת עשר שנים ל"מבצע יהונתן". באולפן התארחו משפחות חטופי אנטבה שהוזמנו לצפות בהקלטת המשדר. בעת שהוקרן קטע מן הסרט שתיאר את השחרור, בראשית התכנית נקוו דמעות בעיני חלק מן הניצולים שזיהו עצמם בסרט שצולם לפני עשר שנים.

פרס ורבין התקבלו במחיאות כפיים עם היכנסם לאולפן.

בדקות שהתארכו הלכו לפני תחילת ההקלטה שאל רבין את הנוכחים מי מהם טס ב"אייר פראנס" מאז החטיפה. למרבה ההפתעה כמעט מחצית מן הנוכחים הרימו את ידיהם ואחת החטופות הסבירה כי טסה ב"אייר פראנס" "כדי להתגבר על הפחד".

פרס ורבין אמרו אתמול במהלך משדר "בוקר" כי הביאו בחשבון אפשרות שפעולת החילוץ תיכשל. רבין אמר כי דובר שבמקרה של כשלון תקבל הממשלה את מלוא האחריות ותתפזר. פרס אמר: "ידענו שזו החלטה קשה ובמקרה של כשלון נצטרך להסיק את המסקנות".

עם סיום המשדר ביקשו חלק מניצולי אנטבה להצטלם עם רבין ופרס שנענו ברצון לבקשות. אחת הניצולות זעקה על כי המשדר עסק בבעיות פוליטיות ואקטואליות כגון פרשת השב"כ. "הרי זה אירוע חגיגי אז למה לערב פוליטיקה. אני לא מבינה מדוע הזמינו אותנו לכאן". שאר הנוכחים נשארו במקום דקות ארוכות והחליפו זכרונות וכתובות.

אלוף דן שומרון (במרכז) הרמטכ"ל ואלוף מתן וילנאי. (צילום: הררי)

קיץ לוהט בשגרירות ארה"ב בתל־אביב, עשרות מבקשים אשרות כניסה לעולם החדש. צילום: יפפא

ממשלת הונגריה אישרה פעולות לעידוד חינוך ומוסדות יהודיים

מאז 1965 2.5 מליון דולר במזרח אירופה

תכנית מהפכנית לעידוד מנהיגות יהודית ומעורבות בשמירת תרבותה ומורשתה של יהדות הונגריה, המטומנת מכספי קרן הנצחת התרבות היהודית, אושרה על־ידי שר התרבות של הונגריה.

על כך דיווחו הפרופ' צבי גיטלמן והד"ר ג'רי הוקבאום מארה"ב בפני באי הכינוס העולמי של קרן ההנצחה. בפני באי הכנס, הכוללים ראשי קהילות, רבנים ראשיים, נשיאי ארגונים, חכמי תורה ופרופסורים מרחבי תבל סיפרו השניים על מחקר מקיף אותו ערכו במהלך ביקור בקהילות יהודיות במזרח אירופה, בחודשים האחרונים.

"מכל מדינות מזרח אירופה מצאנו בהונגריה את התשתית הטובה ביותר לתחיה מחודשת של העם היהודי" סיפר הד"ר צבי גיטלמן מאוניברסיטת מישיגן בארה"ב. "מצאנו שפע סרטים וספרים הקשורים בנושא השואה, ראינו תנ"ך כתוב עברית שהודפס באופן חופשי בשנים האחרונות ויותר מכך – אנו משוכנעים כי קיים עתה אקלים פוליטי נח לנקיטת צעדים שיובילו למניעת התבוללות ולחיזוק הקשרים שבין יהדות הונגריה לקהילות ישראל בעולם כולו".

ד"ר הוקבאום, המשמש כמנכ"ל הקרן, סיפר על מאמצים רבים שהוקדשו לקידום תכניות ונושאים חינוכיים ביהדות לנוער. "קרן ההנצחה הקציבה סכומים ניכרים להדפסת ממש מהדורות לקבוצות גילאים שונות בנושאים הכוללים מורשת, מנהגים וחגים דתיים. אלו הם הפרסומים החופשיים הראשונים בהונגריה מאז מלחמת העולם השניה והשואה שנלוותה לה".

ד"ר הוקבאום דיווח על תכנונו של מרכז חדש ללימודי יהדות בבודפשט, שישא את שמו של הפרופ' אלכסנדר שייבר המנוח. "זוהי התפתחות חשובה נוספת", מציין הוקבאום. "מאז 1965 הקצבנו כמעט שניים וחצי מליון דולר לנושאי חינוך יהודי ומניעת טמיעה במדינות מזרח אירופה וסוף סוף אנו רואים אור בקצה המנהרה".

הפרופ' גיטלמן והד"ר הוקבאום סיפרו על ניצני פעילות יהודית נוספים ביוגוסלביה, השניים דיווחו על מקהלות נוער יהודי השרות בעברית, יידיש ולדינו באירועים קהילתיים ואף על המוזיאון היהודי בבלגרד הפתוח לקהל.

קרן הנצחת התרבות היהודית תמכה בתכניות חינוכיות עצמיות ובהתקדמות גם במדינות הגוש המזרחי האחרות. בהן – צ'כוסלובקיה ורומניה.

בוטל תואר הדוקטור לצרפתי שהכחיש קיום תאי הגזים

הושעה גם מדריכו של הד"ר מאוניברסיטת נאנט

מאת גדעון קיץ, סופר "דבר" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"דבר"). – שר החינוך הגבוה של צרפת הודיע אתמול על ביטול תואר הדוקטור, שהוענק לפני שנה למהנדס ניאונאצי, הנרי רוק, שהגיש עבודה בה ניסה "להוכיח", כי תאי־הגזים במלחמת העולם השניה לא היו ולא נבראו.

השר הצרפתי אלן דווקאה הורה גם להשעות מתפקידו את "מדריכו" של מגיש העבודה באוניברסיטת העיר נאנט פרופסור ז'אן קלוד ריביר, מומחה לספרות עתיקות, שישב בראש חבר־השופטים. חבר־שופטים זה העניק ציון "טוב מאד" ל"דוקטורט" של רוק, שכלל "ביתוח" של וידויו של קצין נאצי.

השר הצרפתי הורה גם על הגשת תלונה פלילית על זיוף הליכי ומסמכי רו"ח הצגת עבודת דוקטורט. ועדת החקירה, שמינתה ממשלת צרפת בעקבות הפרשה שעוררה סערה בצרפת, מצאה כי כל שלבי "המבצע" של החוגים הניאו־נאצים וה"רוויזיוניסטים" באוניברסיטת נאנט – החל ברישום העבודה ועד לטקס הצגתה וקבלתה – היו בניגוד לחוק.

לרוק נשלחה הודעה, כי תעודת הדוקטור שלו מבוטלת ואסור לו להשתמש בה. חוגים יהודיים, אנשי מדע ואקדמאים קיבלו בברכה החלטה זו, שהתבססה על עבירות נוהל, כדי לא לפגוע בחופש האקדמי המקודש בצרפת.

הסובייטים מודאגים מהשפעת הרוטאציה על תהליך השלום

מתברר משיחות ריצ'ארד מרפי עם ולאדימיר פוליאקוב

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). – הסובייטים מודאגים מהשפעת החילופים הצפויים בראשות ממשלת ישראל על תהליך השלום והביעו עניין רב בהערכות המצב האמריקאיות לקראת מועד קיומו של הסבב הרוטאציה.

כך נודע כאן אתמול בעקבות שיחת עוזר שר החוץ לענייני המזה"ת ריצ'ארד מרפי עם מקבילו ולאדימיר פוליאקוב בשטוקהולם בשבוע שעבר.

בשיחה בלט במרכזיותו סגנו של פוליאקוב, אלכסנדר זוטוב, שהיה עד לקיץ שעבר יועץ לענייני המזה"ת בשגרירות ארצו בוואשינגטון. זוטוב הוא ממקורבי השגריר הקודם אנטולי דוברינין והתבלטותו בשיחות עם מרפי עשויה ללמד על כוונת דוברינין לפקח גם על מגזר זה של מדיניות החוץ הסובייטית ממושבו בוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית.

בשיחה עם מרפי חזרו הסובייטים על תוכניתם להסדר באיזור מיולי 1984, אך רמזו כי היא ניתנת לפרשנות מתירנית. כמו כן דבקו בקריאתם לכינוס ועידת שלום בינ־לאומית, בהשתתפות אש"ף, בטענה כי לאחר המושב הראשון, שבו יכירו כל הצדדים זה בזה ויחליפו הצהרות עמדה, יוכל הכנ"ס להתנהל במתכונת שונה.

תגובה פייסנית

הסובייטים הפתיעו בתגובתם הפייסנית לטענות אמריקאיות כלפי היחס הסובייטי לסוריה ולוב. מרפי טען כלפיהם, כי בעוד שארה"ב הפעילה את השפעתה על ישראל למניעת הסלמה בגבול הסורי, לא פעלה ברה"מ באורח דומה בדמשק. הסובייטים רמזו, כי הבהירו לסגנו של מועמאר קדאפי, עבדול סאלים ג'אלוד, כי הם מתנגדים למדיניות הטרור הלובית.

שיחות מרפי־פוליאקוב הצפויים באודירה ניצוחה כבעבר, המתפרשת כאן כאיתות סובייטי לקראת מפגש שרי החוץ שולץ ושוורדנאזה ובעקבותיה פסגת המנהיגים רייגן וגורבאצ'וב.

מחקר: נחיתות האשה בפירסום

מאת יעל מישבין, סופרת דבר

תמונות הפרסומת בעתונים ובמגזינים מציגות את מושג הנשיות כמושג הכולל את המסרים הבאים: איפוק ושליטה עצמית, נסיגה ממרכז הזירה אל מאחורי הקלעים, תלות, אי מזיקות, פגיעות, רגשנות, חושניות, מיניות, זקיקות למין, הצעת שירותי מין לזולת, ביתיות ותלות בגבר.

למסקנה זו הגיע ד"ר ססה רייסמן מהחוג לסוציולוגיה באונ' תל־אביב על סמך ניתוח מאות תמונות פירסומת ישראליות. במסגרת מחקר הנמצא בשלבי סיום.

לטענתו, תנוחות המוצגות בפירסומת מציגות גירסא מוגזמת אמנם של התנהגות שכיחה של נשים בחיי היומיום. הנשיות מועברת על ידי אלפי תנועות, העוויות ופרטי "תפאורה" המתקבלים באופן מובן מאליו כ"נשיים". מקובל שנשים מחזיקות דברים בקצות אצבעותיהן, מקרבות חפצים אל הלחי, מרדות על עקבים גבוהים וכך מעבירות מסרים של חוסניות, אי יציבות וחולשה.

תמונות הפירסומת מציגות את הנשיות כהפך של התכונות המקובלות כחיוביות בחברה ובכך מנציחות את הנחיתות הנשית.

המחקר של ד"ר רייסמן הוצג בעיתון חדש שיצא בימים אלה "סוציולוגיה תל־אביבית" מיסודו של החוג לסוציולוגיה באונ' תל־אביב הרואה עצמו כחוג ביקורתי ונונקונפורמיסטי בשונה מחוגים מקבילים באוניברסיטאות אחרות בארץ.

זהו מטוס הקרב של העתיד, לפי תכנון חברת המטוסים האמריקנית לוקהיד. למטוס יכולת שיוט במהירות על קולית, ויכולת תמרון משופרת. הכנפיים הן בחלק האחורי של המטוס. צילום: אי.פי.

סוחר סמים מארה"ב שנחטף בבירות שוחרר תמורת כופר

הפרשה אינה קשורה בחטיפת האמריקאים האחרים

ביירות, (סוכנויות הידיעות). – אזרח אמריקאי, שעסק במתן סמים בלבנון ונחטף לפני כשנה, שוחרר אתמול בביירות, לאחר שמשפחתו שילמה כופר בסך 400,000 דולר לחוטפיו.

משטרת לבנון מסרה, כי האיש, סטיבן ג'ון דונאיו בן 23, הופיע אתמול בשגרירות ארה"ב במזרח ביירות לאחר שחרורו. דובר השגרירות סירב למסור פרטים על הפרשה. "זהו אזרח פרטי ואינו עובד בשירות ממשלת ארה"ב", אמר הדובר.

משקיפים ציינו, כי חטיפתו ושחרורו של דונאיו אינם קשורים ככל הנראה בגורלם של יתר חמשת האמריקאים המוחזקים בלבנון. דונאיו עצמו סיפר, כי חוטפיו העבירוהו מספר פעמים בין בקעת הלבנון לבין מערב ביירות. הוא עתיד לצאת לארה"ב היום.

בתוך כך אמר אתמול שר החוץ הצרפתי ז'אן ברנר ריימון, כי להערכתו שחרורם של שני בני הערובה הצרפתים בלבנון בחודש שעבר מבשר על שחרור יתר שבעת בני־הערובה הצרפתים, שעדיין מוחזקים בידי גורמים שיעים.

ישראל ובריטניה ידונו בחיזוק הקשרים הכלכליים בין המדינות

שיתוף פעולה בתחום המחקר והפיתוח התעשייתי

(עט). – נציגי המדינות ישראל ובריטניה יתכנסו בשבוע הבא בירושלים, במטרה לדון בחיזוק הקשרים הכלכליים וקישורי הסחר בין שתי המדינות.

בראש המשלחת הישראלית לדיונים יעמוד סמנכ"ל משרד התעשיה והמסחר לסחר חוץ מקס ליבנת. כמו כן ישתתפו במשלחת הישראלית נציגים של משרד החוץ, האוצר, החקלאות ופקידים ממשרד התעשיה והמסחר רשות ההשקעות.

בראש המשלחת הבריטית יעמוד אלן קיצנר, ראש מנהל הסחר במשרד התעשיה והמסחר הבריטי. במשלחת הבריטית יכללו נציגים של משרדי התעשיה והחוץ הבריטיים. ישראל חותרת להשגת הסכם לשיתוף פעולה בתחום המחקר והפיתוח התעשייתי והסכם בדבר השקעות הדדיות בשתי המדינות. כן ידונו הצדדים בדרכים לפיתוח הסחר וילבנו בעיות שהתעוררו במהלך השנתיים האחרונות בתחום זה.

היצוא הישראלי לבריטניה הסתכם אשתקד בכ־477 מיליון דולר, בעוד היבוא ממדינה זו עמד על 619 מיליון דולר. מקס ליבנת הבהיר, כי ישראל מבקשת לחזק את קשרי הסחר על בסיס הדדיות ואיזון.

חברי המשלחת הבריטית יסיירו במהלך שהותם בארץ במפעלי תעשיה עתירי ידע ומכוני מחקר מדעיים.

חיסון נגד שיתוק־ילדים עלול להעביר נגיף איידס

החיסון מנסיוב שמופק מקופים שהם מקור לאיידס

מאת גדעון קיץ, סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – החיסון הנוכחי נגד שיתוק־ילדים עלול להעביר לאיידס – כך התברר בכינוס בינ־לאומי על המחלה שהתקיים בפאריס.

בעקבות הכינוס תבעה "המועצה הציבורית לחופש בחיסון" בצרפת מהממשלה לאפשר להורים לבחור אם ברצונם לחסן את ילדיהם. מתברר, כי החיסון נגד שיתוק־ילדים מבוסס על נגיף, שבא מהקופים הירוקים של אפריקה, הנחשבים היום למקור מחלת האיידס. חוקרי איידס אמריקאיים, בראשות פרופסור גאלו, התריעו על השימוש בתאי הקופים הירוקים לחיסון נגד שיתוק־ילדים ודרשו להפסיק את השימוש בהן.

בצרפת אמר מנהל שירות החיסונים של מכון פסטר פרופ' נרה, כי בשנת 1982 הופסקה הפקת החיסון "מתאים ראשוניים" של הקופים הירוקים ועתה משתמשים ב"תאים משניים־נקיים", שאינם חשודים כהעברת נגיף איידס, "במסגרת אפשרויות הבדיקה הקיימות היום".

מכיון שאורך־החיים של חיסון הוא שנה וחצי, הרי שעד 1983 היו בשוק חיסונים החשודים בהעברת איידס וגם כיום אין למעשה כל ביטחון באמינות הבדיקה העומדות לשירות המדע.

לפני שנים אחרות הסתמשו לצורך החיסון נגד שיתוק־ילדים בנגיפים מקופים בהודו, עד שהתברר כי תאי קפים אלה עלולים להעביר סרטן.

ארגון העובדים בדרום אפריקה מאיים לפתוח בפעולות מחאה

אם הממשלה לא תשחרר מנהיגים שחורים שנעצרו

יוהנסבורג (סוכנויות הידיעות). – הפדרציה של האיגודים המקצועיים השחורים בדרום אפריקה איימה אתמול, כי תנקוט "צעדי הגובה של ממש", אם הממשלה לא תשחרר עד ה־10 ביולי את מנהיגי האיגודים המקצועיים ותמתן כמה מהתקנות, שהוטלו במסגרת מצב החירום.

בתוך כך הודיע משרד ההסברה הדרום אפריקאי, כי בקרוב יוגשו תביעות משפטיות נגד 780 מהאנשים שנעצרו במסגרת מצב החירום. הממשלה לא פירטה כמה אנשים נעצרו בסך הכל. מעריכים, כי עד־כה נעצרו כ־1,200 עצירים ולפי חוקי החירום אסור להם להיפגש עם עורכי דין. לאור ההודעה האחרונה, הם יוכלו לקבל סיוע משפטי רגיל.

ארגון העובדים, המונה כחצי מיליון חברים, העלה שורה של דרישות מממשלת דרום אפריקה בעת כינוס הנהלתו אתמול ביוהנסבורג. הארגון קורא להפסקת הטרדת מנהיגי האיגודים לשחרור כל מנהיגי האיגודים שנעצרו ולנקיטת צעדים לפתרון הבעיות החמורות במדינה.

"אם התביעות המינימליות האלה לא יענו עד ה־10 ביולי, קונגרס האיגודים ינקוט בצעדים אפקטיביים להשגתן", נאמר בהודעה. משקיפים מסרו, כי האיגוד חזק במיוחד בקרב הכורים ולכן הם מעריכים, שפעולות המחאה של האיגוד יתרכזו בענף זה.

בתוך כך גינה אתמול הכומר דזמונד טוטו, חתן פרס נובל לשלום לשעבר, את מעשי־החבלה שבוצעו לאחרונה במספר ערים מרכזיות במדינה. בפיצוץ האחרון, שאירע שלשום ביוהנסבורג, נפצעו 8 אנשים.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז תל־אביב

מרחב תכנון מקומי חולון
הודעה בדבר אישור שינוי
תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה באישור שר הפנים לאשר "תכנית בס"ח – 361", שינוי לתכנית מיתאר מקומית מס' ח/1.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם: גוש 7160 חלקות 81 חלקי חלקות 66, 79, 80 גוש 7161 חלקה 335, 10, 11, 347, 12, 242, 232, 13. חלקי חלקה 233.

עיקרי הוראות התכנית:
1. שינוי ייעוד ממגורים ודרך לאזור בנייני צבור, שטח צבורי פתוח ודרך.
2. הפקעת כל השטח.
3. איחוד חלקות וחלקי חלקות למגרש אחד.

הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3232 מיום 1.8.85 תשמ"ו עמ' 3019.

השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון.

וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מרדכי כהנא
יושב ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי חיים פרידמן ושות' בע"מ – לאשר תכנית שינויים ברחוב העובר מס' 30
חלקה 50 בגוש 11580.

הבקשה כרוכה בתוספת קומה עקב ביטול פסת בניה בקומת העמודים.

אפשר לעיין בבקשה בבחלקה לפיקוח על תכנית, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א' ג', ה' בין השעות: 08.00 – 11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר יעביץ
מהנדס העיר

אמש בתיאטרון

שוב אותם אנשים קטנים ואפרוריותם

מאת מירי פז

התיאטרון העירוני דיסלדורף מעלה את "יעקבי ולידנטל" מאת חנוך לוין (גירסה גרמנית של יודגן פישר) בבימויו של דוד לוין, מוסיקה אלכס כגן, משתתפים אלויס שטרמפל קלאוס הרם ואחה בכבר (אולם מסקין "הבימה").

הצפיה בהפקה זרה של מחזה מוכר היטב "יעקבי ולידנטל" מאת חנוך לוין מלמדת בעיקר שקשה לתת פירושים גדולים לדראמה קטנה. לא למדנו כאן על חנוך לוין יותר כמה שידוע לנו עליו מן ההפקה הישראלית של "יעקבי ולידנטל" ומהמחזות האחרים, שוב אותם אנשים קטנים ואפרוריים, מותשים בעיסוק ב"מיעוט ערך הקורות אותם", מצפים לשוא לריגשת חסד שתגאל אותם מעליבותם. אומנם המעט הזה צפון בברק סגנוני, בתיזמון מדוייק, בדיאלוג קולע ואף שנון אך אין כאן חוויית תיאטרון גדולה.

שלושת השחקנים שטרמפל, הרם ובכבר מגישים משחק טוב ומאופק יותר ביחס לשלישיית לוין הנודעת בתיאטרון הישראלי – יוסי כרמון זהרירה הריפאי ואלברט כהן. אך נדמה שדווקא ההוצגה הישראלית מעצימה את הטקסט וכתודדת את ההומור, הדבר בולט במיוחד במשחקה של אחה בכבר בתפקיד רות מחשר־בינ־שוזם ("גראנד פופר") בשפתם.

אחה בכבר מציגה גברת מצויה לא במיטב שנותיה המודודותיה אך עתירת יופרות אמנותיות ונחושה להשיג חתן ויהי זהרירה הריפאי ידעה לצקת בדמות הזו פאתוסיות משעשעת ואת גם מידת הרוסנות הוללנית האופינית כל כך לנקבות לוין.

בסויין של תיאטרון דיסלדורף בלט קלאוס הרם במשחק מלוטש שהיתה בו נימה מחויכת של אירוניה. זו הפקה מהוקצעת ונקיה אך לא מרגשת.

בזק
החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

1) מכרז 98/86 – מצברי ניקל קדמיום
2) מכרז 100/86 – קבלים 2.2 אמ.אף
3) מכרז 101/86 – שיפוצים במחסן חיפה
4) מכרז 92/86 – נקיון בתחום אספקות בתל"ש

ספרי הצעה, סרטוטים ופרטים נוספים אפשר לקבל בתחום אספקות ומחסנים, רח' הרצל 172, ת"א כל יום, בין השעות 9.00 עד 12.00 בחדר מס' 7. פניות שלא בבוצעים הנ"ל לא יענו.

ההצעות יש להגיש בירושלים לא יאוחר מיום 20.7.86 שעה 12 בצהריים.

החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או איזו הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות ממציע אחד, הצעות בבבוקים לא תתקבלנה.

מנהל תחום אספקות ומחסנים

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס

המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.65233
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים: 298032, 281860
סניפים: ת"א בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאוזה קומה ג' טל. 222451, 222353, 7 241306
המינהלה: רח' הלל 16. טל. 231251
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 3־642111 ת.ד. 33104

אנו מודיעים בצער רב על מות חברתנו
מרים גבעול
ביום ד' כ"ז סיון תשמ"ו 2.7.86
הקרישה גופתה למדע.
טקס הפרידה יתקיים ביום א' 6.7.86 ב־10:30 בקבוצה.
קרובי המשפחה
ובית אשדות־יעקב המאוחד

לחברתנו דליה בשירי
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף נתניה
ההנהלה והעובדים

אנשים

היכרות

אלוף פיקוד הצפון החדש, יוסי פלד (בתמונה), מקדיש את עיקר זמנו בימים אלה ללימוד והיכרות עם הבעיות והאנשים בצפון. אתמול נפגש עם אחד מראשי העדה הדרוזית בגליל, כמאל מאריף, קרוב משפחתו של מנהיג העדה בישראל, שייח אמין מאריף. כאמל מאריף העלה בפני האלוף פלד מספר בקשות בשם ראשי העדה. הבולטת בהן היתה בקשה לבדוק אפשרות ביקורי דרוזים מסוריה בישראל. לדעת ראשי הדרוזים דבר זה לא יפגע בבטחון ישראל וניתן לביצוע דרך מעברי הגבול בגולן או בגבול ישראל־לבנון. כן ביקשו ראשי העדה הדרוזית לאשר ליותר לבנונים באזור השוף וחצביה לבקר קרובי משפחה בישראל. כאמל מאריף התעניין גם בגורלו של החייל הדרוזי הנעדר, סאמיר אסעד, אך לאלוף פלד לא היו חדשות טובות. האלוף פלד הבטיח לבדוק את בקשות הדרוזים וציין כי יש לו יחס מיוחד לעדה שאנשים מבניה שרתו יחד עימו בצה"ל.

שמעון וייס

הצעה מקורית

לח"כ מרדכי וירשובסקי (בתמונה) משינוי יש הצעה מקורית במחאה על הטיפול בחקירת פרשת השב"כ והיא: למנות את הלן קלר לבודקת יחידה. לדבריו, העובדה שהיתה, עיוורת, אילמת־וחירשת וגם אינה בין החיים מעידה על נסיונות הטישטוש והעדר הרצון של קברניטי המדינה לחקור את אשר ארע.

יוסי מלמן

מחלת הלורד

הרולד מקמילן, בן ה־92 (בתמונה) הקשיש שבין ראשי ממשלת בריטניה לשעבר, סובל מחולשה רבה בעקבות דלקת ראות המרתקת אותו למיטתו. כך מסר אתמול נכדו. גם לאחר שפרש מפעילות פוליטית המשיך להיות פעיל כנגיד אוניברסיטת אוקספורד. כמו כן התבטא לעיתים נגד מדיניותה של תאצ'ר. לפני כשנתיים, אגב, זכה מקמילן בתואר אבירות מידי תאצ'ר, והוא נקרא היום לורד סטוקטון.

מתאבדים

54 אלף חתימות של אזרחים למען סובלנות ונגד אלימות הוגשו אתמול לנשיא המדינה. את העצומה אירגנה תנועת „גשר". בין המגישים היו צעירים מתנועות הנוער השונות, חילוניות ודתיות. במהלך האירוע אמר חיים הרצוג (בתמונה): „אני מודאג מהרצון לאיבוד לדעת שטמון בעם. כשלמדתי איך נחלקו יהודה וישראל, לא הבנתי. אך עתה אני מבין שיש סכנה להלוקה כזאת אצלנו".

סוף העונה

התזמורת הסימפונית של חיפה תסיים בשבוע הבא את העונה בשלושה קונצרטים חגיגיים. היא תבצע את „שירת הגורל" מאת ברהאמס, בביצוע היצירה יהיו על הבמה כ־200 איש, המורכבים ארבע ה מקהלות: גיתית, הגליל העליון, עמק חפר והשומרון. על התזמורת ינצח סטנלי ספרבר (בתמונה), מנצחה הקבוע ומנהלה המוזיקלי. יצירות נוספות שיושמעו בקונצרטים החגיגיים הם הפתיחה, „כוחו של גורל" מאת ורדי וסימפוניה מספר 2 בדו מג'ור אופוס 61 מאת שומן.

אריאלה ראובני

לא חלף עם הרוח

יום הולדת 50 ל... „חלף עם הרוח". הספר שנכתב בידי עקרת בית במטרה להעביר את הזמן, נמכר עד היום ב־25 מליון עותקים והיה גם לאחד הסרטים הקלאסיים של הקולנוע. עד היום זורמים תיירים למחוז קלייטון־דרומית לאטלנטה, כדי לחזות בבית הדומה ביותר ל„טארה", אחוזת משפחת אוהרה. העיר אטלנטה חגגה את „יום־ההולדת" במסיבות ונשפים שכללו גם תחרות לבחירת הדמויות הקרובות ביותר לשני גיבורי הספר (רויטר).

לא אי.טי.

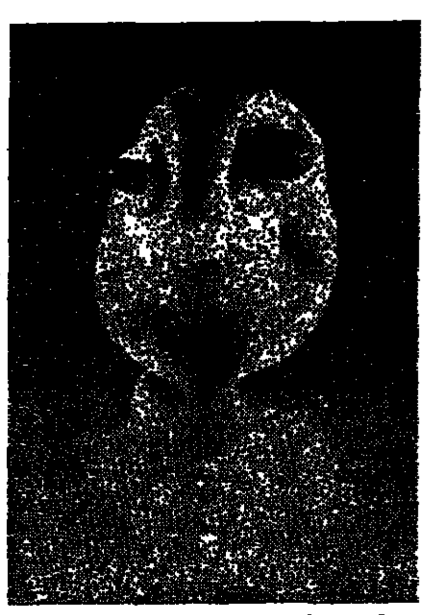

לא, זה לא אי.טי. אלא תכשיט מתקופת מלכות יהודה בן 2500 שנה. הוא נחשף בירושלים לפני כשש שנים על־ידי ד"ר גבי ברקאי ומוצג עתה בתערוכה „כתף הינום" במוזיאון ישראל בירושלים. הפנים עשויות זכוכית ושימשו כתליון לצוואר. ערכו היום לא יסולא בפז.

הנצחה

בנוכחות נשיא המדינה, ראשי ההסתדרות הציונית, בני משפחה וידידים נחנכה אתמול בהר הרצל בירושלים המדרשה ללימודי יהדות וציונות על שם אריה צימוקי ז"ל. בטקס הפתיחה אמר נשיא המדינה, חיים הרצוג, כי צימוקי היה קשור בכל ליבו למפעל הציוני. הדבר ניכר בכתיבתו השופעת ובעיקר בפעילותו הציבורית הענפה ובתפקידו כיו"ר המועצה הציונית, במסגרתה פעל ללא לאות להרחבת הפעולה הציונית החינוכית בקרב הנוער בכל מיגזרי האוכלוסיה בישראל.

יעזור, או לא

מכון העתונות הבינלאומי, שמאוגדים בו אלפיים עורכים של אמצעי תקשורת בעולם החופשי, דרש מראש ממשלת דרום־אפריקה לחדול מייד מן האיומים על עתונאים מקומיים ועתונאי־חוץ הממלאים את תפקידם, וחרף התקנות המגבילות שנמצאות בתוקף מאז הוכרז מצב חרום באמצע יוני. בחתימת המנכ"ל, פטר גלינר, דרש הארגון לבטל את ההגבלות הפוגעות בחופש העתונות. נודע כי סניפים רבים של המכון שלחו מברקים דומים, הן עקרוניים והן לגבי אנשים ספציפיים.

לא נותנים להרצל לדבר, זעקו אתמול חברי תנועת תל"ם (התנועה לציונות מגשימה) כאשר הורידו מהבימה סדרני מושב הועד הפועל הציוני את אחד מחבריהם, שחקן התיאטרון גף גורנר שהתחפש להרצל והחל לשאת נאום שכלל טענות על כך שלתל"ם אין ייצוג בועד הפועל.

המדור נערך היום בידי ורדה צימרמן

בכנסת

שלמה גינוסר וטובה צימוקי

בר לב: מותו של אלבין נגרם מתאונה

מאת שלמה גינוסר וטובה צימוקי, סופרי „דבר"

שר המשטרה חיים בר־לב גילה אתמול בכנסת כי השופט החוקר שבדק את נסיבות מותו של מיכאל אלבין אימץ את מסקנת החקירה המשטרתית לפיה ככל הנראה נגרם מותו של מיכאל אלבין עקב תאונה שהתרחשה בעת נסיון יציאה מחדר המעצר ולא משום רצון להתאבד.

דברים אלו נאמרו בתשובה להצעה לסדר יום של ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד).

בר־לב דחה טענות ששיטות החקירה של המשטרה הן הגורמות להתאבדויות. „קביעה זו לא רק שהיא משוללת כל יסוד אלא שיש בה הטחת אשמה חמורה ללא בסיס" – אמר השר.

עוד הדגיש בר־לב כי אישי ציבור אינם יכולים להשפיע על מהלך החקירות ואת בהתייחסו לבואו של סגן השר רוני מילוא לתחנת המשטרה בעת חקירת פרשת הקרקעות. שר המשטרה ביקש לציין כי פרשת בלאס, פרשת־הקרקעות, בנק הפועלים ושאר הפרשיות נחקרות על־פי הכללים הקבועים בחוק.

„שואה" יוקרן במשכן הכנסת

יו"ר הכנסת שלמה הלל אישר אתמול את הקרנת הסרט „שואה" בפני ועדת החינוך והתרבות של הכנסת ביום ג' הבא, יום השבעתו של ד"ר קורט ולדהיים לנשיא אוסטריה. הלל נועץ בראש הממשלה שמעון פרס ושר החוץ יצחק שמיר אשר הגעו בפניו כי אין טעם בביטוי מהאה מעין זה וביקשו להקרין את הסרט במועד אחר. אולם מאחר שיו"ר ועדת החינוך והתרבות ח"כ נחמן רז הודיע כי ההקרנה תהיה בפני חברי הועדה ולא בפני חברי הכנסת כולם – אישר יו"ר הכנסת את ההקרנה.

מאור: פיצויי יפת יבדק

המפקחת על הבנקים גליה מאור מסרה לסגן שר האוצר עדי אמוראי כי נושא הפיצויים – אותם קיבל ארנסט יפת עם פרישתו מבנק לאומי יבדק על ידי בנק ישראל. בתשובה לשאילתא בעל פה של ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) בעניין זה, מסר אמוראי כי יו"ר דירקטוריון בל"ל מסר כי הפיצויים שולמו בהתאם לחוזים הסכמים שנעשו בעבר. הוא הוסיף כי ועדת החקירה לעניין מניות הבנקים, לא קבעה שהתפטרות מנכ"ל או יו"ר דירקטוריון של בנק כרוכה באי תשלום פיצויים.

אמוראי הטעים שהפקוח על הבנקים הקשר עימם על פי החוק הוא בידי בנק ישראל.

ב. ג. הבטיח שכר שווה לשוטר

חברי ועדת הפנים עיינו אתמול במסמך חתום בידי דוד בן גוריון הקובע שתנאי שכר ישווּ לאלה הנהוגים בשאר זרועות הבטחון. המסמך נכתב בתאריך 26 במארס 1948 בעת שבן־גוריון כיהן בתפקיד יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית. את המסמך הציג בפני הועדה ח"כ אברהם ורדיגר (מורשה).

עוד מפורש במסמך כי שוטרים יקבלו את משכורתם מהתקציב הכללי של הבטחון.

הממשלה תדון ביום א' הקרוב בהשוואת שכרם של השוטרים לאנשי צבא־הקבע.

יו"ר בשכר ב־11 חברות

באחת עשרה חברות ממשלתיות מכהנים יושבי ראש בשכר. כך אמר אתמול סגן שר האוצר עדי אמוראי בתשובה לשאילתא של ח"כ חיים רמון (מערך). אמוראי גם פירט את שכרם של יושבי הראש הפעילים: השכר הגבוה ביותר שולם בחודש אפריל השנה ליו"ר מועצת המנהלים של שק"ם, תעשיה אוירית, חברת החשמל, וכיביכלים לישראל. והוא עמד על 4,014 שקל חדש. ואילו את השכר הנמוך ביותר קיבל אותו חודש מנכ"ל מקורות – 1,338 שקל חדש.

תשלומי שכר אחרים שפורטו: יו"ר מועצת המנהלים של עמידר 3,088 ש"ח. בתי הזיקוק ובזק - 2007 ש"ח מבני תעשיה 2,927 ש"ח ויו"ר מועצת המנהלים של חברת הדלק פז הרוויח 3551 ש"ח.

בתשובה לשאילא אחרת של ח"כ בני שליטא (ליכוד) אמר עדי אמוראי כי יורם ארידור ויצחק מודעי שכיהנו כשרי אוצר הבכיוזו לציר הכלכלי בוושינגטון דני הלפרין תנאי פרישה ושכר של מנכ"ל.

אמוראי הדגיש כי למיטב ידיעתו הבטחה זו הינה חסרת תקדים בשירות הציבורי.

תשתית לכבישים

מליאת הכנסת אישרה בקריאה טרומית הצעת חוק פרטית של חברי ועדת הכנסה לבטיחות בדרכים להשקעות מואצות בפיתוח תשתית הכבישים. שותפים להצעת חוק זו – חברי הכנסת רפאל איתן, אוריאל לין, דב בדמאיר, עוזי לנדאו, שלמה עמר ובני שליטא.

בעת הגשת הצעת החוק אמר ח"כ אוריאל לין שאישור הצעת חוק זו יהווה נקודת מפנה לגבי מצב התעבורה היבשתית בישראל. על פי ההצעה 20 אחוז מהכנסות המדינה ממיסוי של בעלי הרכב יוקצו לפתוח תשתית הכבישים. כיום בעוד שהמדינה גובה מבעלי הרכב סכום של מיליארד ושלוש מאות מליון דולר הרי היא משקיעה בפיתוח תשתית הכבישים כ־44 מליון דולר בלבד.

הח"כ לין הדגיש כי פיתוח תשתית הכבישים בקצב הנוכחי עלול בקרוב לעורר בעיות תעבורתיות שכמותן עוד לא ידעה המדינה".

תמיכה בעובדים הסוציאליים

שר העבודה והרווחה משה קצב אמר אתמול כי ברצונו לדון עם משרד האוצר על הגדלת התמיכה בעובדים הסוציאליים. קצב, שענה אתמול ל־4 הצעות לסדר יום בנושא רצח עובדת סוציאלית במגדל העמק, הדגיש כי הדיון עם האוצר יתקיים משום התגברות האלימות כלפי העובדים הסוציאליים כתוצאה ממצוקה כלכלית.

לדברי קצב הוקמה ועדה פנימית במשרד העבודה שתבדוק את שאלת הבטחון הפיסי של העובדים הסוציאליים. קצב יפנה בהקדם לשר המשטרה כדי לגייס את השוטרים לשמירת שלומם של עובדי ציבור. שר העבודה דחה בתוקף האשמות לפיהן הרצח במגדל העמק בוצע בשל הקיצוץ בתקציבי שירותי הרווחה.

קצב הביע בשם הממשלה זעזוע מהרצח במגדל העמק ו[illegible].

שחקני חיפה היו בסדר

שר החינוך יצחק נבון ציין, כי מבדיקה שנערכה עולה ששחקני תיאטרון חיפה לא הישוו, בעת ביקורם בארה"ב את מדינת ישראל לגרמניה הנאצית. נבון הורה לבדוק את ההתבטאויות בעקבות דו"ח שנשלח מהקונסוליה הישראלית בשיקאגו וכן מפרסומים בעתונים. השר הדגיש כי הדברים שפורסמו אינם נכונים.

בהשיבו לשאילתא של ח"כ עדנה סולודר (מערך) אמר נבון כי מנהלי בתי ספר דתיים אינם מנהלים תעמולה נגד שרות בנות דתיות בצה"ל. „הנחיות המשרד", אמר השר „הן שיש להכין לקראת שירות בצה"ל בנות המביעות רצונן לשרת".

כספים רק לעומדים בתקנות חוק „אלסינט"

מאת סופר „דבר"

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, מציע לממשלה לחלק מענקי מחקר ופיתוח רק לחברות העומדות בקריטריונים של „חוק אלסינט".

המדובר בחלוקה של מענקים בהיקף כולל של 40 מליון דולר, שעליהם החליטה הממשלה ואשר אופן חלוקתם תעשה, לפי הצעת השר שרון על ידי ועדה מיוחדת.

השר שרון מטעים כי בעקבות ההחלטה להקפיא לשנה את יישומו של „חוק אלסינט" (הטבות להשקעה בניירות ערך שתמורתם נועדה למחקר מדעי המכונה „חוק אלסינט") הוחלט להקצות תקציב מיוחד כתחליף למימון בבורסה. חלוקת התקציב בין תוכניות מחקר ופיתוח ושיעור המענק ייקבע על ידי ועדה המורכבת מנציגים של משרד התעשיה והמסחר, האוצר ונציג מטעם התעשיינים.

לשכת הפרסום הממשלתית

שר האוצר: לבצע קיצוץ נוסף בתקציב

(ע). – שר האוצר משה נסים אמר אתמול כי על מנת לשמור על הישגי התוכנית הכלכלית בשנה החולפת ולהתקדם לקראת צמיחה כלכלית במשק – יש לבצע קיצוצים נוספים בתקציב ושינויים במבנה המשק ובתשתית הכלכלה הישראלית.

השר נסים אמר את דבריו כאשר היה אורח הועידה הבינלאומית של היהלומנים המתקיימת בארץ. השר ציין, כי בתום השנה הראשונה לתוכנית הכלכלית, ניתן לומר שייצבנו את הכלכלה במידה ניכרת. הדבר התאפשר כתוצאה משיתוף פעולה מצד הציבור הישראלי, אשר נתן גיבוי על ידי שחיקת השכר ונשיאה בנטל הבלתי נמנע של תכנית־ההבראה, וגם כתוצאה מן התנאים החיצוניים הנוחים אשר נוצרו בשנה האחרונה, הודות לירידה התלולה במחירי הנפט והתחזקותם המשמעותית של המטבעות האירופיים האחרים ביחס לדולר.

„עתה אנו ממקדים את תשומת לבנו על שמירת ההישגים של השנה החולפת והתקדמות לקראת צמיחה כלכלית. הדרך לצמיחה כלכלית אינה קלה, שכן התנאים המוקדמים להשגתה הם קיצוצים נוספים בתקציב ושינויים במבנה ובתשתית של הכלכלה" – הטעים שר האוצר והוסיף כי „מטרתנו המיידית היא – להגדיל את היצוא ועל־ידי כך לשפר את מאזן התשלומים".

משה נסים הוסיף, כי ענף היהלומים הוא תעשיית היצוא המובילה של ישראל. קרוב לוודאי שיצוא היהלומים יגיע בשנה השוטפת ל־1.5 מיליארד דולר, והשנה הבאה אף יעלה על השיעור הזה – הישג שכולנו גאים בו.

47% מהמוצרים והשירותים הוצאו מהפיקוח

מנתונים שמפרסמת הרשות להגנת הצרכן עולה שעם תחילת תקופת ההקפאה נקבעו מחירים מירביים גבוהים למדי, דבר שאפשר האטה בעלית המחירים עד כדי כך שלקראת סוף שנת 1985 אף החלו להסתמן ירידות מחירים במרבית הענפים. הדבר קבל את ביטויו במדד המחירים. אך במחצית השניה של השנה הוציא משרד התמ"ס כ־47% מהמוצרים והשרותים מפיקוח ואפשר העלאת מחירים.

בהסתמכה על תוצאות 65 סקרים שערכה הרשות להגנת הצרכן וסניפים במועצות הפועלים בכל קצווי הארץ מקרית שמונה בצפון עד אילת בדרום, ציינה יו"ר הרשות נוהת קצב שאמנם ציבור הצרכנים נהנה מבלימת האינפלציה אך הסדקים בתכנית הכלכלית היו רבים ואיפשרו לבעלי עסקים רבים ולנותני שירותים להעלות את מחירי המוצרים והשירותים.

להמשיך ולפתח את מטוס ה„לביא"

מאת משה גבע, סופרו הכלכלי של „דבר"

„על ארה"ב לאפשר לישראל להמשיך בפיתוח פרוייקט „הלביא". התרשמתי שהמטוס הינו בעל תכונות יחודיות ובדעתי לדווח על כך לנשיא" – השיב אד שהאו, לשאלת „דבר" לאחר שחזר מביקור בתעשיה האווירית, שם חזה במטוס וקיבל הסברים.

שהאו, שהינו מקורב לנשיא רייגן, משמש גם כיושב ראש כח המשימה של הקונגרס בתחום תעשיות עתירות ידע. בבחירות הקרובות לסנאט ארה"ב, שיערכו בסתיו, יתמודד שהאו הרפובליקני נגד הסנאטור הדמוקרטי מקליפורניה אלן קרנסטון, הידוע כאוהדו לישראל. הקהילה היהודית בארה"ב עמדה מאחורי ביקורו של שהאו בארץ בלווית מספר אנשי עסקים יהודים אמריקאים, במגמה להבטיח את תמיכתו בישראל במקרה שייגבר על קרנסטון בבחירות.

שהאו שנפגש אתמול עם ראשי לשכת המסחר ישראל אמריקה, אמר שמטרת בואו לארץ היתה בחינת יישום הסכמי הסחר החופשי בין שתי המדינות בתחום הטכנולוגי. לדבריו המימשל חותר לאחרונה לצמצם את ההגבלות שהוטלו על היצוא לארה"ב ותחת זאת לרכז את המאמצים בצמיחה כלכלית ובהגברת היצוא האמריקאי לשווקי העולם.

סיכום: ימונה כונס נכסים ל„אופ־אר"

סיכום בדבר פניה לבית המשפט, מצד משרד התעשיה והמסחר למינוי כונס נכסים למפעל „אופ־אר" באופקים, הושג אתמול בפגישה אצל מ"מ מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר, יורם בליזובסקי בהשתתפות עליזה תמיר יו"ר ועדת התעסוקה של ההסתדרות ויחיאל בנטוב ראש מועצת אופקים.

עליזה תמיר הבהירה שהמטרה בכינוס הנכסים היא להביא לידי כך שימצא רוכש למפעל, מבלי שיחוייב בתשלום חובות המפעל. כן ציינה יו"ר ועדת התעסוקה שפנתה לחברת „תיעוש" של חברת העובדים וביקשה כי צוות מטעם ההנהלה יבדוק אפשרות לרכישת המפעל מבעליו. היא ציינה שההסתדרות מודאגת מאוד ממצב התעסוקה הקשה באופקים, כאשר 400 מתושבי המקום מובטלים מעבודה, בהם צעירים רבים. סגירת „אופ־אר" תגרום לכך ש־110 איש נוספים יפלטו אל מעגל דורשי העבודה באופקים. לאור המצב הקשה הודיעה עליזה תמיר שתפנה לראש הממשלה בהצעה שיקיים מקרן „פרוייקט ראש הממשלה לחינוך טכנולוגי", הקצאת משאבים לסיוע לפתרון מצוקת האבטלה בעיירות הפיתוח בהן המצב קשה במיוחד כגון: אופקים, שדרות, דימונה וקרית־שמונה. זאת על ידי הקמת מכללות טכנולוגיות שתסלולנה את הדרך לצעירים להשתלב במערכות טכנולוגיות קיימות.

היובש מכה גם במעיינות הזכים

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

כתוצאה ממיעוט הגשמים השנה חלה ירידה בשפיעת מרבית המעיינות בישראל הן מעיינות ששפיעתן מוגדרת כיציבה והן מעיינות ששפיעתן מוגדרת כבלתי יציבה. הירידה בשפיעת המעיינות שתפוקתן מוגדרת כיציבה נעה בין 10 ל־20 אחוז ואילו הירידה בשפיעת המעיינות שתפוקתן אינה יציבה, חלה ירידה ממעיין למעיין והיא מגיעה עד למקרה קיצוני של 90 אחוז – פרטים אלה נמסרו אתמול לסופר „דבר" מהשרות ההידרולוגי של נציבות המים במשרד החקלאות.

נמסר, כי במסגרת המעיינות היציבים בהם חלה ירידה בשפיעה בשיעור שנע בין 10 ל־20 אחוז נכללים מעיינות כברי; מעיינות עמק החולה; מעיינות מקורות הירדן; מעיינות בקעת הירדן ויריחו ואחרים.

במעיינות פתם במרכז רמת הגולן חלה ירידה בשיעור 80 אחוז בקירוב. בעין נעמן, שבעמק זבולון הפיק בחודש אפריל השנה 10 אחוזים בלבד מהשפיעה הממוצעת של המים שהפיק בחמש השנים האחרונות. עין זיו ליד מעלות שבגליל מפיק רק 35 אחוז מהתפוקה הממוצעת שלו.

בחמש השנים בין השנים 1980 ל־1985 היתה התפוקה הממוצעת של המעיינות בארץ, לא כולל מקורות הירדן, 320 מיליון ממ"ע מים. ישראל מנצלת את מי המעיינות למטרות שתיה או השקייה והם כוללים במאזן המים הארצי. בגלל הירידה בשפיעת המעיינות הדבר משפיע על הכמות הכוללת של המים. באותם מקומות שאין אלטרנטיבה למי המעיינות מבוצע הקיצוץ במכסות המים הלכה למעשה.

בחירות לקונגרס הציוני – גם בישראל

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

בפרוזדורי הועד הפועל הציוני מסתמנת, לראשונה מאז שנת 1951, אפשרות לקיים בחירות נפרדות לקונגרס הציוני בישראל. עד כה יוצגה ישראל בקונגרס הציוני על־פי תוצאות הבחירות לכנסת.

בישיבת מליאת הועד הפועל הציוני תמכו מרבית הנציגים, חוץ מנציגי הליכוד, בהצעת ההחלטה שהגישו נציגי הקונפדרציה, לפיה יתקיימו בחירות לקונגרס הציוני גם בישראל. בהצעה תמכו נציגי תנועת העבודה הציונית, מפ"ם המזרחי והרפורמים. מרבית הדוברים אמרו, כי ההחלטה תביא ל„ציוניזציה" של העם בישראל ותגביר את מודעותו לבעיות העם היהודי בגולה. נציגי הליכוד שהתנגדו, טענו, כי הצעה זו תביא לפגיעה בתנועה הציונית עקב מיעוט המצביעים.

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

נמשכת המגמה החיובית במניות

מאת שמואל רוזנבלום

המגמה החיובית בשוק המניות נמשכת אם אם תוך ביקושים מצומצמים ומחזורים קטנים לכדי בנפחם הכספי. הביקושים הפעם היו בכל הסקטורים השונים בשוק והיקף העליות נע בסביבות 2% לערך במוצע. קשה עדיין ע"פ היומיים האחרונים לקבוע את מגמת השוק לפרק הזמן הקרוב. כפי שהסברנו באחרונה הדעות בקרב הגופים הפעילים עדיין חלוקות. חלק ממנהלי הקרנות והברוקרים עדיין בקו חשיבה שהשוק צריך להמשיך באחוזים נוספים ע"מ לאפשר פעילות חיובית בהמשך ומדרגת שערים חדשה. חלק אחר בדעה שהתחזקה הניכרת במהלך החודש הקודם „הספיקה" ולפיכך צפויה פעילות חיובית מעבר לבסיס טכני התחלתי. קשה ואף בלתי אפשרי לקבוע איזה משתי הדעות הנ"ל תצדק בסופו של החודש הקרוב. כללית ניתן להאמין שעקב חוסר אלטרנטיבות השקעה סבירות עשוי שוק המניות להפגין פעילות יותר חזקה ויותר סולידית. לשוק עצמו ולפעילות שבו חשובה בעיקר פעילות איתית וסולידית, אם שערי ני"ע בחברות שונות יעלו חוק הם עשויים לגרום לירידות בהמשך.

ירידות במניות הבנקאיות

ירידות בשיעורים של עד 0.5% לערך שררה בסקטור הבנקאיות. הפעילות בבנקאיות בינונית עד קטנה בהיקפה הכספי והמחזיקה בבנקאיות בשבוע האחרון נעה בסביבות 1.5% לערך, דבר המגביר את העניין בענף. ביוון שהקרנות הסולידיות אינן מקבלות מספיקות כספים מעיקים ניתן להאמין שהבנקאיות יזהרו לעניין את מנהלי הקרנות בפרק הזמן הקרוב.

גיוסי הון חדשים

עם השיפור בשוק בחצי השנה שחלפה הגיעו תשקיפי גיוס הון חדשים לבורסה והמדובר בחברת הביטוח – איתן ובחברת ייסום טכנולוגיות. הצלחות הנפקות הללו עשויות להביא הנפקות חדשות בעתיד כאשר עיקר הדגש יוסט לטיפול במניות לאחר ההנפקה ולא לגודל תחימות היתר במידה ותהיינה כאלה.

גיוס גדול לכור באה"ב

חברת כור גייסה סך של 105 מיליון דולר בהנפקת אג"ח בארה"ב. גיוס ההון ע"י כור עשוי לאפשר גיוס הון נוסף בקנה מידה קטן יותר, ע"י מפעלים וגופים כלכליים רצ'ניים בארץ. ניתן להאמין שגם האמריקאים עשויים לרכוש השקעות בני"ע של מפעלים ישראליים במידה ויעמדו בקריטריונים הכלכליים, שבארה"ב הינם כידוע חמורים כאצלנו בשוק ההון.

עליה בריבית התפ"ס

הבנקים משלמים כיום עד 24% ריבית שנתית למחזיקי תפ"סים בסך כספי של 100,000 ש"ח ויותר. עלית שערי התפ"ס נובעת עקב גרעונות הנזילות הבנקאיים. כוזר בעיננו שהפרווח הבנקאי בין ריבית החובה למשיכות יתר לבין ריבית התפ"ס המסתכם עד לגבול של אי כדאיות בולטת כמעט. ראיה לכוח זמן של מעבר לשבוע „לחוץ" במערכת הבנקאית ילמדנו ששינוי התפ"ס עשויים להתבטא בירידת הריבית עד לרמה של 15% לערך. מי שיכול לסגור את כספו בריבית של 22% לערך כדאי לו להזדרז ולעשות פעולה זו.

השינויים במסחר בשוק

ביקוש של 3287 ע.נ. במניות אזורים גרם לעלית שער של 2% כמחזור מלא, ראוי לציין שהחברה עומדת לפני גיוס הון בקרוב דבר העשוי לתת דחיפה נוספת לשיפור תשואת מניותיה. נכסים ובנ־יין עלתה 2.8% תוך ביקוש של 1510 ע.נ. ומחזור 1160 ע.נ. מניות דלק עלו 5.1% בביקוש בינוני של 2996 ע.נ. ומחזור קטן בין 899 ע.נ. בלבד, המחזור מעיד על יציאת הקונים מהביקושים בעלית השער של 5.1%. במניות הפטרוכימיים נרשם עודף ביקוש 7482 ע.נ. ומחזור של 3654 ע.נ. בעלית שער בת 4%. ביקוש 2433 ע.נ. באי.די.בי פיתוח הביא לעליה של 2.8% ולמחזור 1663 ע.נ. מניות דיסקונט השקעות עלו 1.9% תוך ביקוש 3466 ע.נ. ומחזור 2658 ע.נ. מניות גולדפרוסט 5 המשיכו בדהירתן ועלו 10%, במניות אילון נרשמה עלית שער של 8.2% תוך ביקוש עד של 14518 ע.נ. ומחזור מצומצם ביותר בשיעור 3037 ע.נ. בלבד. לרינשטיין 1 עלו 10% לאחר תקופה ארוכה לבדי של שהיקת שערים בולטת.

המסחר באג"ח

מזה כשבועיים אנו מב־עים דעתנו שבאג"ח לא צפויים שינויים משמעותיים ושלעניות דעתנו גם לא רווחים מיוחדים. מגמת המסחר היתה מעורבת ויציבה והיקף הכספי בינוני. ראוי להדגיש שהיום ישנם הנפקות אג"ח במקור של בנק ישראל ושל בנק המזרחי באמצעות חברת משאבים, שתי הנפקות אלה מעניינות יותר מהאג"ח הנסחרות בשוק.

הודעות בורסה

צקלון – מסרה כי חלק מעובדיה נוקטים עצומים על רקע פטורי עובדים עקב צמצומים.

ירדן – התקשרה בהסכם למכירת תנויות בערך 1.1 מליון דולר שתביא להפסד הון של 600 אלף שקל.

ניקוב

הבורסה הבהירה את השתלשלות העניינים שגרמה להפסקת המסחר במניה „ניקוב". החלטת הבורסה נבעה כמהפך בהחלטות החברה לגבי רכישת „י.ל.י" שהיקף פעילותה קרוב להיקף החברה הרוכשת ומפיעט הפרסים שנתנה „ניקוב" לבורסה במהלך המו"מ.

„אסאס" תעשית חלבה – לחברה נרשם ב־1985 הפסד מתואם לאחר מס של 35.2 אלף שקל, לעומת רווח בתום של 161.3 אלף שקל בשנה קודמת. מכירות החברה הסתכמו ב־5.2 מליון שקל. (3.3 מליון שקל ב־1984) יצוא 55 אלף דולר (37 אלף דולר ב־1984) ורווח לפני מס 72.3 אלף שקל (484 אלף ב־1984).

· הכותב הוא יועץ השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים

מניות בהסדר ההצמדה

אר.ה.ב. ש	16999	15.0			-1.0
המספנות 0.1	1008	3454			+801
המספנות א 0.5	795	1192	-5	-.6	-1070
המספנות אפ 2	749	807	+29	+4.0	+2182
כללי לא בהסדר	25400	31.0			-13.0
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמ אופ1	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3500	1837	+52	+1.5	+1291
פ.ב.ה. 0.5	3870	2568	+100	+2.7	+4766

כלולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	82350	164	-150	-.2	-248
אידיבי ב 100.0	82475	1.0			-3.0
אידיבי בכ א 2.0	507900				
אגוד ושה	61200	76.0	-300	-.5	-67.0
דיסקונט ב	105250	19.0	-1000	-.9	-22.0
דיסקונט א	105120	59.0	-300	-.3	-59.0
דיסקונט שה ב	12357	18.0	+7	+.1	+22.0
המזרחי ש	33750	730	-200	-.6	-681
המזרחי ב	33900				
המזרחי שה 9	15450	7.0			-7.0
הפועלים מבב	113000	1.0	-5000	-4.2	-3.6
הפועלים ש	55800	501			+400
הפועלים ב	55850	40.0	+10		+89.0
כללי א 1.0	143700	10.0			-2.0
כללי אפ 9	136000	1.0	+2000	+1.5	+10.0
כללי שה 5	109500				
כללי שה 7	6880	19.0			+30.0
כלל סמוק 100.0	35548	1367	-152	-.4	-2379
כלל שה 9	— הפסקת מסחר —				
כלל שה 11	13800	193	-50	-.4	-136
מימון המזר 1.0	48800				-1.0
מימון המזר 5.0	24480				

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	12200	39.0			+79.0
לאומי משכנתא' ש	4450	88.0	+70	+1.6	+106
לאומי משכנתא' כ	4305	30.0			-6.0
כרמל ש	4488 תב	140	+408	+10.0	+154
כרמל שה 1	3070		+20	+.7	+200
בנין ב' 5.0	7549	62.0	+25	+.3	+26.2
פת בסב ש	1345	142	+25	+1.9	+693
בסבן ב ש	2250	130	+20	+.9	+175
קצמאות 0.1	6460	31.0	+60	+.9	+24.0
ספחות מבכ ש	13755		+655	+5.0	+8.0
ספחות רג ש	12300	10.0			-5.0
ספחות שה 1	7630	54.0	-30	-.4	-101
ספחות שה 2	3945	225	+10	+.3	+475
יעמור 1.0	1700 תב	412	+110	+6.9	+363
יעמור 5.0	723	797	+34	+4.9	+1667
מירב 1.0	4570	57.0	+100	+2.2	+66.0

מוסדות מימון

שלמון א ש	366	3980	+1	+.3	+684
הוקלאות מבכ א	— לא נסחר —				
הוקלאות מבכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	5225	192			-194
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בכ ג	— לא נסחר —				
פת תעש בכ גג	— לא נסחר —				
פת תעש בכ גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בכ ד	— לא נסחר —				
פת תעש בכ דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	502 תב	529	+46	+10.1	+1010
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג א0.1	10960	55.0			-18.0
כלל ליסינג ב0.5	9020	156	-120	-1.3	-221
כלל לסינג אג'ו1	11000	20.0	+69	+.6	+89.0

ביטוח

אדום 0.1	884 תב	514	+54	+6.5	+1081
אדום א 0.5	461	267			-67.0
בטוח משנה 0.1	925	7.0	+44	+5.0	+334
בטוח משנה 0.5	309 תב	2097	+28	+10.0	+3698
הדר 1.0	350	1963	+16	+4.8	+1456
הדר 5.0	194.5	3237	+3.5	+1.8	+1681
הסנה ש	480	5377	+8	+1.7	+6134
המניקס 0.1	724	717	+1	+.1	+74.0
המניקס 0.5	395	460	+7	+1.8	+610
המשמר-הראל 1.0	6650	21.0	-50	-.8	-21.0
המשמר-הראל 5.0	2820				
מנורה 1.0	7335		+73	+1.0	+80.0
מנורה 5.0	3101				
סהר ג 1.0	4080 תב	245	+250	+6.5	+237
סקוריטס 0.1	2475	217			-142
צור ש	333	3341	+8	+2.5	+5409
ציון החזקות 1.0	16100				
ציון החזקות 5.0	4120 תב	125	+270	+7.0	+125

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרגאמא 1.0	4550				-200
אינטרגאמא 5.0	1155	525	+20	+1.8	+242
מאיר עזרא 1.0	4675	8.0			+12.0
מאיר עזרא אפ 1	4480 תב	25.0	+280	+6.7	+45.0
מתה 1.0	— הפסקת מסחר —				
מתה 5.0	— הפסקת מסחר —				
כלל סחר 1.0	1055	1257			-2010
קיסמל 1.0	8850	141			-84.0
רפק 0.1	32000				
רפק 0.5	9500	10.0	-55	-.6	-18.0
שופרסל א 2.0	4740	176			-173
שופרסל ב 10.0	3038	724			-103

קרנות נאמנות

אב	3827.88	3810.70	למשקיע	97222.84	95511.04
אבוקה	29627.25	29334.49	לפיד	10360.35	10159.99
אגוד	201.77	197.80	לקס	1496.84	1466.29
אדיר	1537.77	1511.04	לשם	806.67	790.36
אדום	1620.68	1588.97	מבחר	981.74	962.4
אופיר	1573.78	1542.57	מבטח	2822.40	2796.8
אור	416.31	407.54	מגן	202.59	199.66
אוריה	157.88	154.67	מגוון	2629.00	2685
אורלי	208.20	205.65	מגל	621.98	609.81
אורן	607.05	595.20	מור	1145.40	1129.60
אייל	3057.38	2997.37	מורן	639.30	633.41
איילת	3702.30	3622.71	מנוף	24630.48	24082.45
איריס	3990.31	3904.58	מימד	753.63	739.17
איתן	582.83	570.77	מעוף	3068.80	3009.30
אלון	514.43	503.74	מעיין	658.30	645.62
אלמוג	590.14	582.90	מקסמה	822.73	818.90
ארז	642.67	630.15	מרגלית	981.77	962.78
אש	111.45	109.05	מרום	963.39	944.61
אשל	169.12	165.80	נובה	20918.81	20610.62
אתרוג	193.94	192.05	נטיף	606.99	595.50
בדולח	1661.69	1629.33	נטע	380.20	372.60
בורס	372.49	370.69	נילי	3899.57	3841.84
ברק	382.82	375.31	סביון	436.84	428.81
ברקת	775.39	760.16	סגולה	122.41	119.99
בר־ש	1143.20	1120.80	סלע	834.14	817.63
גבע	858.88	845.99	סנונית	573.09	566.07
גורן	580.25	577.55	ספיר	613.68	602.83
גיא	7781.90	7666.51	ספיר*	528.90	526.27
גיל	2213.55	2170.73	עדית	643.42	631.04
גלית	516.98	510.67	עדן	1636.72	1605.02
דורבן	276.95	274.23	עומר*	5882.82	5798.88
דוכיפת	539.93	533.26	ענת	1187.96	1161.31
דולב	199.36	195.15	עפרוני	1981.54	1962.42
דורון	1234.84	1211.05	עפרון	544.61	537.26
דותן	219.99	215.76	פ"א	147.80	144.91
דליה	400.77	394.22	צבר	1223.86	1199.91
דרור	3332.76	3268.17	צופית	535.09	524.43
דקל	264.01	258.85	צמיד	528.87	522.34
הדס	286.71	284.27	צמרת	860.45	841.92
הדר	407.88	399.71	צבירה	6266.49	6179.23
הבית	2513.28	2459.61	צפרה	1531.29	1501.25
הוד	16120.93	15882.60	קלע	1694.92	1686.46
זיו	15302.76	15076.05	רותם	15118.04	14982.94
זמיר	639.85	631.45	רקפת	519.83	511.38
חוחית	133.35	131.52	רשף	668.35	654.04
חלילית	112.72	112.25	שביט	643.81	635.90
חלמיש	563.19	552.14	שחם	856.39	835.94
חץ	111.23	110.79	שירה	312.32	306.22
טופז	1212.95	1185.03	שמיר	69832.15	68449.85
טל	4124.40	4075.43	שחר	548.63	541.02
יובל	655.31	642.52	שסק	537.66	524.51
יהלום	1542.74	1512.75	שקד	165.04	161.75
יסודות	31251.28	30987.69	תאנה	173.94	172.25
יערה	562.20	549.88	תבור	772.58	761.86
כוכב	753.91	739.19	תדהר	355.62	353.84
כחל	120.59	118.88	תהילה	93.68	91.64
כלנית	443.60	436.29	תירוש	413.97	409.1
כספית	633.40	626.94	תמר	186.77	183.11
כרמל	118.92	116.46	תפוח	180.80	178.66
כתר	916.23	898.16	תרשיש*	1282.94	1257.62
להט	3439.24	3372.44	תשרי	383.82	378.32

שרותים

דלק ב ש	2800 תב	899	+135	+5.1	+2996
בבה					
הראל 1.0	— הפסקת מסחר —				
הראל 5.0	— הפסקת מסחר —				
סכנות הספקה 0.1	— הפסקת מסחר —				
סכנות הספ' א0.5	— הפסקת מסחר —				
קרור 0.1	— הפסקת מסחר —				
קרור 1.0	— הפסקת מסחר —				
חברת התשבל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מתכי ערובה 0.1	— הפסקת מסחר —				
מתכי ערובה 0.5	— הפסקת מסחר —				
קונטרולים 0.1	1764 קו		+84	+5.0	+1599
קונטרולים 0.5	1419 תב	866	+129	+10.0	+1834
קפל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קפל אפ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זהר 1.0	11160 תב	76.6	-1240	-10.0	-40.6
גלי זהר 5.0	6723 תב	102	-747	-10.0	-253
מלונות דן 1.0	3999 תב	93.0	+299	+8.1	+173
מלונות דן 5.0	2670	20.0			-20.0
חוף האלמוג 0.1	— הפסקת מסחר —				
כנס 1.0	2580				
מלונות ירדן 1.0	3250	163			-118
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשוב

דטה בייסון 1.0	4010 תב	271	+260	+6.9	+491
ת.י.ל. 1.0	11576 •	8.0	+551	+5.0	+20.0
• ביצוע חלקי 74.20%					
יעבא 1.0	3400	30.0			+69.0
יעבא אפ 1	3100 תב	29.0	+149	+5.1	+178
כלל מחשבים 1.0	11200	53.0	+200	+1.8	+4.0
מ.ל.ל. 1.0	10800	108			+35.0
מ.ל.ל. 5.0	4303	45.0	-227	-5.0	-75.0
מכוב מחשבים 1.0	2620	71.0	+70	+2.8	+39.0
ניקוב מחשבים 1.	— הפסקת מסחר —				
ניקוב מחשבים 5.	— הפסקת מסחר —				
תים מחשבים 1.0	1730	226			-189
תים מחשב אפ 1	17000	10.0	-300	-1.7	-24.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם ביבר 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם ביבר 5.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 1.0	780 תב	661	+67	+9.4	+1121
אורן מבנים 5.0	362	1300	+2	+.6	+195
אזורים 1.0	615	3823	+12	+2.0	+3287
אילון 1.0	461 תב	3037	+35	+8.2	+14518
אילון אפ 1	1630	830	+31	+1.9	+499
אל-רוב 1.0	3467 מב		-183	-5.0	-363
אל-רוב 5.0	3039 קו		+145	+5.0	+104
אמבנים 1.0	2550	58.0	+83	+3.4	+162
אפריקה 0.1 שה	31800	17.0			-6.0
אפריקה 1.0 שה	22450	38.0			-42.0
אפריקה אפ 5	14300	167			+50.0
ארגים 1.0	2145 תב	215	+195	+10.0	+216
אירלין 1.0 שה	2255	308	+85	+3.9	+398
אירלין 5.0 שה	1233	350	+58	+4.9	+710
בן-יקר גת 1.0	3225	95.0	+110	+3.5	+65.0
ברנבויין 1.0	3605	154	+105	+3.0	+142
ברנבויין 5.0	2041	139	+97	+5.0	+214
דנקנר 1.0	3760	20.0	+89	+2.4	+430
דורקר 1.0	426	180	-5	-1.2	-143
דורקר 5.0	315	1140	+15	+5.0	+2277
דורקר אפ 1	231 תב	2937	+36	+18.5	+5516
דרער 0.1	6250				
דרער 0.5	4058	200	+193	+5.0	+170
המשלול 1.0	— הפסקת מסחר —				
המשלול 5.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2565	1160	+70	+2.8	+1510
גב-ים 0.1	3786	146	+40	+1.1	+153
גב-ים 0.5	2199	250	+80	+3.8	+707
הכשרת הישוב 1.0	47000	29.0	+400	+.9	+8.0
ישפרו 0.1	2330	287			-12.0
ישראלום 1.0	1281	38.0	-60	-4.5	-38.0
ישרס 10.0	12599	56.0			-16.0
כנף פיתוח 1.0	6350 תב	15.0	-540	-7.8	-21.0
כלל נדלן 0.1	354	6151	+9	+2.6	+10729
לוביד 1.0	3800	70.0	+100	+2.7	+70.0
לוביד 5.0	1550	100	+60	+4.0	+100
כ.ת.ב. 1.0	3270 תב	375	+185	+6.0	+445
מאגרי בניה 1.0	340 תב	2827	+35	+6.9	+5855
מאגרי בניה אפ1	386	408			-500
מגדל כסן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מישבגל 5.0	270	1365			-471
מנרב 5.0	732 תב	3234	+42	+6.7	+4045
מר-לין 1.0	515 תב	1380	+45	+9.6	+1841
לרינשטיין 1.0	407 תב	421	+37	+10.0	+2521
לרינשטיין 5.0	115.0	9038			-479
ליפשיץ 1.0	1270	455			-6.0
ליפשיץ 5.0	605	1378	+20	+3.4	+762
נאות אביב 0.5	4300	230			-55.0
נכסי אחוזים 1.0	661	360			+5.0
סהר החזקות 1.0	10600	38.0			-28.0
סהר החזקות 5.0	7165	77.0			-88.0
סולי 1.0	3633 תב	51.0	-404	-10.0	-51.8
סולי 5.0	2500				
עמר וסלע 1.0	690	619	+10	+1.5	+349
עוד 3.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	1735 תב	121	+85	+5.2	+121
קיסריה 0.5	790	71.0	+37	+4.9	+349
רוגובין 1.0	3250 תב	233	+220	+7.3	+674
רוגובין 5.0	2015 תב	550	+125	+6.6	+792
רסקו מבכ'	7449	224	+249	+3.5	+160
רסקו רג	7200	334	-99	-1.4	-138

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2760	429	+60	+2.2	+756
מטעי הדר 0.5	2060	782	+60	+3.0	+514
מהדרין 0.1	6645	183			+87.0
נכסי הדרים 1.0	1077	502			-102
פרי אור 0.5	2597	205	-3	-.1	-57.0
שנ-הר 5.0	16200	96.0	+199	+1.2	+37.0

תעשייה

מזון וטבק

אסאס 1.0	1401	338	+66	+4.9	+262
גולדפרוסט 1.0	3000	494	-80	-2.6	-1051
גולדפרוסט 5.0	2002 תב	1330	+182	+10.0	+1134
גולדפרוסט אפ 1	1119 תב	351	-182	-14.0	-511
דובק מב ש	3280	306	+40	+1.2	+604
דובק מב מ	3280	140	+40	+1.2	+140
תנלכל 1.0	1002 תב	624	+57	+6.0	+2675
תנלכל 5.0	705				-66.0
פרי-חן 1.0	2256	277	+55	+2.5	+120
פרי-חן 5.0	1722	535	+82	+5.0	+588
טמפו בירה 1.0	16400	276	+651	+4.1	+167
טמפו בירה 5.0	10800	487	+500	+4.9	+532
יצהר 1.0	1620 תב	559	+120	+8.0	+678
יצהר א 5.0	902	335			-19.0
מן 1.0	9010	59.0	-1		-89.0
מן 5.0	4700	35.0			-35.0
מטפרוסט 1.0	7980	20.0	+380	+5.0	+18.0
עלית 0.1	11990	54.0			-34.0
עסיס ב 0.5	34999	23.0	+454	+1.3	+2.0
שלמה אנגל 1.0	2105	135			-26.0
שמן מבכ ש	6450	69.0	+150	+2.4	+20.0

טקסטיל והלבשה

ארגד 1.0	840	349	+29	+3.6	+1561
אופים 1.0	845 תב	65.0	-45	-5.1	-65.0
אופנת ברוך 1.0	2390	149	+70	+3.0	+197
אופנת ברוך 5.0	1520	440	+60	+4.1	+540
אתגן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אתגן אפ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	11100	35.0	-315	-2.7	-5.0
דלתא-גליל 1.0	4240	37.0	+90	+2.2	+90.0
דלתא-גליל א 5.0	3100	560	+20	+.7	+540
מטוויות מאוחד 1.	1670	80.0	+20	+1.2	+7.2
מטוויות מאוחד 5.	840	150			-75.0
מטוויות אפ 1	682		-1	-.2	-100
ריטלס 1.0	3600	72.0			-169
ריטלס 5.0	2680	83.0			-84.0
חדינון 1.0	4462	240	+212	+5.0	+223
זיקית 1.0	3650 תב	193	+285	+8.5	+470
זיקית 5.0	3064	201	+130	+4.4	+501
טיב-טוב 1.0	— הפסקת מסחר —				
טיב-טוב אפ 1	— הפסקת מסחר —				
לודזיה 0.1	1703 תב	250	+155	+10.0	+1585
לודזיה 0.4	755	1320	+25	+3.4	+808
ליבנת 1.0	576 תב	1238	+40	+7.5	+1229
במה					
מיס גליק 1.0	665	1230	-34	-4.9	-830
מקס 0.1	22438	20.0	+439	+2.0	+25.0
מקס 0.5	9929	111			-50.0
עיט 1.0	11350	19.0			-19.0
עיט 5.0	5253	25.0	+52	+1.0	+2.0
עמק 1.0	1790 תב	546	+120	+7.2	+1104
פולגת א 0.1	2952	724	+85	+3.0	+740
במה					
פולגת ב 0.4	1933	1800	+50	+2.7	+1771
במה					
פוליגן א 0.5	7181	150	+342	+5.0	+242
פרגוד 1.0	1938 תב	255	+100	+5.4	+305
גיבור סבירינה	11944 תב	152	-1527	-10.0	-456
תעש ועבדין 1.0	3535	795	+115	+5.4	+794

מתכת ומוצריה

אקסמנן 5.0	1753	716	+83	+5.0	+539
אורדן 10.0	10280	70.0	+220	+2.2	+55.0
אורדן 50.0	8210				
אלוביט 1.0	4750	40.0			-89.0
אלוביט 5.0	3010				-200
בכלים ש	11320	75.0	-20	-.2	-86.0
הנבקי 1.0	10080				+34.0
הנבקי 5.0	7250	40.0	+250	+3.6	+45.0
דיקה 1.0	5665	20.0	+165	+3.0	+86.3
דיקה 5.0	2745 תב	94.7	-305	-10.0	-254
קומפאות פז 1.0	1150	1450	+10	+.9	+370
קומפאות פז 5.0	910 תב	2992	+83	+10.0	+2790
מודגן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מודגן אפ א	— הפסקת מסחר —				
מתכת סרום 1.0	2530 תב	655	+190	+8.1	+788
כללי ציון 1.0	2211	262			-13.0
כללי ציון 5.0	890	1195	+4	+.5	+727
כללי ציון אפ 3	631	8.0	+6	+1.0	+7.0
קרמבי 1.0	850	221	+25	+3.0	+279
קרמבי 5.0	454	1144	+20	+4.6	+1574
נחושתן 0.1	18480 תב	49.0	+1680	+10.0	+64.0
נחושתן 0.5	6390	117	+190	+3.1	+78.0
פקר פלדה 1.0	6430	111			-39.0
קינג 1.0	1090	110	-20	-1.8	-451
קינג 5.0	670 תב	390	+36	+5.7	+590
קליל 1.0	4200	381	+131	+3.2	+356
קליל 5.0	1950	524			-184
שלדות 5.0	2110	20.0	-20	-.9	-83.0
תעשיות לכיש 1.0	1135	280			-54.0
תעשיות לכיש 5.0	565 תב	1837	+37	+7.0	+2349

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	400000	4.0			-3.0
אליק 0.1	7193 •	42.0	+342	+5.0	+108
• ביצוע חלקי 79.60%					
אלקו 0.25 ש	3000	202	+120	+4.2	+377
אלקו 0.25 ב	3080 תב	168	+280	+10.0	+193
אלקטרה 0.1	13275	25.0	-725	-5.0	-46.0
אלקטרה א 0.5	6530	57.0	+180	+2.8	+33.0
אלרון 3.0	307000	6.0	+4000	+1.3	+6.0
אר"ת 0.02 שה	27000	98.0			+12.0
כלל תעש אלקטר	2110	951	+15	+.7	+830
ספקטרוניקס 1.0	2040	694	+40	+2.0	+796
ספקטרוניקס 5.0	1285	675	+10	+.8	+392
פויכטנגר 1.0	2160	427	+65	+3.1	+463
פויכטנגר 5.0	1140	484			-117
ציקלון 1.0 שה	2692	144			-145
ציקלון 5.0 שה	1100	170			-114
קנמטין אולד 1.	4850	49.0	+110	+2.3	+74.0
קנמטין אולד 5.	3060	175	-50	-1.6	-225
ת.א.ת. 1.0	3901	130	-99	-2.5	-109
ת.א.ת. 5.0	1585	726			-232
ת.א.ת. אפ 1	13330	7.0	+180	+1.4	+12.0
תדאה 1.0	5399	7.0			-3.0

מוצרי בניה

אי.בי.כלל בנין 1.	785	2770			+502
אלקיל 5.0	11268	84.0	+519	+4.8	+4.0
אקרשטיין 1.0	1391	546	+41	+3.0	+445
אקרשטיין 5.0	1025	160			-160
בטון תדיר 1.0	11000				
בטון תדיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-טון 1.0	4100	85.0	+99	+2.5	+136
בר-טון 5.0	1415	267			-162
פרומאסבסט 1.0	6345 תב	8.7	-705	-10.0	-13.0
פרומאסבסט 5.0	2294 תב	423	+209	+10.0	+516
מ.ל.ם. 1.0	870	130	+20	+2.4	+228
מ.ל.ם. 5.0	550				
מגדל השק מעש	3820	117	+70	+1.9	+56.0
מואיקה ולפטן 1	— לא נסחר —				
מואיקה ולפטן 5	13500	6.0	-200	-1.5	-6.0

כימיה, גומי ופלסטיק

אבן 5.0	19950	210	+350	+1.8	+133
אליאנס ב 200.0	1850	435			-384
גל תעשיות 1.0	11800	117	+200	+1.7	+6.0
גל תעשיות 5.0	5850	233	+50	+.9	+68.0
דקסטר 1.0	3546	88.0			-83.0
דשנים 0.1	6300	80.0			-55.0
דשנים 0.5	1520	844	+50	+3.4	+710
חיפה כימיקל 10.0	800	1898	+22	+2.8	+5768
טבע ש	49700	89.0			-90.0
טבע אפ 4	45700	5.0			-2.0
ליפסקי 1.0	1255	167			+120
ים המלח 0.1	14670	171			-55.0
פטרוכימיים 10.0	520	3654	+20	+4.0	+7482
מקסימה 1.0	7950	25.0	+300	+3.9	+14.0
מקסימה 5.0	2770	200	+53	+2.0	+165
נשה כימיקל 1.0	3150	110			-117
סנו 1.0	10000 תב	177	+700	+7.5	+216
סנו 5.0	6180 תב	292	+420	+7.3	+340
קים כימיקל 1.0	5950	20.0	+150	+2.6	+33.0
ת.ג.ל. 1.0	3467	288	+140	+4.2	+206
ת.ג.ל. 5.0	2705	196	+27	+1.0	+3.0
תיא 5.0	6500	394	+200	+3.2	+498
פרוטארום 10.0	9000	60.0			-53.0
תרז א 5.0	4110	12.0			+3.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפרון 1.0	5500	86.0	-200	-3.5	-204
דפרון 5.0	3370	50.0			-40.0
ח.מ.ן. 1.0	5781	352			+155
יאה 1.0	3540	124	+130	+3.8	+100
לבידי אשקלון 1.	448	2633	+18	+4.2	+3243
לבידי אשקלון אפ1	745 תב	881	+64	+9.4	+1253
מולט ב 0.5	21900	30.0	+650	+3.1	+25.0
מפעלי ניר 10.0	203000	25.0	+3000	+1.5	+31.0
סקאנדיה 1.0	3200	108	+151	+5.0	+53.0
רים 0.1	4600	159	+100	+2.2	+159
רים 0.4	2350	468	+110	+4.9	+691
תעל ב 0.2	11750	103	+200	+1.7	+111

תעשיות שונות

אבניר 1.0	3960	130	+180	+4.8	+120
אבניר 5.0	2020 תב	312	+120	+6.3	+282
המישה יוד 1.0	8430	11.0			-1.0
פולק 1.0 שה	— הפסקת מסחר —				
פולק 5.0 שה	— הפסקת מסחר —				

השקעות תעשיה

כרכית ב 0.1	6370	58.0			-55.0
כור בכ' 1.0	4830000	.1			+.2
כלל תעשיות 1.0	1285	992	+10	+.8	+604
מאגרי טכנולוגיה	444 תב	9713	+40	+9.9	+20276
מאגריטכנו אפ 1	— הפסקת מסחר —				

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אוניקו ש	4800	167	+50	+1.1	+100
אידיבי פתוח 2.0	3650	1663	+100	+2.8	+2433
אינקהו 0.1	1660 תב	717	-185	-10.0	-876
אינקהו 0.5	860 תב	2705	-94	-9.9	-3105
אלגר ש	6600 תב	40.0	+400	+6.5	+55.0
אלגר מ	6111	35.0			+1.0
אלרן ש	2605	853	+75	+3.0	+626
אלרן מ	2860	100	+100	+3.6	+100
אכישר בכ' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 5.0	— הפסקת מסחר —				
בהלת 1.0	1350	110	+60	+4.7	+110
חברה לישראל 1.0	— הפסקת מסחר —				
חברה לישראל 5.0	— הפסקת מסחר —				
חלפטן 0.1	107000				
חלפטן 1.0 ש	23450	60.0			-5.0
אמפא א 0.5	11490	38.0	+338	+3.0	+26.0
פועלים השק ש	5215	1620			-1072
לאומי השק 0.1	— הפסקת מסחר —				
דיסקונט השק ש	2232	2568	+42	+1.9	+3466
מזרחי השק ש	15645	29.0	+145	+.9	+27.0
כור השק אגח 124	10020	2.0	+105	+1.1	+17.0
חירון 1.0	1869	18.0	+37	+2.0	+37.0
חירון 5.0	668	2250	+32	+5.0	+3438
יצוא ש	10050	157	+220	+2.2	+242
ירדן א 0.1	4270 תב	727	+220	+5.4	+839
כלל ישראל 10.0	725	3450			-33.0
כלל ישראל 50.0	638	329	-2	-.3	-942
לנדקו 0.1	8505 קו		+405	+5.0	+30.0
לנדקו 0.5	2700	107	+60	+2.3	+84.0
מגוד 0.1	580 תב	1215	+29	+5.3	+2430
מגוד א 0.5	336 קו		+16	+5.0	+953
עוז השק ב 0.1	— הפסקת מסחר —				
עוז השק ג 0.5	— הפסקת מסחר —				
פז השק ש	5730	258	+100	+1.8	+49.0
פמה א 0.1	9550	71.0			-18.0
פמה 0.5	4960	405			-191
פריון ב 2.5	3555	679	+105	+3.0	+390

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	— הפסקת מסחר —				
גליל טכנולוגיות	413	840	+12	+3.0	+2121

דלק ונפט

דלק חיפושנפט1.	3500	483			+155
דלק חיפושנפט5.	1572	863	+22	+1.4	+681
דלק נפט אפ 2	937	1120	+37	+4.1	+738
מז חיפושי נפט	12400	42.0			-40.6
טראויל 1.0	1745	5.0	-17	-1.0	-7.0
טראויל 5.0	865	51.0	-20	-2.2	-51.0
י.ג.א.ל. 5.0	1430	667			-669
נ.ג.ג. 1.0	2855	71.0	-25	-.9	-178
נ.ג.ג. 5.0	1150	355	+5	+.4	+437
פראויל ב 0.3	3507	317	+167	+5.0	+312
צפון אבנר נפט 1.	269 תב	2599	+17	+6.8	+2994
צפון אבנר נפט 5.	171.0	1944			-194
צפון אם נפט אב2	451	101	+2	+.5	+1027
נפטא ש	1900000	2.0	+	+5.6	+3.0

נסחרות במט"ח

גורית מ	226				+6600

שערי מטבע חוץ ביום 2.7.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	+0.002	1.46	1.53	1.46	1.53	1.46	1.53	1.4857	1.5043	1.4657	1.5043	1.4852	1.5039	1.4951
1 לי"ש	-0.004	2.24	2.35	2.25	2.35	2.24	2.35	2.2850	2.3136	2.2860	2.3166	2.2857	2.3145	2.2980
1 מארק גרמני	-0.001	0.67	0.70	0.67	0.70	0.66	0.70	0.6792	0.6877	0.6793	0.6878	0.6791	0.6876	0.6829
1 פרנק צרפתי		0.21	0.22	0.21	0.22	0.20	0.22	0.2127	0.2153	0.2129	0.2155	0.2127	0.2154	0.2140
1 גולדן הולנדי	-0.001	0.59	0.62	0.59	0.62	0.59	0.62	0.6027	0.6103	0.6020	0.6095	0.6022	0.6098	0.6064
1 פרנק שוויצרי	-0.001	0.82	0.86	0.82	0.86	0.81	0.86	0.8323	0.8427	0.8333	0.8437	0.8313	0.8418	0.8373
1 כתר שוודי	—	0.21	0.22	0.21	0.22	0.20	0.22	0.2091	0.2117	0.2091	0.2117	0.2091	0.2117	0.2104
1 כתר נורבגי	—	0.20	0.21	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1985	0.2010	0.1985	0.2010	0.1985	0.2010	0.1997
1 כתר דני	—	0.18	0.19	0.18	0.19	0.17	0.19	0.1829	0.1851	0.1828	0.1850	0.1828	0.1851	0.1839
1 מארק פיני	—	0.29	0.30	0.28	0.30	0.28	0.30	0.2912	0.2948	0.2912	0.2948	0.2910	0.2947	0.2930
1 דולר קנדי	—	1.06	1.11	1.05	1.10	1.05	1.11	1.0766	1.0901	1.0722	1.0855	1.0768	1.0903	1.0828
1 דולר אוסטרלי	-0.011	0.91	1.00	0.93	1.00	0.93	1.00	0.9650	0.9770	0.9640	0.9760	0.9639	0.9760	0.9776
1 ראנד דרא"פ	-0.016	0.47	0.52	0.35	0.59	0.36	0.50	0.5794	0.5867	0.5839	0.5912	0.5799	0.5872	0.5849
10 פרנקים בלגיים	—	0.32	0.34	0.32	0.34	0.32	0.34	0.3287	0.3326	0.3316	0.3358	0.3313	0.3354	0.3338
10 שילינגים אוסטריים	-0.001	0.95	0.99	0.95	0.99	0.94	0.99	0.9651	0.9771	0.9652	0.9773	0.9644	0.9765	0.9715
1000 לירטות איטלקיות	-0.001	0.97	1.02	0.97	1.03	0.96	1.03	0.9888	1.0012	0.9898	1.0022	0.9878	1.0002	0.9947
100 ינים יפאניים	-0.002	0.89	0.93	0.89	0.94	0.89	0.94	0.9087	0.9201	0.9095	0.9209	0.9057	0.9201	0.9137
1 דינר ירדני	+0.006	4.18	4.43	4.08	4.34	4.07	4.29	—	—	—	—	—	—	4.2311
10 לירות לבנוניות	+0.001	—	—	—	—	0.20	0.40	—	—	—	—	—	—	0.3560
1 לירה מצרית	+0.001	0.79	0.84	0.78	0.83	0.73	0.78	—	—	—	—	—	—	0.8166

דולר יציג: 1.4951 **דולר נוסעים:** 1.77 **דולר שחור:** 1.57-1.575

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנקי
4% מלוות (100% הצמדה)		
4001 ש	562000.0	
4002 ש	535479.0	
4003 ש	525302.0	
4004 ש	575346.0	
4.25% מלווה מדינה (שגיא)		
ק-301 תשואה 3.53%		
4101	301.6	+.2
ק-302 תשואה 3.90%		
4102	116.5	
4103	115.0	+.1
4104	111.3	+.1
ק-311 תשואה 4.32%		
4201	101.4	+.1
4202	99.5	+.1
4203	97.6	+.1
4204	94.1	
4205	92.3	+.1
ק-321 תשואה 3.83%		
4301	111.6	-.2
4302	106.2	-.3
4303	105.5	-.2
4304	103.8	-.2
3% מלווה מדינה (גליל)		
ק-201א תשואה 2.31%		
3601 ש	33220.0	+220.0
ק-201ב תשואה 2.40%		
3602 ש	30515.0	+14.0
2027 א תשואה 2.14%*		
3603 ש	29248.0	+243.0
ק-202ב תשואה 2.42%		
3604	25985.0	+55.0
ק-203א תשואה 2.56%		
3605 ש	23588.0	+13.0
ק-203ב' תשואה 2.40%		
3606 ש	22369.0	+122.0
ק-203 ג' תשואה 2.55%		
3607 ש	20662.0	+63.0
ק-203 תשואה 2.37%		
3608 ש	19704.0	-49.0
ק-204 תשואה 2.45%		
3609 ש	18703.0	+10.0
3610 ש	16869.0	+9.0
3611 ש	16296.0	+9.0
3612 ש	15823.0	+9.0
ק-205 תשואה 2.46%		
3613 ש	14882.0	+8.0
3614 ש	14286.0	+7.0
3615 ש	13453.0	+7.0
3616 ש	12316.0	+6.0
ק-206 תשואה 2.50%		
3617 ש	11594.0	+12.0
3618 ש	11002.0	+11.0
3619 ש	10125.0	+11.0
ק-207 תשואה 2.65%		
3620 ש	9496.0	-68.0
3621 ש	9020.0	-66.0
3622 ש	8133.0	-61.0
ק-208 תשואה 2.60%		
3623 ש	7657.0	+25.0
3624 ש	7209.0	+23.0
ק-209 תשואה 2.45%		
3625 ש	6643.0	+70.0
3626 ש	6145.0	+65.0
3627 ש	5815.0	+62.0
ק-210 תשואה 2.70%		
3628 ש	5278.0	-51.0
3629 ש	4945.0	-49.0
3630 ש	4675.0	-47.0
ק-211 תשואה 2.73%		
3631 ש	4287.0	+12.0
3632 ש	4037.0	+12.0
3633 ש	3813.0	+11.0
ק-212 תשואה 2.54%		
3634	3399.0	+2.0
3635 ש	3214.0	+1.0
3636 ש	3096.0	+2.0
ק-213 תשואה 2.76%		
3637 ש	2867.0	+2.0
3638 ש	2669.0	+1.0
3639 ש	2494.0	+2.0
ק-214 תשואה 2.70%		
3640 ש	2062.0	+1.0
3641 ש	1787.0	+1.0
ק-215 תשואה 2.58%		
3642	1611.0	+35.0
3643 ש	1398.0	+31.0
ק-216 תשואה 2.50%		
3644	1253.0	+9.0
3645	1130.0	+8.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-341 תשואה 4.32%		
3826	97.0	-.2
3827	95.1	-.2
3828	91.8	-.1
3829	90.0	-.1
ק-251 תשואה 3.88%		
3701	903.3	+5.4
ק-252 תשואה 3.82%		
3702	694.5	+7.6
ק-253 תשואה 4.07%		
3703	604.4	+3.6
3704	533.2	+3.3
ק-261 תשואה 4.18%		
3751	278.8	-1.5
ק-262 תשואה 4.31%		
3752	107.7	-.9
3753	106.5	-.8
ק-263 תשואה 4.46%		
3754	95.5	-.2
3755	91.9	-.1
3756	88.6	-.2
3757	86.9	-.2
ק-271 תשואה 4.21%		
3901	103.8	
3902	98.9	+.1
3903	98.1	+.1
3904	96.5	+.1
4% מלווה פיתוח (90% הצמדה)		
3109 ש	243600.0	+2100.0
3110 ש	242900.0	
3111 ש	238100.0	
3112 ש	234500.0	
3113 ש	235200.0	+300.0
3114 ש	229500.0	+1400.0
3115 ש	227700.0	
3116 ש	217200.0	
3117 ש	229300.0	
3118 ש	221700.0	+1000.0
4%-6%-7% מלווה פיתוח ומדינה (הצמדה 80%)		
3201 ש	188700.0	+800.0
3202 ש	190000.0	+1500.0
3203 ש	187700.0	
3204 ש	183400.0	
3205 ש	181000.0	
3206 ש	179300.0	
3210 ש	174900.0	+500.0
3211 ש	170900.0	+400.0
3212 ש	168600.0	-1100.0
3213 ש	161608.0	+800.0
3214 ש	161000.0	
6%		
3501 ש	156900.0	
3502 ש	155500.0	
3503 ש	140100.0	
3504 ש	137200.0	
3505 ש	132315.0	
7%		
ק-701 תשואה 1.71%		
3521 ש	134886.0	+1128.0
3524 ש	122499.0	+1132.0
ק-702 תשואה 2.10%		
3522 ש	128755.0	+558.0
3523 ש	121746.0	+553.0
ק-703 תשואה 2.50%		
3525 ש	118500.0	-144.0
3526 ש	118386.0	-152.0
3527 ש	116029.0	-150.0
3528 ש	113031.0	-163.0
ק-704 תשואה 2.50%		
3529 ש	112862.0	-148.0
3530 ש	110228.0	-145.0
3531 ש	114819.0	-144.0
3532 ש	111460.0	-140.0
3533 ש	111353.0	-148.0
3534 ש	105024.0	-140.0
ק-705 תשואה 2.44%		
3535 ש	105339.0	+57.0
3539 ש	99271.0	+54.0
ק-706 תשואה 2.49%		
3536 ש	105114.0	+57.0
3537 ש	105001.0	+57.0
3538 ש	98833.0	+53.0
3540 ש	98686.0	+53.0
3541 ש	95357.0	+52.0
3542 ש	95266.0	+51.0
3543 ש	90627.0	+49.0
ק-707 תשואה 2.40%		
3544 ש	90978.0	+612.0
3546 ש	88780.0	+613.0
3547 ש	88591.0	+614.0
3548 ש	88497.0	+615.0
3550 ש	83906.0	+596.0
3551 ש	83595.0	+598.0
ק-708 תשואה 2.40%		
3545 ש	88528.0	+408.0
3549 ש	83668.0	+396.0
3552 ש	76837.0	+375.0
3554 ש	76728.0	+385.0
3555 ש	76728.0	+385.0
ק-709 תשואה 2.45%		
3553 ש	76331.0	+494.0
3571 ש	66292.0	+461.0
ק-710 תשואה 2.40%		
3556 ש	73124.0	+599.0
3558 ש	73059.0	+614.0
3559 ש	70480.0	+593.0
3560 ש	66740.0	+576.0
3561 ש	66562.0	+572.0
ק-711 תשואה 2.61%		
3557 ש	73191.0	+40.0
3572 ש	66600.0	+31.0
ק-712 תשואה 2.60%		
3573 ש	66262.0	-141.0
3574 ש	61103.0	-129.0
3577 ש	63705.0	-129.0
3578 ש	58858.0	-119.0
ק-713 תשואה 2.50%		
3575 ש	63709.0	+476.0
3576 ש	63539.0	+477.0
3579 ש	58680.0	+453.0
ק-714 תשואה 2.60%		
3580 ש	54474.0	+30.0
3581 ש	49561.0	+27.0
3582 ש	45726.0	+25.0
3583 ש	42513.0	+23.0
ק-715 תשואה 2.55%		
3584 ש	40516.0	+22.0
3585 ש	38431.0	+20.0
3586 ש	34818.0	+19.0
3588 ש	34783.0	+19.0
ק-716 תשואה 2.60%		
3587 ש	34853.0	+19.0
3591 ש	31773.0	+18.0
3592 ש	31739.0	+18.0
3593 ש	31687.0	+17.0
ק-717 תשואה 2.70%		
3569 ש	31593.0	+17.0
3594 ש	30130.0	+16.0
3596 ש	28804.0	+16.0
3597 ש	28711.0	+14.0
ק-718 תשואה 2.50%		
3590 ש	31696.0	+29.0
3595 ש	30217.0	+27.0
8.25% מלווה אחרים (100% הצמדה)		
81 סד' 3	103.2	
מימון 157	110.5	-3
5% מלווה פיתוח ומדינה (מדינה בסדרה צמודה)		
ק-101 תשואה 2.38%		
2001 ש	130258.0	+686.0
2002 ש	129911.0	+688.0
ק-102 תשואה 2.40%		
2003 ש	125057.0	+664.0
ק-103 תשואה 2.20%		
2004 ש	126158.0	+891.0
ק-104 תשואה 2.45%		
2005 ש	118119.0	+301.0
2006 ש	118010.0	+312.0
2007 ש	115746.0	+307.0
ק-105 תשואה 2.56%		
2008 ש	114720.0	+473.0
2012 ש	112322.0	+480.0
2015 ש	109473.0	+477.0
ק-106 תשואה 2.60%		
2009 ש	115880.0	+275.0
ק-107 תשואה 2.70%		
2010 ש	115048.0	+63.0
2011 ש	112817.0	+61.0
2013 ש	112753.0	+62.0
2014 ש	109884.0	+52.0
ק-108 תשואה 2.85%		
2016 ש	110271.0	-293.0
2018 ש	110913.0	-291.0
2021 ש	107360.0	-295.0
ק-109 תשואה 2.44%		
2017 ש	107700.0	+481.0
2019 ש	110926.0	+507.0
2020 ש	107681.0	+493.0
ק-110 תשואה 2.40%		
2022 ש	101554.0	+269.0
ק-111 תשואה 2.75%		
2023 ש	101512.0	-161.0
ק-112 תשואה 2.40%		
2024 ש	95555.0	-11.0
2027 ש	92200.0	-13.0
2031 ש	85426.0	-16.0
ק-113 תשואה 2.35%		
2025 ש	96240.0	+799.0
2026 ש	95934.0	+802.0
ק-114 תשואה 2.65%		
2028 ש	92173.0	-633.0
2030 ש	87685.0	-626.0
ק-115 תשואה 2.06%		
2029 ש	88340.0	+47.0
2033 ש	81430.0	+44.0
2035 ש	74802.0	+40.0
ק-116 תשואה 2.70%		
2032 ש	85307.0	-440.0
2034 ש	80606.0	-430.0
2036 ש	74006.0	-409.0
ק-117 תשואה 2.85%		
2037 ש	69717.0	-1472.0
2052 ש	58530.0	-1354.0
ק-118 תשואה 2.70%		
2038 ש	70487.0	-403.0
2040 ש	67886.0	-400.0
2051	64234.0	-395.0
ק-119 תשואה 2.05%		
2039 ש	68672.0	+37.0
2041 ש	65045.0	+35.0
ק-120 תשואה 2.25%		
2053 ש	61820.0	+33.0
ק-121 תשואה 2.35%		
2054 ש	56593.0	+30.0
2056 ש	52388.0	+28.0
2058 ש	47673.0	+25.0
2060 ש	43993.0	+24.0
ק-122 תשואה 1.45%		
2055 ש	58510.0	+551.0
2057 ש	54202.0	+523.0
2059 ש	49335.0	+489.0
ק-123א תשואה 2.10%		
2061 ש	33739.0	+18.0
ק-123ב תשואה 0.40%		
2062 ש	32791.0	+594.0
ק-123ג תשואה 1.10%		
2063 ש	30498.0	-101.0
דולרים		
ב 17	103.4	01/07
מ 18	104.5 ק	+3.0
מ 19	104.0	+3.0
מ 20	105.0	+2.0
מ 21	96.5	
21 פרית	103.0	01/07
מ 22	102.5	-.5
מ 23	97.0	+.8
24 ש	94.6	01/07
25 ש	95.7	-.3
26 ש	97.5	
27 ש	96.0	
28 ש	95.0	
29 ש	98.4 ק	+2.9
30 ש	101.0	
31 ש	101.0	
תית 15	89.7	22/06
32	99.0	+2.8
33	95.2	01/07
מ 2	95.1	01/07
34 מר"ג	103.3	+.8
אגרות חוב בלתי מוגבלות בסכום		
אמפל מ	100.0	01/07
וקב ש	87.7	01/07
מב"ב 24 ש	88.0	29/06
מב"ב 25 ש	88.0	25/06
מב"ב 26 ש	88.3	25/06
מב"ב 28 ש	88.8	25/06
מב"ב 30 ש	84.1	01/07
ה מימון 1	89.4	30/06
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 5.59%		
סד' 2501	155.0	+.1
סד' 2502	152.3	+.1
סד' 2503	147.5	+.1
ק-602 תשואה 5.80%		
סד' 2504	146.5	-.8
סד' 2505	141.0	-.7
ק-603 תשואה 5.83%		
סד' 2506	136.1	-.5
סד' 2507	131.4	-.5
ק-604 תשואה 2.10%		
סד' 2508	107.1	+1.3
ירמוני-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 7.15%		
7001	239.3	+.3
7002	232.0	+.3
ק-902 תשואה 7.09%		
7003	222.3	+.3
7004	211.9	+.3
ק-903 תשואה 5.00%		
7005	211.2	+2.5
ק-904 תשואה 7.19%		
7006	186.1	+.6
ק-905 תשואה 7.32%		
7007	172.9	
7008	164.3	
ק-906 תשואה 7.22%		
7009	159.7	+.3
ק-907 תשואה 7.52%		
7010	149.4	-.2
ק-908 תשואה 7.46%		
7011	141.5	+.8
7012	136.5	+.7
ק-909 תשואה 7.30%		
7013	129.7	
ק-910 תשואה 7.65%		
7014	111.7	+1.4
ק-911 תשואה 7.28%		
7015	97.1	+.2
7016	96.5	+1.1
7017	95.8	+1.1
7018	95.6	+1.1
7019	96.0	+1.1
7020	95.9	+1.2
7021	95.0	+1.2
7022	94.6	+1.1
ק-951 תשואה 7.46%		
7201	93.4	
7202	94.9	+.1
7203	94.7	+.1
7204	95.2	+.1
7205	95.3	+.1
"גלבוע" צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 2.07%		
6101 ש	12447.0	+18.0
ק-802 תשואה 2.05%		
6102 ש	7646.0	+93.0
ק-803 תשואה 2.25%		
6103 ש	6792.0	-67.0
ק-804 תשואה 2.40%		
6104 ש	6212.0	-27.0
6105 ש	5891.0	-25.0
ק-805 תשואה 2.38%		
6106 ש	5717.0	+8.0
6107 ש	5507.0	+7.0
ק-806 תשואה 2.42%		
6108 ש	3977.0	+5.0
6109 ש	3819.0	+5.0
6110 ש	3756.0	+5.0
ק-807 תשואה 2.50%		
6111 ש	3104.0	-26.0
6112 ש	3013.0	-25.0
ק-808 תשואה 2.45%		
6113 ש	2063.0	+3.0
ק-821 תשואה 2.95%		
6151 ש	818.5	+15.8
6152 ש	783.6	+15.2
ק-822 תשואה 3.16%		
6153 ש	670.8	+.9
6154 ש	659.1	+.9
ק-823 תשואה 2.71%		
6155 ש	446.0	+13.4
ק-824 תשואה 3.15%		
6156 ש	348.6	+.5
ק-825 תשואה 3.11%		
6157 ש	259.8	-3.6
6158 ש	246.2	-3.5
ק-826 תשואה 3.07%		
6159	209.0	-2.5
ק-827 תשואה 3.15%		
6160	194.8	-.6
6161	188.3	-.5
ק-828 תשואה 2.90%		
6162	175.5	+2.9
ק-829 תשואה 3.15%		
6163	159.8	+.3
6164	153.3	+.2
ק-830 תשואה 3.12%		
6165	144.5	+.2
ק-831 תשואה 3.12%		
6166	136.5	
6167	133.5	-.1
6168	151.5	
ק-832 תשואה 3.15%		
סד 6169	123.5	-.4
ק-833 תשואה 3.10%		
6170	116.8	+.2
ק-834 תשואה 3.09%		
6171	83.5	+.2
6172	82.5	+.2
ק-851 תשואה 2.90%		
6801	89.1	+.1

השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה
פק"מ נייד
ריבית פק"מ ל-7 ימים או ריבית במרווח קבוע מה פריים. הגבוה מבין השניים
בנק לאומי

בורנשטיין: העיסקה עם בנדהיים היתה מבויימת

מאת דרור שרביט

"כל העיסקה עם בנדהיים היתה מבויימת. נפרדנו בידידות וללא כל מחלוקת", אומר בורנשטיין בתגובה לטענות קבוצת בנדהיים כי נאלצו לפרוש מקבוצת "טמפו" הממוזגת בשל אי הסכמה לדרכי הניהול של החברה.

בנדהיים נכנס כשותף לחברת "טמפו" הממוזגת, לאחר שרכש את מפעלי הבירה מהמשקיע הקנדי ג. גולדמן בעיסקה שהוגדרה כבר אז כ"עיסקת קש", שמטרתה היתה להעביר את מפעלי הבירה לבעלות "טמפו", לאחר שגולדמן סירב למכור את מפעלי הבירה למשפ' בורנשטיין בעלת מפעל "טמפו". בורנשטיין אומר היום כי גולדמן בעצם היה מוכן למכור לו את מפעלי הבירה, אך זאת תמורת 10 אחוזים יותר ממחיר העיסקה עם בנדהיים, שהסתכמה ב־15 מיליון דולר ולכן נכנס בנדהיים לעיסקה בשלב הביניים שלה, כדי להפחית את מחיר ההשתלטות על מפעלי הבירה.

בנוסף לשירותיו כ"איש קש" הזרים בנדהיים למפעלי הבירה 5 מיליון דולר וזאת תמורת התחייבות להקצות לו שליש ממניות חברת "טמפו" הממוזגת עם מפעלי הבירה. כיום מתברר כי הזרמה זו נעשתה באמצעות הלוואות שקיבל, בעיקר מקבוצת בנק המזרחי. על פי הסכם שנחתם לאחרונה עם בנדהיים הוא יקבל חזרה את כספו בצירוף ריבית ליבור בתשלומים חצי שנתיים לשלוש שנים. התשלום הראשון כבר הועבר לו.

בורנשטיין אומר כי פדיון השקעתו של בנדהיים יעשה מאמצעי החברה הממוזגת וגם מכספים שמשפ' בורנשטיין תעמיד לצורך כך.

יציאתו של בנדהיים מהעיסקה רק עם הכסף שהשקיע מעוררת סימני שאלה: מה הרוויח תמורת הסכמתו לשמש "איש קש" לשם העברת השליטה במפעלי הבירה לחברת "טמפו" ולמשפ' בורנשטיין? מאחר והחזר ההשקעה נעשה בהצמדה לדולר ובריבית ליבור, סביר אף שהחזר ההשקעה הינו בתנאים נוחים מתנאי ההלוואה ששימשו את בנדהיים לצורך העיסקה.

תשובה אפשרית אחת לסימני שאלה אלו, הנתמכת על ידי טענות קבוצת בנדהיים, היא שלאחר שהתברר לבנדהיים ונציגו בארץ טיב השותפות עם משפ' בורנשטיין הם ביקשו לממש את השקעתם בכל מחיר, גם במחיר הפסד ובוודאי שללא כל תמורה על שירותם כ"אנשי קש". תשובה אפשרית נוספת היא שבנדהיים קיבל תמורה נפרדת עבור שירותיו ישירות ממשפ' בורנשטיין עליה, באופן מובן לא דווח.

★ ★ ★

עיסקת ההשתלטות על מפעלי הבירה נעשית מעל ראשם של משקיעי המיעוט מהציבור בחברת "טמפו". משקיעים אלה מחזיקים כיום 6 אחוזים ממניות טמפו הממוזגת עם מפעלי הבירה. מאחר ואין מידע מלא על השיקולים המניעים להשתלטות לא ניתן לקבוע אם בכל שלביה נשמרו גם האינטרסים של בעלי מניות המיעוט מקרב הציבור.

סגן שר החקלאות:

הכותנה צורכת מים שוליים

מאת דוד מושיוב

שטחי הכותנה בישראל המשתרעים על פני 450.000 דונם בקירוב, צורכים 170 מיליון ממ"ע מים שוליים מתוך כמות כוללת של 250 מיליון ממ"ע מים שיצרוך ענף הכותנה השנה – דברים אלה אמר סגן שר החקלאות ח"כ א. כ־עקנין ביום עיון בנושא הכותנה, שהתקיים מטעם מועצת הכותנה.

כן עוד הסביר, כי שטחי הכותנה מושקים בעיקר במי שפכים מטוהרים, במים מליחים, וכן במי שטפונות ורק חלק קטן מהמים הם מים מתוקים.

בהתייחסו למחיר הכותנה בשוק העולמי אמר כ־עקנין, כי ישנה ירידה במלאים העולמיים של הכותנה. ארה"ב חסלה את עודפיה על ידי הזרמת 6 מיליון כריכות במחיר הנצח, שגרמו לירידה זמנית במחירי הכותנה בעולם. גם סין צמצמה מלאים.

במקביל גדלה צריכת הכותנה. במשך 20 השנים האחרונות גדלה הצריכה השנתית מ־22 מיליון כריכות ל־73 מיליון כריכות.

הירידה במלאים והעליה בצריכה יגרמו לדעת כ־עקנין, להתייצבות מחיר הכותנה על 70 – 75 סנט לליברה, לעומת 45 סנט לליברה כיום.

סגן שר החקלאות טוען, שאין תחליף לשטחי הכותנה בישראל. מתוך 900.000 דונם גידולי שדה בהשקיה בישראל יש לשמור על היקף של חצי מיליון דונם כותנה, לכן לדעתו, גם בעתיד יגיע היקף שטחי הכותנה בישראל ל־500.000 דונם. כ־עקנין הוסיף, כי בעוד כמה שנים יגיעו כמויות מי הביוב המטוהרים ומים המליחים ל־250 מיליון ממ"ע בשנה, והשימוש הכלכלי ביותר במים אלו יהיה בענף הכותנה.

סגן שר החקלאות תבע ממגדלי הכותנה להגדיל יבולים, לשפר הסיב ולהקטין את התשומות ובדרך זו להגדיל את רווחיות הענף.

מהממשלה תבע כ־עקנין לתת גיבוי לענף הכותנה בשנות המשבר, במטרה להגיע ליצוא של 200 עד 250 מיליון דולר לשנה.

תחנות דלק מבקשות להנפיק כרטיס תשלום כתחליף למזומנים

מאת משה גבע

ארגון בעלי תחנות הדלק שוקד להציע הנפקת כרטיסי תשלום כתחליף לתשלום במזומנים עבור רכישות דלקים. מכך נתרים בהם בעלי תחנות הדלק מכוונתם להנהיג תשלום באמצעות כרטיסי אשראי שהחיוב בהם יהיה אחת לשבועיים.

ההסדר החדש יתבסס בעיקר בוויתור על תשלום במזומנים, אולם תקופת האשראי לא תעלה מעבר ליום או ליומיים. בעלי התחנות יקבלו את כספם מחברות האשראי לאחר כ־5 ימים. ישום ההצעה מותנה בכך, שחברות הדלק, בעל התחנה ומשרד האנרגיה ישאו במשותף בעלות הנוספת. כמו כן מותנה ההסדר בהפסקת התמיכה של חברות הדלק, הניתנת כיום, למרבית התחנות המציעות ללקוחותיהם אשראי של שבועיים עד חודש ימים.

ארגון בעלי התחנות מתכוון להגיש למינהל הדלק תחשיב שישמש לעדכון עמלותיהם. לדברי מזכיר הארגון, ישראל שטריקס, עלו ההוצאות מספר פעמים במשך השנה, אולם ההקפאה אינה מאפשרת עדכון העמלות.

בחודש הבא עומד לפוג תוקף ההסכם בין בעלי התחנות לבין חברות הדלק באשר לקריטריונים לפיהם נמכר הדלק ל"תחנות חצר" (גופים שאינם תחנות דלק). בעלי התחנות ידרשו לקבוע כי מינימום הצריכה החודשית של אותם גופים חייבת להגיע ל־150 אלף ליטר בנזין וכמות דומה של סולר, לעומת 30 אלף ליטר כיום. ביטול ההסדר הקיים לא יחול על ישובי הספר ומקומות מרוחקים.

בשבוע שעבר שבתו, כ־20 תחנות דלק ברחבי הארץ הנמנות על עמותת "ארגון משווקי פז" למשך 12 שעות כמחאה על כך ש"פז" מפלה לרעה ולטענתם את בעלי התחנות המסונפים אליה בתנאי האשראי. כמו־כן דורשת העמותה להגדיל את יצוג משווקי מוצרי "פז" בארגון בעלי תחנות הדלק. כיום הייצוג שווה, ולמשווקי "פז" שליש הייצוג בעוד הם מהווים כ־45 אחוז מכלל המשווקים. בתגובה על השביתה החליטה המועצה הארצית של ארגון סוכנים ובעלי תחנות דלק להפסיק את החברות של כל חבר אשר לא יפרוש מן העמותה תוך 15 יום.

בשבוע הבא יקיימו בעלי תחנות דלק המסונפים ל"סונול" כנס חירום, בו עשויה להתקבל החלטה על השבתת התחנות ונקיטת צעדים נוספים נגד החברה. בעלי התחנות טוענים ש"סונול" הינה חברת הדלק היחידה שאינה מעניקה כל אשראי לתחנות.

המפקחת על הבנקים:

המערכת הבנקאית חייבת להשתנות

שינויים בהנהלות לא משפיעים על לקוחות בארץ ובחו"ל
מגעים למכירת בנק צפון אמריקה

המפקחת על הבנקים גליה מאור

מאת שלמה קרמר

ההוצאות העסקיות של חמשת הבנקים הגדולים בשנתיים האחרונות מצביעות על רווחיות נמוכה. הרווח לאחר מס של הבנקים הגדולים בשנת 1985 היה 231 מיליון שקל, לעומת 166 מיליון שקל בשנת 1984 והפסדים גדולים ב־1983. שיעור הרווח להון לאחר מס היה בשנת 1985 7.6 אחוזים, לעומת 5.9 אחוזים בשנת 1984.

עיקר הכנסות הבנקים (63 אחוז) באה מפעילותם במגזר צר מאוד, מהמגזר השקלי הלא צמוד, המהווה תשעה אחוז בלבד מהמאזן. מגזר אחר בו יש לבנקים שליטה מסויימת בקביעת המרווחים. המרווחים על פעולות תיווך הנעשות עבור הממשלה נמוכים מאוד ומוכתבים על ידיה.

התמונה זו מבהירה מאוד את הפיקוח על הבנקים, החוששים לתוצאות גרועות יותר השנה עקב ההחזקה המהירה שחלה במרווחים על הפעילות במגזר השקלי הלא צמוד, כתוצאה מהירידה בפעילות זו, ממנה נבעו, כאמור, עיקר הכנסות בשנה החולפה ועקב הקפאה שהוטלה על עמלות הבנקים ביולי 1985.

בשנת 1986 גם לא צפויות לחזור הכנסות חד פעמיות, שנוצרו בעקבות עסקת המכר של חברות פת"ם ופדיון מניות הבנקים של הקדיטים.

גם בצד הירידה בהפרשות לחובות מסופקים אין פוטנציאל להגדלת רווחיות: אין אינדיקציות ברורות לירידה ברמת הסיכונים, וגם בשנת 1986 תדרש רמה גבוהה של הפרשות לחובות מסופקים.

הצמצום בהוצאות התפעול, שבא לביטוי בשחיקה זמנית בלבד בשכר העובדים והמנהלים ובצמצום מערך כח האדם היה מוגבל כדי ראשי מדי.

היקף הפעילות הבנקאית ימשיך להצטמצם, כהמשך למגמה בשנתיים האחרונות, שהתחזקה עם בלימת האינפלציה.

צמצום בפעילות צפוי גם עקב יישום אפשרי של המלצות של ועדות שונות, שעסקו במבנה הרצוי של פעילות המערכת הבנקאית.

לדעת המפקחת, מופלית המערכת הבנקאית לרעה, לעומת ענפים אחרים במערכת המיסוי.

כדי לשמור על רווחיות המערכת הבנקאית ועל עצמאותה, היא חייבת לבצע שינויים יסודיים בדפוסי פעילותה ולהיערך מחדש בתחומי מיבנה הפעילות, ההוצאות התפעוליות וכח אדם.

בהתייחסותה למרכיבים העקריים של הרווחיות הנמוכה הדגישה המפקחת את הגורמים הבאים:

● סיכוני האשראי גדלו ב־1985 כתוצאה מהמיתון המעמיק במשק וכתוצאה מהמדיניות המוניטרית המרסנת שקבעה שיעורי ריבית ריאלית גבוהים מאד שהגיעו ל־100 אחוז בשנת 1985 בהשוואה ל־61 אחוז בשנת 1984.

● למדיניות התקציבית המצמצמת היתה השלכה על המערכת הבנקאית בכך שהיא לוותה בשינוי תפישת הממשלה לגבי אחריותה לכסוי חובות של חברות צבוריות, בלכרים ופירמות עסקיות בעלות חשיבות לאומית.

כתוצאה מהגידול בסיכונים הנחה בנק ישראל את הבנקים להגדיל את ההפרשות הכלליות לחובות מסופקים, והם עלו מ־157 מיליון שקל ב־1984 ל־395 מיליון שקל בשנת 1985.

מס הכנסה אינו מוכן להכיר בהפרשה המוגדלת לחובות מסופקים כהוצאה מוכרת, ולכך היתה השלכה ניכרת על הרווחיות שלאחר מס.

הצמצום בהיקף הפעילות בא לביטוי בירידה של מאזני חמשת הבנקים הגדולים ב־16 אחוז, בירידה בביקוש לשרותים בנקאיים על ידי הציבור. ירידה של 7 אחוזים במספר החסכונות וירידה של 8 אחוזים במספר המעברים הבין בנקאיים.

הפיקוח על הבנקים, המפקחת מסרה עוד, כי חוק בנקאות חדש נמצא בשלבי הכנה ויכלול הגבלת הסיכונים של הבנקים במטרה להבטיח יציבותם.

תחום נוסף בו יגביר הפיקוח את פעילותו יהיה הכוונת הבנקים לצמצם את הוצאות התפעול שלהם ובעיקר לצמצם את כח האדם המועסק בבנקים.

בתגובה לדברים שפירסם רפאל רקנאטי, בדבר אפשרות שתושבי חוץ ימשכו חשבונותיהם מהארץ בבהלה ויאולץ בנק דיסקונט לבצע ההמלצות האישיות שבדו"ח בייסקי, אמרה המפקחת כי השינויים שבוצעו בהנהלות לא השפיעו עד כה על התנהגות לקוחות בארץ או בחו"ל וכי 6500 עובדי בנק דיסקונט והנהלתו המיומנת, ידאגו ליציבות הבנק והמשך פעולתו הסדירה.

המפקחת הוסיפה כי יש מקום לשקול חובת פרסום משכורות המנהלים בבנקים, וכי הנושא מטופל על־ידי שתי רשויות: בנק ישראל והרשות לניירות ערך.

נגיד בנק ישראל החדש, פרופ' מיכאל ברונו פנה אל המפקחת על הבנקים גב' גליה מאור וביקשה להמשיך בתפקידה. לדעת המפקחת המלצות ועדת בייסקי בתחום האישי לגבי אחריותה לוויסות המניות הם בבחינת קביעה מוחלטת ברורה וחד משמעית שאין לקבוע כל אחריות אישית לה ואין להסיק כל מסקנה לגביה. לדעתה אין כיום כל סיבה נראית לעין מדוע לא תמשיך בתפקידה ותגיש גם את דו"ח הפיקוח בשנה הבאה.

מגעים למכירת בנק צפון אמריקה

בנק צפון אמריקה יוצע למכירה. בנק ישראל שוקל להוציא את הבנק למכירה במיכרז. כך מסרה אתמול הגב' גליה מאור המפקחת על הבנקים בבנק ישראל.

בנק צפון אמריקה אשר מנהליו מואשמים בגניבת כספים בהיקף שעל פי הערכת בנק ישראל מגיע לסכום של כ־30 מיליון דולר, מערך הפיקוח על הבנקים הוא שעלה על הגניבות בבנק ובעקבות זאת הישעה את מנהליו ומינה מנהל מורשה מטעמו.

המפקחת על הבנקים סרבה להתיחס לפעולתו של רואה החשבון הבנק אך מסרה באופן כללי שבעקבות דו"ח בייסקי יש לעשות סדר בקשר שבין רואי החשבון והבנקים.

גזית: ישקם עסקים

גיורא גזית, יו"ר ההנהלה הפורש של בנק הפועלים, עובר לעסקים פרטיים ומקים חברה שתפעל בתחום של מרצ'נט בנק.

החברה, ששמה "פרגמל", תעסוק, בשתוף עם משקיעים מקומיים ומשקיעים זרים, בהשקעה ובניהול של חברות הזקוקות לשיקום עסקי.

החברה תעסוק גם בייעוץ פיננסי ובנקאי, בעיקר לגופים גדולים, ותתן שירותי ניהול לגופים פיננסיים שונים.

משרדי החברה החדשה נפתחו בימים אלה בתלאביב ובבית אליהו.

גיורא גזית אומר כי יבסס את עסקיו בעיקר על אמון של משקיעים המחפשים כתובת בטוחה להשקעתם.

מיקבצי הון / ש. רוזנבלום

יום הולדת שמח

יום ההולדת של התוכנית הכלכלית נחוג בימים אלה, תאמינו לי שקשה נורא להתרגל לכך שבעבר היה שקול – לריבית תפ"ס יומית כמעט. מיני מלומדים למיניהם יגידו בדר"כ כרלקמן – התוכנית שבירה, יש גידול בצריכה הפרטית, עלולה להיות פגיעה במאזן התשלומים, צריך להדק החגורה מייד ע"מ להגיע לצמיחה כלכלית, ומהנה ביני נוסחאות. חו"ח אינני מצחקק אל מול הנוסחאות הכלכליות המאיימות, אני רק מבקש להכניס מעט שפיות ושביעות רצון במהרהס ולהזכיר שוב לכולנו – בלימת האינפלציה הינה הישג עצום וגדול בארץ כמותו. נסו לזכור איך נהגנו לפני שנה בלבד. נכון שנותרו בעיות אינספור, נכון שגם ארגנטינה הורידה את האינפלציה אך נפגעה קשות במאזן התשלומים שלה, הכל נכון אך אסור לבטל בהבל פה את שהושג בעמל כה רב.

אני הבור והקטן מדעת מבין כרלקמן – אסור לתת תוספות שכר שכן הן תגוררנה פיחות, אסור לתת לצריכה הפרטית לגדול שכן הדבר יפגע בתוכנית. ישנם הרבה איסורים וחרמות הגיוניים כלכלית, המון, למרות הכל מותר וצריך לחגוג, וגם בעת לקוות שההמשך יהיה טוב כמקודם. יחד עם הפרשנות הכלכלית אני מתפלל לבורא עולם שישכיל לתת בינה והבנה בראשם של קברניטי המשק להמשכת התוכנית כראוי, הלוואי שבשנה הבאה נחגוג עם בשק מוצלח לא פחות, למרות כל ההסתייגויות והמניעות הלוגיות הכלכליות והאיסורים למיניהם. בינתיים יש על מה לעלות.

מחפשים מנכ"ל

בנק המזרחי המאוחד מחפש מנכ"ל, להלן הנתונים הנדרשים:

א. בן 45 ומעלה ב. דתי ג. מלמד שיעור גמרא פעם בשבוע ד. חבר המפד"ל ותומך בבורג והצעירים יחדיו ה. רצוי נסיון בנקאי מעשי. כך בערך מצטיירת התמונה בחיפושי בנק המזרחי אחרי מנכ"ל במקום אהרון מאיר שנשלח לפנסיה מוקדמת ע"י ועדת בייסקי.

התחילו בחיפושים ומצאו "באחורי האתנונות" את דוד פרידמן מבל"ל. פרידמן מנהל חטיבה בבנק, דתי, ומלמד שיעור גמרא שבועי, נראה סופר מתאים ב"ה. הסתבר שפרידמן מעדיף להשאר בבל"ל ונימוקיו עמו. עברו לישראל רזיך מנכ"ל בנק החקלאות, לשעבר מנהל כללי משותף בבל"ל, מייד נמצאו מקטרגים שטענו שה"ה רזיך התעסק בויסות בעת שעבר בבל"ל, רזיך נשאר בחקלאות ובנק המזרחי ממשיך בחיפושיו. הגיע יעקב גדיש, חבר דירקטוריון הבנק ולשעבר הממונה על התקציבים באוצר. דתי וקיבוצניק צעיר ואיש כלכלה, נראה מתאים בס"ד. לא הולך, גדיש נשאר בקיבוץ במקום בבנק. אח"כ הגיע משה קראוס נשיא בנק מזרחי באוה"ב ספור הצלחה אמיתי ועומד יפה בקריטריונים. קראוס מעדיף להשאר באוה"ב וללמד שיעור גמרא במנהטן, במקום בפסג. עכשיו מגיע ה"ה יגר מנכ"ל משהב, מנהל מצליח ועומד יפה בכל התכונות הנדרשות ממנכ"ל בבנק המזרחי, רק מה? הוא מסרב בעקשנות. אח"כ מגיע ה"ה חיים נדיבי חבר הדירקטוריון ומציע "קצת" את עצמו, מה רע בכך? האחרים טובים והוא לא?, גם אהרון מאיר התפרסם רק לאחר שהתמנה למנכ"ל. נגמר סיפור נדיבי ומגיע משה מן מנכ"ל ספחות שהיא כידוע בשליטת המזרחי. מן מבריח שהוא מוכן להתמנות למנכ"ל מזרחי לתקופה מוגבלת בתנאי שתפקידו בספחות ישמר עבורו. עוד הכל מתמרקים לקראת מינויו הצפוי של מן ויגר משהב חוזר למירוץ.

יגר מבקש להתמנות למנכ"ל ביניים, ימצא התפקיד חן בעיניו יתמיד בו, ימאס עליו הג'וב יחזור למשהב התכיבה המצליחה שלו. גם עבורו ישמר התפקיד במשהב עד שיחליט, בערך כמו מן.

בינתיים מתעוררים שלושת המשנים למנכ"ל בבנק, ה"ה אתגר, דוכן וצבי־רי, המעוניינים שהג'וב ישאר אצל אחד מהם.

שלושתם עברו תלאות וסקנדלים בשנים האחרונות. אחד מהם הוקע בפומבי ולשני מייחסים פעילות ני"ע ספקולטיבית, וכזיות בבנק יש להם הם רוצים לממשן כיאות. אהרון מאיר שהתפטר ממשיך בינתיים לנהל את הבנק עד למציאת יורש. כל מועמד נבחן בקפידה ע"י סיעת "למפנה" של בורג ובלמר, עובר ראיון אישי אצל המזכ"ל ברינתן, המגר וקרמאיר, בצירוף ברכות גלבבות של גדיש ונדיבי, המקיימים סבב שיחות יומיומי כמעט עם מועמדים.

כיוון שהמפד"ל בחרה לאחרונה את ועידתה, ויחסי הכוחות הפנימיים עדיין לוטים בערפל, וכיון שבורג "החליט" לפרוש מהממשלה בקרוב אולי בהדאר למנותו למנכ"ל המזרחי, שהוא כידוע תפקיד מכובד.

בורג כידוע תלמיד חכם, צעיר למדי, בסך הכל מתקרב לשנות ה־80, תומך בבורג ומוכן לתמוך בצעירים. המשנים למנכ"ל ילמדוהו בנקאות מעשית בקצרה, הוא דתי ללא ספק, יקבל כיסא "קבוע". מה לנו כי נלין? הרי כל הבעלות הטובות נפלו בחלקו של בורג, ומדוע נרעה בשורות זרים?

מבנה אירגוני חדש וצמצומים ב"סולל בונה"

9 יחידות עסקיות במקום 21 בחטיבה הקבלנית

מאת חיים ביאור

החל מ־1 ביולי פועלת חטיבת הקבלנות ב"סולל בונה", שהיא הזרוע העיקרית של הקונצרן, במתכונת מצומצמת מאד.

המבנה החדש של חטיבת הקבלנות כולל מעתה רק תשע יחידות עסקיות, לעומת 21 יחידות שפעלו עד כה. החטיבה מורכבת מעתה מ־6 מרחבים גיאוגרפיים: צפון, שרון, תל־אביב, רחובות (כולל אשקלון), ירושלים ובאר־שבע; שתי יחידות כבישים ועפר וכן יחידה אחת לבנייה טרומית ולעבודות מיוחדות.

במקביל פועלות מהיום במתכונת מוקטנת כל יחידות העזר, המשק והאספקה של החטיבה, כגון מחסני ברזל, ציוד בנין ומפעלי בטון.

המעבר למבנה החדש בחטיבת הקבלנות נעשה על ידי איחוד וביטול סניפים קטנים והפיכתם ל"מרחבים" גדולים. כך, לדוגמא, מתבטלים 5 סניפי הבניין בצפון הארץ שכללו את קריית שמונה, טבריה, עפולה, עכו וחיפה והופכים ל"מרחב צפון". צעד זה מאפשר פיטורי עובדים.

בתוך כך נמשך ההליך חיסולה של חטיבת המפעלים שבקונצרן, במסגרת תוכנית ההבראה. מפעלי "חרושת חיפר", המייצרים מרצפות, בלוקים וצינורות בטון, מצמצמו בהיקפם והחל מהשבוע הם פועלים במסגרת תעשיית "אבן וסיד". מפעל המתכת בחולון נסגר ועובדיו פוטרו על פי ההסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם בין ההנהלה לבין האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות ועדי העובדים בקונצרן (שסירבו לחתום על ההסכם). במפעלי העץ בראשון לציון ובחיפה נמשך תהליך הפיטורים.

הנהלת "סולל בונה" מסרה אתמול שהוקטנה מצבת כלי הרכב הצמוד בקונצרן. בחודשים האחרונים הוצאו למכירה, לדבריה, כ־100 מכוניות ועשרות נוספות יימכרו בשבועות הקרובים.

עד כה סוכמה ההנהלה עם הוועדים על פיטוריהם של 850 עובדים, מתוך 2,500 האמורים לפרוש מהקונצרן עד סוף השנה הנוכחית, עלפי תוכנית הבראה.

הפועלים מרחיב הסדרי אשראי ללקוחות פרטיים

בנק הפועלים מרחיב את השרותים בתחום האשראי לשכירים וללקוחות פרטיים אחרים, ללקוחות עסקיים קטנים ובינוניים ולבעלי מקצועות חופשיים.

הבנק מעמיד לרשות לקוחות אלה הסדרי אשראי מורחבים, המבוססים על התאמה של הלוואות – מבחינת סכומי ההלוואה ותנאיה – לצרכים המיוחדים של כל לקוח ולאפשרויותיו הכספיות.

במסגרת שירותי האשראי המורחבים של הבנק מופעלים שני מסלולי הלוואות עיקריים:

★ הלוואות לא צמודות לתקופה ארוכה יחסית של עד 24 חודש בריבית ה.ה.ד הריבית על הלוואות אלה היא בשיעור של "פריים" בתוספת 2% לחודש.

★ הלוואות צמודות למדד לתקופות ארוכות של 5 עד 8 שנים. הריבית על הלוואות אלה היא בשיעור של עד 13% לשנה.

ההלוואות בכל אחד משני המסלולים יכולות להגיע עד לסכום שווה ערך ל־30,000 דולר.

שירותי האשראי המורחבים של הבנק באים בנוסף להסדרים של משיכות יתר מוגדלות בריבית מועדפת לשכירים וללקוחות פרטיים אחרים, במסגרת של חשבונות עו"ש למקבלי משכורת וחשבונות "עו"ש גמיש".

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב
מרחב תכנון מקומי אזור

הודעה בדבר הפקדת שינוי תוכנית/מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אזור הופקדו ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם, שינוי תוכניות: –

א. מס. תממ 211 שינוי לתוכנית מפורטת מס. תממ 66/א' ותרש"צ 3/43/1
השטחים הכלולים בשינוי התוכנית ומקומם:
גוש: 6491
חלקות: 46, 95, 96.
המקום: קרית אונו, רחוב אהאב.
עיקרי מטרת התוכנית: א. מתן אפשרות להרחבת בתים בני ארבע קומות תוך שינוי קו בנין בהתאם לנספח הבינוי המהווה חלק בלתי נפרד מהתשריט המצורף לתוכנית. ב. שינוי יעוד האיזור מאיזור מגורים ג לאיזור מגורים ד' 4 קומות בהתאם למצב הקיים.

ב. מס. תממ 216 שינוי לתוכנית מפורטת מס. תממ 114
השטחים הכלולים בשינוי התוכנית ומקומם:
גוש: 6497
חלקות: 267, 288, 293, 297.
המקום: קרית אונו, רחוב שטרן, קורצ'ק.
עיקרי מטרת התוכנית: מתן אפשרות להרחבת בתים בני ארבע קומות תוך שינוי קו בנין בהתאם לנספח הבינוי המהווה חלק בלתי נפרד מהתשריט המצורף לתוכנית.

כל המעוניין רשאי לעיין בשינויי התוכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התוכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדויות לתוכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז תל־אביב

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הודעה עלפי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי – גב' אמירה זליך – לתוספת בניה ברחוב בורוכוב מס' 4 חלקה 169 בגוש 11200 ומתירדמו.
הבקשה כוללת בחריגות הבאות:
1. בליטה למרווח צדדי של 30 ס"מ.
2. עודף שטח בניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה'. בין השעות: 08.00 – 11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.
[illegible]
מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשמוש חורג ממגורים לצרכי משרדי שרותי רפוי: רחבוס איגנר ומנחם עמיקר בדירה אחת ב־5 חדרים בקומה ב' לחמש שנים ברחוב נחמני מס' 35 גוש 6939 חלקה – 15/5 ת.ב. 3/0056־035.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להבאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב – יפו. בשד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת. והטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. תובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. מסלר, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – תל־אביב־יפו

עיריית רמת־גן
ל"בית הספר התיכון העירוני ע"ש בליך" ברמת־גן
דרושים מורים
למקצועות: מתמטיקה, פיסיקה, מחשבים (מעל 2 יחידות לימוד), כימיה, סוציולוגיה.
לקבלת פרטים נא להתקשר לטלפון 749241, 745902

לאולמי שמשון החדשים תל־אביב
דרושים
★ איש מכירות
★ עוזר/ת למטבח
★ עוזר/ת לשירות פרחים
עדיפות לבעלי נסיון, טלפון 03-333387, 03-335444

למושב בדרום
דרוש
מנהל חשבונות ראשי
סוג ב'
בעל נסיון בניהול חשבונות מושבי מוחזק של 5 שנים לפחות כמנהל חשבונות ראשי.
לפגישת ראיון טל: 053-88130

הלוח הכללי

רוצים לקנות
וידאו טייפ
מערכות קול
הלוואות
מציעים למכירה
מכוניות
ירושלים
דירות למכירה
עסקים
הצעות עבודה

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

בתעודה שהוצאה ב־1969 נרשם: יהודי (גר)

מאת יעל אדמוני, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי של משרד הפנים יבדוק בימים הקרובים את תיקו של יהודי גר, שהודיע בכתב לשר הפנים כי בתעודת־הזהות שלו, שהוצאה ב־1969, נרשם יהודי ובסוגריים נרשמה המלה גר.

לפני ימים אחדים התקבל בלשכת שר הפנים יצחק פרץ מכתב מאדם שהתגייר, ולטענתו, בתעודת הזהות שלו משנת תשכ"ט נרשמה המלה גר בסוגריים. כן נרשמה בתעודת הנישואין שלו, משנת תשל"א, המלה גר. במכתב כותב אותו אדם, כי „לפי הנראה קיים נוהל זה כבר מימי כהונתם של מבקרי השר דהיום. רישום דומה ראיתי גם בתעודת הזהות של תלמידי אגודתנו (ברית ידידי הגר בישראל). לא ביקשתי לשנות דבר כיוון שלא הרגשתי בשום פגיעה אלא להיפך", כותב אותו אדם. על תעודה הזהות, חתום שר הפנים דאז חיים משה שפירא.

במשרד הפנים התקבל המכתב בתדהמה. דובר שר הפנים אמר אתמול בתשובה לשאלת „דבר", כי אינו יודע אם היתה בעבר הוראה לרשום גרים בתעודות־זהות, ואם כן – מי ביטל אותה.

היועץ המשפטי של משרד הפנים ציין, כי לרישומים מעין אלה יש סימוכין בחוק מרשם האוכלוסין, אולם השאלה היא אילו פרטים יש לרשום. עם זאת, לא ידוע לו על הוראה כזו.

הסדר להחזרת תושבי ורד יריחו לבתיהם; קיבוץ רביד בגליל מתפרק

מאת אוריאל בן־עמי, כתב „דבר"

תושבי היישוב ורד יריחו חוזרים לבתיהם, שאותם נטשו לפני יותר מחודש. אתמול הוזמנו התושבים לפגישה עם שר השכון דוד לוי, ובה סוכם על הסדר שהחזיר את אנשי המושב לבתיהם.

הרקע לנטישה היה המוטכות ארגון הקניות של האיחוד החקלאי, שהוריד לטמיון כמליון דולאר מכספי המושב. אנשי ורד יריחו דרשו את הכסף בחזרה, ומשלא נענו הפסיקו לשלם משכנתאות למשרד השכון ונטשו את המושב.

שר השכון דוד לוי הבטיח למתיישבים משכנתא שניה לבניית בתיהם, בסך כ־18,000 דולאר לכל מתיישב. התושבים הזכאים יקבלו את המשכנתא השנייה, לאחר שיקוזז ממנה הכספים שכבר נשכו מן המשכנתא הראשונה.

חברי רביד – לקיבוצים אחרים

(עו). – חברי קיבוץ רביד בצפון עוקרים בימים אלה לקיבוצים אחרים, לאחר שהקיבוץ נקלע למשבר חברתי עמוק ביותר, שאילץ את התק"מ להכריז על פיזור אוכלוסייתו ואיכלוס מחדש בעוד כשנה, בגרעיני הנוער העובד. עד אז יתוחזק הקיבוץ ע"י חברים מקיבוצים שונים בארץ. אלה ישמרו על הקיים, יעבדו את השדות ויפעילו את מפעל הבלוקים המצליח.

עוזי בן־שלום, חבר דגניה ב' המלווה את קיבוץ רביד מטעם המחלקה להתיישבות בתק"מ סבור כי הקיבוץ לא הצליח לגבש מתוכו מנהיגות חיובית ולפתח נורמות קיבוציות.

בטרם נפלה ההחלטה לפזר את החברים נעשו נסיונות רבים לשיקום הקיבוץ, אך ללא הצלחה.

פועל לשחרור צעירה ישראלית מהכלא ביוון

מאת חנה מאיר, סופרת „דבר" בשוודיה

איש־העסקים עזריאל טאובר מניו־יורק פועל לשחרורה של בת 27, גרושה ואם לשתי בנות, הכלואה מזה חמש שנים בבית־הכלא ביוון באשמה של הברחת סמים מתורכיה. בימים אלה, הוא שב מאתונה, שם נפגש עם גורמים משפטיים.

טאובר סיפר, כי הצעירה אמרה לו שכלל לא ידעה על הסמים שהחבאו במכונית, וכי אחיה הכלוא גם הוא ביוון – השתמש בה ובאחות מכוניתה ככיסוי הברחת הסמים. לאחר שהתגלו הסמים, נטלה האחות על עצמה את האשמה כדי להציל את אחיה, מתוך מחשבה שהשופטים יקלו בעונשה. האח והאחות נידונו ל־20 שנות מאסר.

טאובר פועל בעולם ל„פדיון שבויים" ולהצלת יהודים מהתבוללות. בין היתר גילה בבית־הכלא בעיר פטרס ביוון ששה צעירים ישראלים העצורים באשמות שונות.

לחולי ההגה: היום המרוץ באשקלון

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

מירוץ המכוניות השלישי העונה ייפתח הבוקר בהיעדר שלושה מכוכבי המירוצים הקודמים: רמי לנדס, מרדי פריהוף ופקה ניניקובסקי. רק 62 נהגים נרשמו למירוץ הפעם.

היום ייערך השלב הראשון, שבו יימדד זמנם של המשתתפים, שעל־פיו יודרגו מחר במירוצי המקצים. שלבי חצי־הגמר והגמר ייערכו מחר משעה 1 בצהריים, כי מיפגן האופנועים, שהיה אמור לפתוח את המירוץ מחר, בוטל, כנראה בשל קשיים אירגוניים. המארגנים אומרים, שהביטול נובע מאי־התאמת המסלול.

השיפוט, שעורר דאגה בשני המירוצים הראשונים בשל מתידנותו, עשוי לבוא על פתרונו לקראת המירוץ הבא. לסופר „דבר" נודע, כי ראשי המועדון המוטורי הציעו לאיתן בן־יהושע לשמש שופט ראשי והוא שוקל את ההצעה בחיוב. בן־יהושע סיים השבוע את תפקידו כראש מחלקת התנועה במטה הארצי של משטרת ישראל. עם פרישתו עומדת הממשלה למנותו לראש מינהל הבטיחות. כל עוד היה קצין משטרה, לא היה תפקיד השופט הולם את מעמדו, אולם נראה שכראש מינהל הבטיחות לא תהיה מניעה שיקבל על עצמו משימה זו.

רמי לנדס ייעדר מהמירוץ הנוכחי, אחרי שנפצע השבוע בתאונת־דרכים. „אוטוביאנקי" התנגשה בג'יפ שבו נסע עם ידידתו, נהגת המירוצים סיגל בן־דוד. בן־דוד, שנהגה בג'יפ לא נפגעה ותשתתף כנראה במירוץ. פריהוף ייעדר, מפני שידו עדיין בגבס. היא נשברה במירוץ הקודם, כאשר ניניקובסקי התנגש בו באחד מעיקולי המסלול בבאר־שבע.

אפילו זקני צפת אינם זוכרים פרה מעופפת

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בצפון

בני משפחת אוזגי מצפת ניצלו אתמול בדרך נס מתאונה קשה, כאשר נסעו במבואות צפת, ולפתע צנחה לה על מכוניתם – פרה. האורחת הבלתי קרואה וכבדת המשקל מחצה כליל את המנוע.

בני משפחתו של ד"ר אוזגי, מביה"ח בצפת, היו המומים כשיצאו מהמכונית, וגילו את הפרה שהדרדרה כנראה במדרון שבצד הכביש, ומצאה את מותה בעת הנפילה. היה זה שיא חדש ב„מכת הפרות" הפוקדת את צפת, ובמהלכה הגיעו הבהמות התמימות גם לחצרות הבתים ואפילו לחדר־המתים בבית־החולים שבעיר.

תושבים מהכפר אלמדיה, ועימם עצי־זית עקורים, מפגינים מול לשכת שר החקלאות בתל־אביב (צילום: י.פ.פ.א)

פאפירוסים של יהודים נתגלו במערה בצפון מדבר יהודה

מאת צבי אילן, סופר „דבר"

חמש תעודות הכתובות על פאפירוסים, שלוש בארמית ושתיים ביוונית נתגלו במערה בצפון מדבר יהודה. זו הפעם הראשונה מאז גילוי מכתבי בר־כוכבא במערות מדבר יהודה בשנות ה־60, שמתגלות תעודות של יהודים שמצאו מסתור במערות.

הארכיאולוג חנן אשל שניהל את החפירה במערה טרם קבע אם התעודות שייכות לאנשים שנחבאו בזמן מרד החורבן או בתקופת מרד בר־כוכבא.

אחת מהתעודות הארמיות היא כנראה שטר קבלה של החזר־הלוואה. תעודות אלה מעידות על היקפה הרחב של תופעת ההסתתרות מפני הרומאים צפונה יותר מכפי שחשבו עד כה.

התעודה הארמית השלישית מיוחדת במינה ושונה מן התעודות שנמצאו במערות בר־כוכבא. תעודה זו היא מהתקופה הפרסית, המאה הרביעית לפני הספירה, כלומר מקדימה במאות שנים את תקופת המרידות, והיא כתובה בכתב העברי הקדום. הארכיאולוג מסר לסופר „דבר" שהתעודה מכילה רשימה של 20 שמות יהודיים, ואל כל שם נוסף גם שם אביו של האיש וכן מופיעה המלה „שקלים" ומספר. דהיינו כך וכך שקלים. התעודות הקודמות מסוג זה הן בדרך כלל תעודות משפטיות שאנשים נטלו עימם למערות.

ממצאי החפירה נחשפו בחלק החיצון של המערה ליד שלושת פתחיה. בנוסף לתעודות נתגלו חרסים, מסרק ומחטי ברונזה. החפירה נערכה מטעם בית־ספר שדה עופרה והמרכז לחקר מערות שליד"ה.

תושבת ק. ביאליק נהרגה בתאונה

הולכת רגל, מרים קדיטוסה, בת 70 מקרית־ביאליק נהרגה אתמול בשעות הבוקר, בעת שחצתה כביש בסמוך למעבר חציה ברחוב וייצמן בעיר. אמבולנס של מד"א בקרית־ביאליק וניידת לטיפול נמרץ בחיפה חשו למקום.

עד ראיה סיפר לסופר „דבר", כי נהג המשאית הצבאית הבחין בהולכת הרגל בעת שניסתה לחצות את הכביש, בסמוך למעבר החציה. הנהג עצר את המשאית והולכת הרגל חזרה למדרכה. הנהג החל לנסוע ואז לפתע נמלכה האשה בדעתה, חצתה את הכביש ונפגעה.

מוצע להקים משרפה לאשפה כתחליף ל„חיריה" הנסתמת והולכת

מאת משה גבע, סופרו הכלכלי של „דבר"

הצעה להקמת מתקן לשריפת אשפה ולהפקת חשמל וקיטור, בעלות של 70 מיליון דולאר, העלה המדען הראשי של משרד האנרגיה, ד"ר פנחס גליק שטרן, בפני הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה של תל־אביב.

מומחי משרד האנרגיה סבורים, כי להצעה כדאיות כלכלית, במיוחד לנוכח האפשרות שבעוד שנתיים־שלוש, לא־יהיה ניתן עוד לקבור את האשפה במזבלת „חיריה" מחוסר מקום, ויהיה צורך להובילה לאזור מרוחק יותר. דבר זה יעלה את ההוצאות לקבורת האשפה, שהן היום כ־7 דולר לטונה.

המדען הראשי מציע להקים מתקן המסוגל לשרוף 1,200 טונות אשפה ביום העולות לסילוק האשפה לעירייה תהיה, על־פי החישובים, פחות מ־10 דולר לטונה. החשמל שיופק מן המתקן יימכר לחברת החשמל בחוזה ארוך־טווח במחיר של 6 סנט לקילווט.

שימוש מסחרי יעשה גם באפר הפחם שיוותר לאחר שריפת האשפה, ליצירת חומרי בנייה ותשתית.

עוד טוען המדען הראשי, כי משרפת האשפה תקטין את הזיהום הסביבתי וכי עלותה תקטן, מאחר שהשימוש בה מקובל כבר בארצות רבות, ואין צורך להקדים להקמתה בניית מתקן הדגמה.

לפיכך, מתבקשת הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה לבחון את הנושא ביסודיות, ולהקצות שטח להקמת המשרפה באזור גוש דן.

התנגדות אש"ף תמנע מינוי ראשי ערים מקומיים בערי הגדה

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

הודעת אש"ף המביעה התנגדות למינוי ראשי ערים בגדה המערבית בתאום עם ירדן תמנע בסיכויים למנות ראשי ערים מקומיים בגדה בתקופה הקרובה – כך אמרו אמש מקורות ערביים במזרח ירושלים. ההודעה שנמסרה אתמול מטעמו של אבו־ג'יהאד מתייחסת לידיעות לפיהן ירדן תפעל למינוי שלושה ראשי ערים בגדה במקומם של הישראלים הממלאים תפקיד זה. המדובר במינוי חליל מוסא חליל, כראש עיריית רמאללה מוחמד ראשד ג'עברי כראש עיריית חברון וחליד מוצטפה בסר כראש עיריית אל־בירה.

הידיעות הללו נפוצו לאחר שכמה אישים מהשטחים, המקורבים לירדן ביקרו ברבת עמון וביניהם עבד אל פתח דודין ראש עיריית דורא שכן משפחתו מרוואן דודין מונה זה מכבר כשר הירדני הממונה על הגדה המערבית. ראש עיריית דורא מונה על־ידי המנהל הישראלי וביקורו ברבת־עמון נחשב כמתן אישור ירדני לכהונתו.

ראש עיריית דורא מסר עוד בשובו מרבת־עמון על גיבושה של תכנית חומש ירדנית לפיתוח הגדה, אולם במזרח ירושלים טוענים שמצבה הכלכלי של ירדן לא יאפשר מציאות כספים לכך.

עוד נודע אתמול שג'מיל אל־עמלה מחברון וכמה מראשי אגודות הכפרים חותרים לפיוס עם שלטונות ירדן כחלק מהתכנית הירדנית לחזק את אחיזת מדינה זו בגדה. בעתוני מזרח ירושלים פורסם לאחרונה שגם נציגים של הקונסוליה האמריקאית במזרח ירושלים הגבירו לאחרונה את פעולותיהם בשטחים ובין השאר הם ביקרו בכפר אל־חאדר בנפת בית־לחם ובעיירה דהריה בדרום חברון.

עו"ד ידוע מחיפה נעצר בחשד החזקת הרואין

חיפה (עו). – עו"ד גדעון גולד, מהפרקליטים הידועים בחיפה, אשר צרך סמים קשים בשל מצב בריאותו שנבע מפציעה בשירותו הצבאי, נעצר ע"י המשטרה לאחר שנמצאו ברשותו 3.75 גרם הרואין.

מעצרו של עו"ד גולד היכה בתדהמה את עורכי הדין בחיפה. עו"ד גולד הודה בבית משפט השלום בעיר באחזקת הרואין שנתגלה ברשותו וביקש באמצעות פרקליטו, עו"ד טומי נרשי, שיוגש נגדו כתב־אישום לאלתר כדי „לסגור" את הפרשה. אולם בקשתו לא נענתה והוא הובא בפני שופט, שהאריך את מעצרו ב־8 ימים.

בא־כוח המשטרה מפקח רן דורצאי טען כי בשעות הערב של יום שני השבוע נעצר עו"ד גולד ובבדיקה שנעשתה על גופו נמצאה שקית ובה הרואין. לטענת ב"כ המשטרה נערך חיפוש במשרדו ברחוב אחד העם [illegible] ומסמכים אחרים המצביעים על חשד שבמשרד נעשה שימוש רב בהרואין.

פרקליטו של גולד, טען בפני השופט כי אין מדובר בכמות סמים מסחרית והיא נועדה לשימוש אישי בלבד. הוא סיפר לבית המשפט כי מרשו נפצע קשה בשנת 1968 במהלך שירותו בצנחנים ובעת אישפוזו קיבל תרופות לשיכוך כאבים שהיו למעשה סמים. במשך השנים הורע מצבו ובעת האחרונה אושפז כמה פעמים בבתי־חולים. משום כך נטל הירואין לשיכוך כאבים. כאסמכתא למצבו הבריאותי המעורער הגיש עו"ד נרשי מסמכים ותעודות רפואיות לרוב, מבתי החולים והרופאים שטיפלו בו.

השופט יצחק קלאוזנר שקל את טענות שני הצדדים ולבסוף החליט לעצור את עו"ד גולד ל־3 ימים בבית המעצר, ולאחר מכן לשחררו בערבות של 3000 שקל, בתנאי שישאר חמישה ימים נוספים במעצר בית.

רוב הנרקומנים ה„קשים" החלו בעישון חשיש

הדרך לסמים הקשים עוברת דרך הסם ה„רך" – חשיש. 68 אחוז מהנרקומנים המטופלים במרפאת „מדיקיט" בת"א, הפועלת בפיקוח משרד הבריאות מעידים כי התחילו את השימוש בסמים, בחשיש. 92 אחוז מהם עברו תוך כשנה לסמים קשים.

49 אחוז התחילו השימוש בסם מתוך סקרנות ו־64 אחוז טענו כי ביכולתם להיגמל מהשימוש בסם הקשה – אך אנשי המרפאה סבורים שזו הצהרה מילולית בלבד, העובדות בשטח מראות שאין בסיס להצהרה זו: 65 אחוז מהנרקומנים ניסו להיגמל בעבר – ללא הצלחה.

בגליון „נעמת", החדש מתפרסמים סיכומים של מחקר דמוגרפי שנערך במרפאת „מדיקיט" בהנהלתו של ד"ר מאיר דוק ובה מטופלים באופן־קבוע 2,500 נרקומנים. העוסקים בנושא אומרים כי יש היום בארץ כ־30,000 נרקומנים. מתוכם יותר מ־1000 צעירים המקבלים טיפול באגודת „אל־סם".

אנו חיילים וקצינים במילואים

דורשים שתוקם ועדת חקירה

שמיר זרק את אברהם שלום לכלבים!
עוד לא הוכחה אשמתו של ראש השב"כ!
שוב בורח הדרג המדיני מאחריות!

לא ננוח ולא נשקוט, עד שתצא האמת לאור!
לא נוכל לסבול את הנורמה של זלזול בערכי מוסר הלחימה מחד והפקרת חיילים בשדה הקרב מאידך. לא כך חונכנו!

לכבוד מפ"ם ת.ד. 1777 תל־אביב 61016

אני החי"מ משרת במערך המילואים בצה"ל וקורא לכל אלה שצה"ל ושירותי הבטחון יקרים להם להצטרף ולדרוש הקמתה של ועדת חקירה לאלתר!

שם ____ כתובת ____ חתימה ____

ביוזמת מפ"ם

מבצע החתמות בצמתים בשבת

עצרת לזכרה של דורה

לדורה בלוך ז"ל

במלאות עשר שנים להרצחה לאחר מבצע אנטבה

במעמד ראש הממשלה שמעון פרס

דברים: השר מרדכי גור

תתקיים באולם מוסד ואן־ליר רח' ז'בוטינסקי 47, ירושלים.

ביום ב' ה־7 ביולי 1986 בשעה 6.15 אחה"צ.

המשפחה

מועצת פועלי תל־אביב – יפו והפועל מחוז ת"א

אבלים על פטירתו של

וילי ברגר

גדול שוערי הפועל תל־אביב ומותיקי שחקני הכדורגל בארץ

ומשתתפים בצער המשפחה

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	30–17	מעונן
אמסטרדם	27–15	בהיר
בואנוס איירס	3 –14	בהיר
הלסינקי	20–15	מעונן
הונג קונג	32–29	מעונן
וינה	23–16	בהיר
ז'נבה	28–17	בהיר
יוהנסבורג	3 –17	בהיר
לונדון	26–17	בהיר
ליסבון	29–16	בהיר
מאדריד	31–18	בהיר
מונטריאול	24–10	גשום
ניו יורק	27–16	בהיר
סאן פאולו	לא נמסר	
פאריס	29–18	בהיר
פרנקפורט	29–15	בהיר
ציריך	28–18	בהיר
ריו דה ז'נרו	32–16	מעונן
שטוקהולם	28–24	בהיר
שיקגו	19–16	בהיר

swissair

אבלים וכואבים על מותו של

משה נאמן

מותיקי הקבוץ ובוניו.

ההלויה תתקיים היום, יום ה' כ"ו סיון תשמ"ו 3/7/86 בשעה 16:00 בשדות־ים.

המשפחה
ובית שדות־ים

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

משה פרבר ז"ל

תערך אזכרה וגלוי מצבה

ביום ראשון כ"ט בסיון תשמ"ו 6/7/86,
בשעה 5.00 אחה"צ,
בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הישן.

תודתנו נתונה לכל מנחמינו.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו

נתן בנטוב

מראשוני הכפר שנפטר בשיבה טובה

ההלויה תערך היום יום חמישי
כ"ו סיון תשמ"ו 3.7.86 בשעה 16.00.

המשפחה
ומושב נהלל

לאלפרד גולץ

משתתפים באבלך על מות

אביך ז"ל

ומביעים תנחומים למשפחה

בית סולל בונה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו

אריה זיידל ז"ל

בגיל 74 לאחר מחלה ממושכת
ההלוייה התקיימה ביום רביעי כ"ה סיון תשמ"ו 2.7.86

המשפחה
ובית עין חרוד מאוחד

לידידי משה פרימן
ולבני ביתו

ממעמקי הלב
תנחומים על מות יקירתכם החברה

שושנה ז"ל

בבכיי דמע

ירושלים — צבי ברונשטיין

דבר היום

חופש נעים

ילדי ישראל, מליון ויותר תלמידים, יצאו לחופש הגדול, בגמר שנת לימודים שהיתה טובה – טובה מן המצופה וטובה מקודמותיה. במרי שנה, היא התחילה במאבקים ובחשש של זעזועים, אך הצטיינה ביציבות. שר החינוך וצמרת משרדו גילו תבונה וטאקט, המורים גילו אחריות, והכל יצאו נשכרים.

חרב הקיצוצים לא פסחה גם על משרד החינוך. החסכון שהוטל עליו היה 200 מליון דולאר, כמעט מחציתו מן הסכום קיצוץ בפועל. זאת במשרד שחלק הארי מתקציבו הוא במשכורות, וחופש התימרון שנותר לפעולות הוא מועט. העובדה שהדבר בוצע, ובכמה סעיפים אף היתה הגברת הפעולה, אינה אומרת שאפשר להמשיך בדרך הזאת ולקצץ בהוצאות החינוך גם בשנה הבאה. ההשפעה המצטברת תורגש לרעה, וספק אם ישראל יכולה להרשות לעצמה את המותרות של חסכון כאשר מדובר בפיתוח משאבי אנוש שרק בהם התקווה לבסס בעתיד כלכלה עצמאית.

בשנת הלימודים שחלפה שמו השר והמערכת דגש חדש בחינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום. יש לכך סיבות טובות בתורה הישראלית ואם לא נתחיל לטפח ערכים אלה בבית־הספר, יהיה מאוחר מדי. השר נבון החליט כי אין זה מבצע לשנה, אלא זוהי משימה מתמשכת גם לשנים הבאות, וזו החלטה הראויה גם להערכה וגם לתמיכה. המיפגשים בין תלמידים מחלקי אוכלוסיה שונים, הנערכים במסגרת זו גם הם מדיניות נכונה, אף כי זכתה לביקורת.

לציבור המורים, למשרד החינוך ולשר אשר בראשו, מגיע „יישר כח" על שנה טובה במסגרת האפשרויות. לילדי ישראל ברכות לחופשה נעימה – ולנהגים, בקשה: אנא היזהרו ושמרו על שלומם וחייהם.

ירושלים כשדה מערכה

מאת אברהם בורג

אם הצרה החרדית היא החזית הפנימית, אז מן הדין לעסוק בה כדרך שאנו עוסקים בחזיתות האחרות. בבצאיות צרופה כמיטב המסורת המודיעינית של „כוחותינו" מכאן ו„הערכות־מצב" הצד שכנגד, משם.

אלא, שכל משאבי העיתות שלנו מופנים כלפי ישמעאל ואין לנו כלי או מוח המוקדשים לחזית ישראל, למאבק העיקש ארוך־השנים שבין הציונות ליהדות.

תפיסת השלטון. אין אוחז קסת אחד במרחב שבין מאה־שערים לדיזנגוף שלא נדרש לעובדת הכחשת המדינה על־ידי חרדי ציון. אך עוד לא ירדנו לעומק ההבנה כיצד תופס הציבור החרדי את השלטון בכלל ואת השלטון הציוני בפרט.

מדוע מתפרצת הנהמה החרדית דווקא עתה, בעת שידנו רמה ורוב יהודים שולט. מדוע בהיותנו שם בגולה תחת שלטון גויים מדכא, משפיל ומרצח, ידענו לכוף את הראש כצמח גמיש, כגבעול בפני ברוח? הרי דווקא אז היינו צריכים לצרוח ולצווח כדי להגן על חיינו מפניהם.

דרך ההישרדות של או מוצתה בתפיסת־עולם קצרה „דינא דמלכותא דינא". שלטון הגוי הוא די־מלכות, שצריך לציית לו, כי עדיף ראש יהודי כפוף מראש יהודי ערוף. במקורות ישנה מחלוקת, האם תקף דין זה גם מול שלטון יהודי, או שמא בעת שלטון יהודי עלינו אנחנו כפופים לדין ההלכה כלבד, בבחינת „כי לי בני־ישראל עבדים – עבדי הם ולא עבדים לעבדים".

קל להם לחרדי ירושלים וקריות־החרדה לפעול מתוקף דין־תורה כנגד השלטון היהודי המרכזי, כי אין הם כפופים יותר לחיוב של „דינא דמלכותא דינא". מה אם כן ניתן לעשות כדי להחזיר את עטרת המשמעת ליושנה? להצטייר בעיניהם כשלטון רע, כשלטון גויים שחייבים לציית לו. האם ניתן להיות שלטון שיהיה יהודי ונאור לחלק מהאוכלוסיה, וייתפס כגוי וכנכרי לחלקה האחר?

רוחניים־תרבותיים, וממילא אין לו את כוח ההנעה שיוכל להתמודד עם קנאות ודבקות במטרה, המנסות להתפרץ אל ריקנותו של אותו ואקום. האם אפשר ליצור מסר תרבותי־ציוני, שייראה בעיניהם כחזק דיו במרכיב הכוח החילוני, בלא שיאיים על אושיות החילוניות.

הרגשת נצחון. ללא כל צל של ספק הם מסתובבים ברחוב העיירה שיכורי־נצחון, חרדי הישג וכוח. הם עשו זאת. הם הורידו את ממשל החושך על ברכיו, הם זרעו מבוכה במעוזי האויב, עירערו את התלכיד החברתי המגובש של החברה הציונית. ובידוע כי תחושות התרוממות־הרוח וגאוות־היחידה מן הסוג הנזכר מזינות היטב ובשפע את המוטיבציה להמשיך לפעול. משהו בנוסח – עם האוכל בא התיאבון או עם הגפרור נשרפת עוד תחנה.

האם ניתן ליצור מצב שבו יתחוור לפתע לפורעי־החוק והסדר כי ישנם קווים אדומים שכל חדירה מעבר להם תעורר כבגרם שד איום מרבצו? האם ניתן להבהיר להם כי החיה הציונית הפצועה עוד מסוגלת להכות ולפצוע כדוב שכול, וכי כדאי להם להזהר מאוד מפני חצית קווים אלה – לטובתם?

התשובה לכל השאלות הנזכרות היא – כן תקיף וחד־משמעי. אפשר להציג שלטון יהודי נאור שירתיע את מתנגדיו מבית. ואפשר ליצור אטמוספירה רוחנית שתיתפס כהישג תרבותי לנו, ותרתיע אותם כעוצמת־רוח המפעילה את הכוח. ואפשר גם אפשר להוציא את השד הציוני מבקבוקו הישן, עד שיאיים וידהה ויפחיד את כל הניצבים מולו וכנגדו.

חזית העם היהודי היום חוצה את ירושלים לשני עולמות עויינים. ירושלים היא שדה המערכה. טדי קולק הצליח כפלא רב להפוך את כל פירודי ירושלים לסמל של אחוות. עובדת קיומם יחדיו של יהודים וספרדים וערבים ועניים ואשכנזים ודתיים ועשירים וחילוניים, במתח פנימי מאוזן, הפכה את העיר לסמל של אחדות. אני מאמין כי טדי הוא האיש וירושלים

תפיסת הכח. כוח באשר הוא, וכוח שלטוני בפרט המחזיקים בו יש לו כמה מרכיבים: המרכיב האנושי, היכולת הפיסית־גופנית והאמצעים העומדים לרשותם. בעיניהם הכח לבש בעצם כל ביטוי דתי) ישנו מרכיב נוסף אשר בלעדיו אי־אפשר להבין כלל את המניעים והכוונות המפעילים בנו. זה המסר הרוחני, השליחות האמונית, תפיסת העולם והאידאולוגיה הנילוות לה, הם בעצם מקור הסמכות להפעלתו.

העולם הציוני־חילוני נתפס על־ידי החרדים כעולם חלש. אנחנו ריקים מתוכן, בורות ריקים שאין בהם מים. הקיום החילוני שאין לו יעוד נצחי מוגדר, כמוהו כוואקום רוחני, המצביע על חולשה גדולה בכוח החילוני. בעיניהם זהו כוח חברתי גדול־ממדים, אך חסר מניעים

היא העיר, כדי להתחיל את מהפיכת הפלוראליזם. ניתן להפוך את העיר למוקד פעילות של יהודים מכל הגונים. פסטיבאל יהודי תרבותי ארוך עם אירועים, עצרות, סמינרים, פינות הידברות, לימודים משותפים ועוד. אל מהפכת הפלוראליזם יצטרפו כל יהודי העולם הליבראלי, אשר ישלחו את נציגי פעילותם לירושלים לעזור לנו, לעזור להם, לעזור לכולנו.

כך נציג ממד רוחני תרבותי של פלוראליזם יהודי, עליו מושתתת הדמוקרטיה הישראלית, כך נאיים על קנאי החומות ובשר הריפורמה והפלוראליזם המאיים להתפרץ, וכך נצטייר כרעים אף מן הגויים, שהרי יהדות אחרת קשה להם מבורות ועם־הארצות. ואחרי כל אלה גם תהיה לנו יהדות אחרת, גם ירושלים אחרת, וגם „דינא דמלכותא דינא".

אין קץ למלים

מאת נתן רוטנשטרייך

יש יסוד לסברה כי נוכחותם הדחוסה של אמצעי־התקשורת משפיעה במידה ניכרת על סדרי החיים הציבוריים, אולם תהיה זו התפרקות מאחריות אם ישתמשו באמצעי־התקשורת כבתירוץ לכל השיבושים בחיים הציבוריים ובעיקר כתירוץ לדברת, שהיא עצמה בגדר תהליך חברתי־מדיני ואינה רק בבואה של תהליך זה. התפרקות שלוחת־רסן של המדברים אינה רק תוצאה של נוכחות אמצעי־התקשורת, אף כי נוכחות זו „מנציחה" כביכול גם דיבור שאין בו תבונה או דיוק.

אמצעי־התקשורת הם בבואה, אך המקור, כלומר האנשים, סבורים כנראה שכל עוד אין הם משתקפים בבבואה, אין הם קיימים. במקום לומר: „אני חושב משמע אני קיים", הם אומרים כנראה בלבם: „אני מעורר הד משמע אני קיים". מכאן הרדיפה המופרזת אחרי הבבואה או ההד. אורך־החיים של האמירות המתהדהדות הללו הוא הרף־עין, אולם התוצאה המצטברת שלהן היא אבדן ההערכה למשמיעיהן, ההולכים שולל אחרי מליצות. על־פי האמירה שיוחסה לח"נ ביאליק האוחז במליצה כמוהו כמבקש לנסוע לפתח־תקווה, אך משום שמזדמן לו כלי־תחבורה שהגיע מפתח־תקווה הוא עולה עליו. ההנחה האופטימית שמאחורי משל זה היא, כי המשמיע מליצה מבקש בעצם להשמיע דבר, אך הוא נאחז במה שעולה בלבו ומשמיע דבר שלא ביקש להשמיעו. הדבורים פסימיים יותר תוקפים אדם אם אין הוא בטוח, אם חרץ מן המליצה ביקש באמת האיש להשמיע דבר מה.

מה פירוש „הצדק לא ייראה"? האם הכוונה היא שהדיון בעניין שמדובר בו יהיה בישיבה של מעלה ואנו לא נדע את שהתרחש? ואולי הכוונה היא כי יש אפשרות להבחין בין עשיית צדק למען פומבה להם או שמא הכוונה היא, כי ההליך או התהליך יהיו חסויים, ורק המסקנה שתוסק תהיה ידועה לקהל? או שמא אין הכוונה להבחנה בין תהליך למסקנה? במה איפוא מדובר? אולי בכלל אין מבקשים למסור לנו אינפורמציה או דעה? שמא למלים יש מסלול משל עצמן והן קיימות לא כמחיצה בין המציאות לשומע אלא כתחום סגור, שטעמו הוא בהשמעה ולא בתוכנה.

ובאותו עניין: מה פירוש „לשקלל ערכים"? האם הכוונה לכך שלכל ערך ינתן משקל כמותי ובסופו של דבר יקבעו איזה ערך הוא בעל המשקל הגדול ביותר, משום שמלכתחילה נבדק באמת־מידה כמותית, וזו באה לצורך השוואה עם אמת־מידה כמותית אחרת? סוף־סוף אין הכוונה „לשקלול" ערכים אלא הכוונה לישום עקרונות של התנהגות ציבורית, על־פי שיקול־דעת, ושיקול־דעת אינו שקלול. אולי בסופו של דבר תועבר ההכרעה למחשב? אך מי יתכנת אותו? מחשב יתכנת מחשב?

אין מפלט מכך שבני־אדם שברשות הרבים יודרכו על־ידי שני מניעים – נבונות ודייקנות. הריסון העצמי יהיה פרי שיקול־דעת, שידריך גם את הנוהג הנבון וגם את הצמידות לדיוק. אותה המלים לא ינסו כלל לגעת. הן יישארו סגורות בתוך עצמן. מלל.

בפוליטיקה כמו בבטחון

מאת אורי שחר

מי שמטיף להגנה על מי שסיכן את חייו למען בטחון המדינה, ראוי שהוא עצמו יעמיד למבחן את עתידו הפוליטי למען אותו ענין – בטחון המדינה

השוללים את הצורך בחקירת מה שמכונה עתה „פרשת השב"כ" חוששים בין הנזק שיגרום הדבר „גוף החשוב ביותר לבטחון המדינה". השב"כ איננו הגוף החשוב ביותר לבטחון המדינה. הוא לא חשוב יותר מצה"ל ולא יותר מן ה„מוסד". כולם חיוניים וחשובים לבטחון מדינת ישראל ואין טעם לעסוק בדירוג חשיבותם. על־כן אין להתייחס לאנשי אחד הגופים הללו כאל בעלי זכויות־יתר. אין להסכים לכך שהטלת דופי בקצין בכיר בצה"ל, ובעצם בצה"ל עצמו, תהיה מותרת ואילו הטלת דופי בבכירי השב"כ תהיה אסורה מעיקרה. עד כאן על מה שמסביב לעניין, כי הדרכנה ב„פרשת השב"כ", למרבה הפלא, כמעט שלא נסב על העניין עצמו – הריגת שני המחבלים בתום הקרב באוטובוס של קו 300 לאשקלון.

אני סבור שלמען בטחון ישראל בעתיד ולמען שמירת יתרוננו האיכותי, שהוא מרכיב חיוני בעוצמתנו, חשוב לבחון דווקא את הקשר בין מעשה ההריגה עצמו לבין מוסר הלחימה. בין טוהר הנשק לבין העוצמה הבטחונית. בין טוהר הנשק של דרגים לוחמים לטוהר המידות של דרגים מדיניים.

בהקשר זה רציתי לשמוע דעתו של לוחם ותיק. על־פי בחירה מקרית פניתי ללוחם אוירי, שביצע ברוב מלחמות ישראל מאות גיחות מבצעיות ובמלחמת־של"ג היה לו חלק נכבד בתכנון ההפצצות האוויריות ובפיקוד מן הקרקע עליהן. האיש, יש להניח, ניצב אי־ספור פעמים לפני דילמה של מוסר הלחימה, בין בביצועיו האישיים, בין בחינוך לוחמיו ובין בתכנון מבצעים או בפיקוד עליהם בהיותו במוצבי פיקוד.

„גם אחרון הלוחמים בצה"ל ובשב"כ, בהווה ובעתיד, חייב לדעת אם הריגת המחבלים היתה בבחינת תאונה של דרג מקומי, ללא כוונה תחילה, או שנעשתה במכוון. כל לוחם חייב לדעת, אם דרג בכיר נתן את הוראת ההריגה ואם הנסיבות בשטח הצדיקו את ההחלטה," אמר לי הטייס.

„מעולם לא עלה בדעתי וברעתו של טייס ישראלי כלשהו לירות באוויר על טייסי אויב תלויים על מצנחיהם אחרי שהפלנו את מטוסיהם – אפילו ידענו כי הם יכולים לשוב ולטוס ולהזיק לנו להבא. בנסיבות מסויימות קיימת הצדקה להוראה 'לא לקחת שבויים'. כדובר במקרה שלקיחת שבויים מסכנת סיכון חמור את יחידתך הלוחמת. לבטל, בפטיסיות ארוכות טווח, כשהדבר מגביל את מהירות תנועתו וחופש פעולתו הקרבי של הכוח. בבקרה כזה אפשר להבין חיסול פיסי של השבויים ואין שום סתירה בין זה לבין טוהר הנשק. או למשל במלחמת ששת הימים, כשהיו חיילים מצריים פושטים בלילות על הגיזרות צה"ל בסיני. או היו יחידות מסויימות שבמהירות התנועה שלהן ביום היתה הערובה לביצוע במינימום סיכונים. כיוון שלא היה אפשר להקצות כוח לטיפול בשבויים בזמן הלחימה ממש, היתה הצדקה מלאה למרדפים, שמטרתם היתה להשמיד את אלה שבלילה הבא יפשטו עליך להשמידך.

„אני גם מצדיק חקירה מאומצת של המחבלים, שמטרתה לגלות מייד אם ישנן חוליות־מחבלים נוספות שהוטלו עליהן משימות דומות. אם במהלך החקירה כזאת נזקקים לשמוש בכוח – גם בכך יש הצדקה. השמוש בכוח חייב להיות מבוקר. אך אם בוצעה הריגה במתכוון – אין לה שום הצדקה, לא מבצעית ולא מוסרית. אם בוצעה הריגה בכוונה, היא היתה על תקן של הענשה. לא היתה לה השפעה על המערכה הכללית נגד המחבלים ובוודאי שלא היתה לה השפעה על הקרב שכבר הסתיים. ענישה כזאת היא רק בסמכות בית־דין.

„לא מצאתי בעיני בזמנו שחרורו של פינסו, שמעל בטוהר הנשק, ולא מוצאת־חן בעיני חנינת אנשי השב"כ. הייתי לוחם פשוט, אך גם מפקד שחרץ את גורל לוחמיו או את גורל לוחמי האויב. האמנתי בטוהר הנשק, במשמעותו הפשוטה ביותר והנבונה ביותר. לכך חינכתי לוחמים. הדרג המדיני, לא כל שכן גורמים פוליטיים המעורבים במקרה עצמו, יטעה טעות גורלית אם לא יבהיר לאחרון הלוחמים את העניין.

„טוהר הנשק ומוסר הלחימה הם חיוניים לחוסן המוסרי של זרועות הבטחון ולחוסן המוסרי של האומה כולה. חוסן מוסרי כזה הוא מרכיב חשוב בעוצמת הבטחון הלאומי לא פחות מכמות הטנקים והמטוסים, הוא חשוב יותר מחוסנו הארגוני של השב"כ או מחסינותו הפוליטית של מישהו.

„ישנם האומרים: אם ניחקר, יהיה לנו מוסר עליון אך לא יהיה לנו בטחון. זה הבל הבלים: אין בטחון לאורך זמן ללא יתרון איכותי יחסי על־פני האויב. באיכות מקופלים גם היתרון וגם החוסן המוסריים."

הטייס, שהשתחרר בינתיים, האמין, ועדיין מאמין, כי עליו להעביר את נסיונו הצבאי והתעמדותו כמפקד לחיים האזרחיים וכי אין כל סתירה ביניהם ואף אסור שתהיה. על־כן הוא גורס שהחקירה היא הכרח. „אם יובטח שהחקירה תתבצע – אני נוטה להאמין שלדרגים המבצעים, על כל רמותיהם, נותר די אמון במערכת כדי להסתפק בחקירה חשאית ובפרסום מסקנות חלקי, על־פי העניין", אומר הטייס־לשעבר. „אם יוחלט שלא לחקור – יוצצו העובדות עם הזמן והפרשנויות עליהן יגררו אותנו למצוקה עמוקה מאד. הנזק הצפוי כיום מחקירה, קטן מהנזק הצפוי בעתיד אם לא תהיה חקירה."

מקבלי ההחלטות – סבור האיש – נמצאים עתה באותה נקודת־הכרעה, שבראייה היסטורית תצטייר כ„שעתם המכוערת ביותר" או כ„שעתם היפה ביותר".

מי שמטיף להגנה על מי שסיכן את חייו למען בטחון המדינה, ראוי שהוא עצמו יתן דוגמה אישית ויסכן את עתידו הפוליטי שלו למען בטחון המדינה, שהרי בטחון המדינה וחוסנה המוסרי, חד הם. גם חוק ובטחון חד הם, ואין לרמוס את החוק בשם הבטחון.

התייהדות בארץ־ישראל

מאת מאיר בראלי

השאלה היא בעיקרה מוסרית. אנו רוצים בערבים או שאנו בוחלים בהם?

אני מבקש לערער על מוסכמה ישראלית אחת ביחסנו לערביי ארץ־ישראל. דומני שיש הסכמה כללית של שני הצדדים, הניצים ביניהם בנושאים על חלוקתה או אי־חלוקתה מחדש של ארץ־ישראל המערבית, שעלינו לדחות התבוללות ערבית בתוכנו, ודאי לא לעודד זאת, ואילו להמרות־דת קיימת בארץ ההתנגדות שהיתה מקובלת על הרבנים בגולה, הם נהגו להרתיע מהתייהדות, ולקבל רק את מי שהוכיח תקיפות בדעתו להצטרף אלינו. הנאורים באמת והנאורים בעיני עצמם, החשוכים באמת ואלה הנהגים מכך שמתנגדיהם משמיצים אותם כחשוכים, כולם מסכימים שאנחנו, שלחמנו בהתבוללות יהודים בגולה, איננו רוצים שהמיעוט הערבי יתבולל בתוכנו. התבוללות היא תופעה שלילית, כמעט „מלה גסה".

אני נוטל רשות לעצמי לערער על המוסכמות בעניין זה. הייתי רוצה מאוד שערבים רבים יהיו ליהודים, ככל שיהיו ערבים שירצו בכך, וכופר לחלוטין בהשוואה לגולה היהודית.

ודאי שנאבקנו שיהודים לא ירצו להתבולל, אולם האם הצדקנו התנגדות גויים לקליטת מתבוללים יהודים? התנגדנו להתבוללות יהודים כי רצינו שיהיה עתיד לעם היהודי, שישארו יותר יהודים שימשיכו לשאת את מורשת העם היהודי אל הדורות הבאים. התנגדות האנטישמים לקליטת מתבוללים יהודים היתה רעה בעינינו ולא היה ספק ליהודים בדבר המניעים הפסולים של התנגדות זו. השתמשנו בה כבהוכחה לחוסר המעשיות של התבוללות, אולם מעולם לא הצדקנו את דחוי היהודים.

אין שום סיבה לרצות שערבים בארץ – משני צדי הקו הירוק – לא ירצו לדבוק בנו ולהיות ליהודים. יש סיבה אחת המונעת זאת: אי־רצונם של ערבים להתבולל בנו. לא הייתי מציע בשום פנים ואופן לאלץ אותם, כדרך שעשו זאת אבות אבותינו בימי שלטון החשמונאים בארץ, אבל לדחות? לעכב? למנוע? למה ומדוע?

ההשוואה לחשמונאים מביאה אותנו לעיקר של הנושא, לבעיית הדת והמרתה, יהודים בגולה נזהרו מאוד ממתייהדים, וזאת בשל תנאי חייהם וקיומם בארצות מושבותיהם, ובכל־זאת היו התייהדויות לא מעטות בגולה. משום־מה אין מרגישים זאת בלימודי ההיסטוריה שלנו – מלבד התופעה הכוזרית, שמפריזים בממדיה ובתוצאותיה – אבל גם לא מעלימים התייהדויות ואין טעם להעלים.

ההבחנה היהודית בדבר עידוד ההתייהדות מזה וההרתעה מפניה מזה היא הבחנה בין תקופות ש„יד ישראל רמה" וש„יד ישראל רפה". החשמונאים ייהדו את ארץ־ישראל כשהטילו את הדת היהודית על האוכלוסיה בארץ (כנראה במקצת גם בעבר־הירדן המזרחי). לנו אין כנראה סיכוי להשיג תוצאות משמעותיות מבחינה סטאטיסטית, אם כי אין לדעת, ודאי לא לטווח ארוך.

השאלה היא בעיקרה מוסרית. אנו רוצים בערבים או שאנו בוחלים בהם? הסתייגותנו מהערבים, האם כל כולה היא בשל התנגדותם לכך שהארץ הזאת לא תהיה יהודית או שיש לנו התנגדות נוספת? מי שאין לו התנגדות נוספת אין לו סיבה שלא להקל על ערבים הבאים להתייהד או אפילו להתבולל בנו חלקית.

יש בארץ הזאת משפחות מעורבות, יהודיות־ערביות לא מעטות. בכל העולם, כשיש תופעה כזאת, הזוג המעורב מתמזג בתוך עם הרוב. רק כאשר עם הרוב אינו מקבל את בן הזוג שאינו מקרבו, הזוג נשאר בקבוצת המיעוט, כפי שקורה בקרב השחורים בארצות־הברית. אין שום סיבה שכל הזוגות היהודיים־ערביים יצטרפו למיעוט הערבי ולעתים הם אפילו נוספים על שונאינו. מדוע לא להקל על ערבי הנושא יהודיה ומוכן להתייהד? ואם יש ערביה הנישאת ליהודי, מדוע שלא תתייהד?

לחוגים הדתיים כדאי הדבר גם מהבחינה הפנימית. סביר שמתייהדים אלה יהיו דתיים, דור או שנים. אין זה דומה להתייהדות אירופים, הבאים בברית הנשואים עם ישראלים ומתייהדים לצורך זה, בלי שיהיה איכפת להם, כי ממילא הם לא דתיים.

אני מקווה שיש בדברים אלה הצעה לשינוי גישה כללי לנושא, לפחות הד"ר למחשבה.

יחסים בלתי ממוסדים

מאת דן אבידן

היחסים בין מצרים לעיראק התרחבו בתקופת שלטון מובארק מנושאי צבא גם לתחומי מסחר וכלכלה

מאז הוטל החרם הערבי על מצרים, בעקבות חתימתה על הסכמי קמפ־דייויד ועל חוזה השלום עם ישראל, פעל המשטר המצרי להתקרבות־מחדש למדינות ערב. מניעיו היו פוליטיים, כלכליים וחברתיים. במישור הפוליטי רצה להחזיר למצרים את מעמדה ההיסטורי כמדינה מובילה בזירה הבין־ערבית, ולחדש את פעילותה במוסדות הליגה הערבית. במישור הכלכלי קיווה שהסרת החרם הערבי מעל מצרים תסלול את הדרך לחידוש הסיוע הכלכלי של מדינות הנפט הערביות למשק המצרי הנחשל. במישור החברתי חתר המשטר לשים קץ למצב הלא־נורמלי של אי־קיום יחסים דיפלומאטיים בין מצרים למדינות ערב. ראשית, משום שבמדינות הערביות שוהים מיליוני מצרים, המוצאים שם את פרנסתם בעבודות שונות. שנית, משום שהסרת החרם הערבי מעל מצרים עשויה היתה, לדעת המשטר המצרי, לנטרל לחצים שונים המופעלים עליו מצד גורמי האופוזיציה, שלא ראו בעין יפה את המדיניות שהביאה להינתקותה של מצרים ממעגל השפעתה המסורתי בזירה הבין־ערבית.

הנשיא סאדאת גרס בשעתו שמדינות ערב הן שיזמו את הטלת החרם על מצרים, ועל־כן היוזמה להסרתו צריכה לבוא מצידן ולא מצד המשטר המצרי. בשלהי ימיו חש עצמו סאדאת מבוסס היטב בשלטון, ועל־כן היה רגיש פחות מהנשיא מובארק ללחצי האופוזיציה. ביסודו של דבר המשיך מובארק במדיניות קודמו בזירה הבין־ערבית. הוא העדיף את קיום הסכמי השלום עם ישראל על פני התנכרות להם, אף־כי זו עשויה היתה להחזיר את מצרים לפעילות בליגה הערבית. גם הוא גרס שהיוזמה לחידוש היחסים הדיפלומאטיים בין מצרים למדינות ערב צריכה לבוא מצד מדינות אלה ולא מצד המשטר המצרי. עם זאת נקט מדיניות של התקרבות פעילה יותר למדינות ערב ובתקופתו השתפר מעמדה של מצרים בזירה הערבית. ירדן חידשה ביוזמתה את קשריה הדיפלומאטיים עם מצרים, ובכך יצרה תקדים שעשוי לשמש בעתיד דוגמה למדינות ערביות אחרות.

בתקופת מובארק התרחבה מאוד גם מערכת הקשרים בין מצרים לבין כמה מדינות ערביות אחרות, שהבולטת שבהן היא עיראק. עיראק היתה בשעתה מיוזמות הטלת החרם הערבי על מצרים. בבירתה בגדאד התכנסו ב־1978 וב־1979 ועידות הפיסגה הערביות, שאימצו את החלטות החרם. השינוי במדיניות העיראקית כלפי מצרים החל מסתמן בשלהי 1979, בעקבות ההפיכה החומייניסטית באיראן והקרע שנוצר באותה עת ביחסי עיראק עם סוריה. צמיחתו של משטר איסלאמי רדיקאלי באגפה המזרחי של עיראק והאיום הפוטנציאלי מצד המשטר הסורי על אגפה המערבי, הניעו כבר אז את שליטה סדאם חוסיין לחפש לעצמו בעלי־ברית חדשים בזירה הערבית ובתוכם מצרים. המפנה המשמעותי ביחסי עיראק־מצרים חל בגלל מלחמת איראן־עיראק, שפרצה בספטמבר 1980. המלחמה סיכנה את עצם קיומו של המשטר העיראקי והגבירה את תלותו בגיבוי צבאי ומדיני מצד כל מדינה ערבית שהסכימה להושיט לו סיוע כזה.

התייצבותן של מדינות ערביות רדיקאליות כגון סוריה ולוב לצידה של עיראק במלחמתה נגד איראן, חיזקה את נטייתה של בגדאד להתקרב למצרים האנטי־רדיקאלית בהנהגת מובארק. כבר בראשית מלחמת עיראק־איראן פתח הנשיא סדאם חוסיין בגישושי התקרבות למצרים. סאדאת, שהיה ידוע בגישתו העויינת למשטר חומייני, נענה לגישושים הללו. הוא הניח שהתקרבות מחודשת בין ארצו לבין עיראק תתקע טריז ראשון בחומת החרם הערבי על מצרים, תאפשר לארצו למכור נשק לעיראק, ותביא לחידוש יחסי הסחר בין שתי המדינות ולשיפור מעמדם של כשלושה מיליון מצרים העובדים בעיראק. עובדים אלה הזרימו לקופת האוצר המצרית המידלדלת הכנסות נאות במטבע זר.

ההחלטה החשובה ביותר שקיבל סאדאת בעניין ההתקרבות לעיראק היתה ההחלטה על מכירת תחמושת וחלפים לצבא העיראקי ממחסני הצבא המצרי. באותן שנים התבצעה מכירת הציוד הצבאי המצרי לעיראק בעקיפין, באמצעות נסיכות עומאן ששימשה כמתווכת בין הצדדים.

מאז רצח הנשיא סאדאת באוקטובר 1981 ועליית מובארק לשלטון, התרחב שיתוף־הפעולה בין מצרים לעיראק. היו לכך שתי סיבות עיקריות: החרפת המלחמה בין איראן לעיראק והקפאת יחסי הנורמליזציה בין מצרים וישראל ביוזמת הנשיא מובארק. הדבר נתן לגיטימציה למשטר העיראקי להרחיב את יחסי שיתוף־הפעולה עם מצרים, כפי שעשו, בצורה סמויה, מדינות ערביות נוספות במפרץ הפרסי.

התחום שבו התרחב ביותר שיתוף־הפעולה בין מצרים לעיראק בתקופת הנשיא מובארק הוא מכירת נשק וחלפים מהצבא המצרי לצבא העיראקי. מיום עלייתו של מובארק לשלטון ועד עתה סיפקו המצרים לעיראקים, לפי מקורות שונים, כלי־נשק וחלפים בשווי כשני מיליארד דולר. המדובר בציוד סובייטי מיושן, שיצא מכלל שימוש בצבא המצרי (זה עובר תהליך הסבה לשימוש בנשק מתוצרת מערבית), וכן בתחמושת ובכלי־נשק שונים מתוצרת מזרחית ומערבית, המיוצרים במפעלי התעשיה הצבאית המצרית. רשימת הציוד שסיפק הצבא המצרי לצבא העיראקי מראשית שנות השמונים ועד היום היא ארוכה ומגוונת: טנקים מתוצרת סובייטית, קני תותחים לטנקים בקוטר 105 מ"מ, טילי נ.מ. מדגם ס.א. 7 טילי נ.ט. מדגם „סווינגפייר" (המיוצרים באישור בריטי במפעלי תע"ש המצרי) תחמושת לארטילריה, לטנקים ולתותחי נ.מ., ואפילו מטוסי־קרב מתוצרת סין (מדגם מיג 19 ומיג 21) ומטוסי אימון מתוצרת ברזיל מטיפוס „טוקאנו".

רוב כלי־הנשק והחלפים הללו מיוצרים כאמור במפעלי התעשיה הצבאית המצרית. זו קיבלה היתר מיוחד מהסובייטים לייצר כלי־נשק וחלפים ולשפץ ציוד לחימה מתוצרת ברה"מ בשביל הצבא העיראקי. יש הטוענים שכדי לעמוד בקצב הדרישות העיראקיות לכלי־נשק ולתחמושת מסוגים שונים עובדים כיום מפעלי תע"ש המצרי 24 שעות ביממה. כלי־נשק אלה מועברים לעיראק בדרך האוויר או ביבשה דרך ירדן. ב־1982 מסר העיתון הלבנוני „אל־כיפאח על־ערבי" כי המצרים מעבירים מדי יום 15 טון נשק ותחמושת לעיראקים באמצעות רכבת אווירית סדירה.

בפברואר השנה, לאחר שהצבא האיראני כבש את חצי האי פאו שבדרום עיראק, העבירו מטוסי תובלה מצרים במשך ארבעה ימים רצופים כמויות נשק גדולות מאוד לעיראק. בתוך אלה היו רקטות, טילי נ.ט., תחמושת לתותחי שדה, פצצות, מנועים למטוסים וספינות קרב מתוצרת התעשיה הצבאית המצרי או מעודפי הציוד הסובייטי של צבא מצרים.

המצרים גם משמשים מתווכים לעיראקים ברכישת נשק ממדינות זרות, שאינן מעוניינות למכור את נשקן במישרין לעיראק. העיתון הלבנוני „אל־שיראע", למשל, כתב בשלהי 1982 שהנשיא מובארק חתם עם עיראק על הסכם להספקת מנועים למטוסי קרב והפצצה עיראקיים מתוצרת סובייטית. מנועים אלה מיוצרים במפעלי התעשיה הצבאית בהודו וזו

(סוף בעמ' 8)

מכתבים למערכת דבר

קץ למדיניות בת היענה

המערכת הפוליטית במדינת ישראל, לרבות מפלגת העבודה, צועדת לאחור בצעדי ענק. הסכמי קמפ דייוויד היו שיאה של הבנה לתהליכים במזרח התיכון, ובמיוחד בסכסוך. ואולם מאז אנו עדים להסתגרות ולנסיגה הדרגתית, חד־משמעית, בתפיסות הפוליטיות – במיוחד של המפלגות הגדולות. כוונתי להקצנה בלתי־מובנת יבינה. האם מישהו באמת חושב, שאם יתקבל חוק נגד מפגשים עם גורמים פלשתינאים לא ייערכו מפגשים כאלה? האם מישהו סבור כי במסגרת הסכם קואליציוני ועיסקת הבילה הכוללת חוק נגד גזענות וחוק נגד מפגשים ניתן לפתור בעיות מדיניות מדרג ראשון? האם מישהו באמת, כי התשובה לפתרון הסכסוך נעוצה באטימות כוח ולב?

אחת מבעיות היסוד של מדינת ישראל היא שיטת הבחירות לכנסת. השיטה מעוותת את רצון הציבור ובגללה יכולה המערכת הפוליטית לקבל החלטות תמוהות שדבר אין להן עם תחושותיהם של אזרחי ישראל. אלה מבינים כי ללא דו־שיח עם האויב אין סיכוי להגיע אי פעם להסדר ואין אפשרות לצאת ממעגל הקסמים הטראגי רצוף המלחמות. הפוליטיקאים עדיין שבויים בקונספציה כי ניתן להגיע לפתרון הסכסוך עם ירדן בלבד. הציבור יודע, כי ללא מעורבות פלשתינאית משמעותית אין לכך סיכוי.

אין שום אפשרות להפשיר באווירה משמעותי את תהליך השלום הקפוא. מנהיגינו סבורים, כי טוב נעשה אם נשב בניחותא ונניח לזמן לעשות את שלו. נהפוך הוא, הזמן משחק לרעתנו. בכל שהשנים חולפות, הולכות האופציות שלנו ונעשות קשות יותר. ב־1967 יכולנו להגיע להסדרים ללא שום התייחסות לפלשתינאים לא כעם, לא כישות ולא לאידגנטים שלהם. היום נבצר מאיתנו לעשות זאת. יתכן מאד, כי בעוד עשר־עשרים שנה, האופציה היחידה שתיוותר תהיה חלילה מדינה פלשתינאית.

חובה להסביר, כי אין מנוס ממפגשים בלתי־פורמליים ופורמליים עם גורמים פלשתינאים כאלה או אחרים.

אני מסכים בהחלט, כי אין לשבת עם נציגי גופים המקיימים פעילות טרור נגדנו, אינם מכירים בהחלטות האו"ם 242 ו־338 ואינם מוחקים מן האמנה שלהם כוונות להשמיד את מדינת ישראל. אך לא יתכן כי נתעלם מקיומו של העם הפלשתינאי ונחזור שנות דור אחורנית.

די לעמידה מנגד. די לגישת שב ואל תעשה. יש לנקוט קו אמיץ ולפתוח בדו־שיח ישיר עם העם הפלשתינאי. זהו צורך אמיתי. בת היענה חייבת לחלץ ראשה מהחול.

אופיר פינס
יו"ר ארגון הסטודנטים הארצי במפלגת העבודה

שורשים פגועים מזיקים

מתי אלון מסיים את מכתבו למערכת „לשוב אל השורשים" (17.6) בזו הלשון: „יש צורך בשיבה לשורשים כאשר הסוציאליזם בימינו התרוקן מכל תוכן. ראינו גם מה שקרה במפלגה הליברלית". מה שייך? אני תמה, איך אדם מסוגל לערבב מין בשאינו מינו: מה לליברלים ולסוציאליזם, מה הדמיון? „כל עוף למינו ישכון, ובני אדם לדומה לו" (בבא קמא צ"ב עמ' ב').

לא היה בדעתי להגיב על הערבוב הנ"ל, אבל אם התוכן לשוב אל השורשים משמעו השתמטות מכל חובה לאומית, הצתת תחנות אוטובוסים ובועדוני מפלגות ציוניות, התכחשות למדינה ושריפת דגלה – כאנטישמים הגרועים ביותר – השתלת שורשי שנאה בילדי ישראל לעמים אחרים ולבני עמנו, הרי אני כיהודי אזרח מדינת ישראל, האוהב את מסורת ישראל, מוותר מראש על השיבה לשורשים ועל משיחיות השקר המסוכנת.

אינני שייך ל„שלום עכשיו", אבל אני מכיר אותם כבעלי שורשים עמוקים ובריאים וכחלק חשוב ממגשימי הציונות הסוציא־ליסטית ובוני המדינה, שמתי אלון מקטרג עליהם.

לא כן בעלי „השורשים" הקוראים לעצמם „יהדות התורה", שתלשו מסידורי התפילות את התפילות המיועדות ליום העצמאות. אני בטוח, שהדפים הציוניים שתלשו „החרדים" וקרעום, נזרקו לפח האשפה; האותיות זועקות מרה עד היום, על שלא הובאו ל„קבר ישראל".

אין להשוות את הצתת תחנות האוטובוסים להצתת בית־כנסת. אני מגנה בכל לשון של גינוי את הפראות הזאת. אבל מי עורר בפראים את האינסטינקטים השפלים ביותר? צאו וחשבו...

על כל החרד לשלומה של מדינת ישראל ומתנגד למשיחיות השקר, להרים קולו ולפעול לעקירת השורשים המזיקים לקיומה של המדינה והעם, ולא להיתלות באילנות ששורשיהם פגועים.

אליעזר פלניצקי
תל־אביב

הבור ריק ואין חוסכים

עו"ד א. מאירי במכתבו למדור („דבר" 9.6), עומד כרבים אחרים על הצורך הדחוף לחסוך במים. כרגיל, בעלי המכוניות מבזבזים מי רחיצה. אבל אין חושבים על חיסכון במים בשטיפת אסלת בית השימוש. לא עושים כדי לחסוך במים במכונת כביסה. ומה בדבר הדחת כלים מתחת לברז הזורם בחוזקה? גם בנטילת ידיים מספיקים 180 גרם מים ולא דרוש ליטר או יותר.

עם כל הרצון והצורך לחסוך במים בכל המגזרים, ברור לכל חקלאי, שעיקר הצריכה היא בגידולי קיץ כמו כותנה, שאפילו עתה ניתן להפסיק את השקאתה. בעוד שמטעים שהם השקעה לטווח ארוך אם לא ישקו אותם הם יתחסלו.

ביום עלותי ארצה לפני יותר מיובל שנים, הגעתי לירושלים. אחותי פסקה: רחיצת בוקר בספל וחצי מים, אף כיפה אחת יותר. בבור אין כמעט מים והחורף עדיין רחוק. בזכנו כל אחד ראה את מלאי המים שנשאר לו ולפיו כילכל את מעשיו. היום אומרים: מה אין מים בברז? ופותחים אותו בלי מודעות שהבור ריק.

יהודה אריאל
בציה

ארה"ב – ארץ הסתירות

כל העושה זמן מה בארה"ב, „חורש" את שטחיה הענקיים, נפגש עם אנשים, קורא עתונות, מאזין ומשקיף בכלי התקשורת, סופו להסתחרר ולתמוה. כיצד ייתכן שידורו בה זה בצד זה, עושר מופלג כל כך ועוני מנוון הזועק לשמים?

ישראלי אינו יכול שלא להתחיל להתגעגע קצת לקופות החולים שלנו, חרף התורים הארוכים והגרעונות הענקיים. כאן, כך לפחות נראה הדבר ממבט חטוף, רק העשירים יכולים להרשות לעצמם להיות חולים. הנבירה באשפתות של ילדים ומבוגרים, הנודדים לרבבותיהם באין להם בית, מעוררים את רחמי הזר. אנשי המקום אדישים למחזות אלה והרדיפה אחרי בית ומכונית מפוארים ככל האפשר, ממלאת את כל ישותם.

מאין שואב כאן הממשל – הפדרלי והמקומי – כל כך הרבה אדישות לבעיות הסוציאליות, רק לאלוהי אמריקה פתרונים. מוסדות החסד – שכולם ממוסחרים – כאילו נועדו למלא את מקומו של הממשל בתחום החברתי. עניי ישראל יודעים להתקומם. עניי ארה"ב סופם, בזאת אני בטוח, שגם הם ירימו ראשם באחד הימים מפחי האשפה. מי יודע אם אז לא יהיה קצת מאוחר מדי.

מרדכי אות־יקר
מינגולה, ויסקונסין

להפסיק למכור המדינה לדתיים

כיצד קרה שרק לאחר הצתת בית כנסת, ולא לפני כן, התעורר ראש הממשלה לכנס אישים חשו־בים לדיון דחוף בטרור הדתי המשתולל והולך? אחרת יכלה ירושלים להיהרג יום־יום והוא מילא פיו מים!

הגיע הזמן לומר לשמעון פרס, כי יזכור את מעמדו כמנהיג תנועת הפועלים, כיורש המסורת של חלוצי העם ומקימי המדינה. שיפסיק פרס, מתוך פנכזיות של ריאל־פוליטיקה חסרות־שחר, למכור את המדינה הזאת לאור־ביה הקנאים־דתיים הפונדמנט־ליסטיים, ואף לא לדתיים אחרים. ראוי לעם שיהודים בישראל בכללותם יהנו מחופש דת אמי־תי, כפי שהובטח לו במגילת העצ־מאות. שלא נסבול עוד כפיה דתית חשוכה, בכל המישורים.

שיזכור פרס, כי את כוחו הפו־ליטי הוא יונק מציבור אשר אינ־נו רואה בעין יפה שלכתם מקד־פת המדינה לדורשי שמים, תוך השתמטות צעיריהם משירות לבטחון הארץ. אדרבה, שני הגוד־לים הפסולים האלה תרמו רמות להקמת הגולם הדתי עלינו, וכי־סולם עשוי להוביל להחזרת השד אל תוך הבקבוק.

ואם מתעקש פרס, שהעשיה הפוליטית מושתתת בכל זאת על יחסי כוחות וריאל־פוליטיקה, אזי יש להזכיר לו שהדרך להצלחתו יסודית יותר, ללא מנוס. בראש ובראשונה עליו לסמוך על כוחו במחנה תומכיו הקיים, ללא ויתו־רים לדתיים. שנית, יש לפעול להביא לשינוי שיטת הבחירות, ולאחר מכן, לבחירות חדשות.

מהכנסת ה־11 אין לצפות שתצמח תועלת.

ד"ר בן־ציון דורפמן
ירושלים

תרומת דיסקונט לחיי התרבות

בימים אלה בהם מושמעות בציבור הישראלי הערות ביקורתיות המתייחסות לבני משפחת רקנאטי ולתרומתו של בנק דיסקונט למשק ולחברה בישראל – מצאנו לנכון להזכיר את תרומתם ואת מעורבותם בחיי התרבות והאמנות בישראל.

בנק דיסקונט היה הראשון שהפעיל במתכונת רחבה את השיטה המקובלת בארצות המערב, של תמיכת מוסדות כלכליים בפעילות תרבותית ואמנותית. האמצעים שהושקעו על ידי בנק דיסקונט במפעלים אמנותיים רבים ומגוונים, לא רק איפשרו קיומן של פעולות שאין לשער, כי היו מתקיימות בלעדיהן – אלא אף הביאה מוסדות כספיים אחרים ללכת בדרך זו.

אין לנו ספק, כי מוסדות ומפעלי תרבות רבים חבים חלק לא מבוטל מהצלחתם ומשגשוגם למשפחת רקנאטי ול„מפעלות דיסקונט לתרבות ולאמנות".

דוד אלכסנדר
גרי בילו
נועם סמל
אורי עופר
שמואל עומר
ישי עמיחי
יוסי פרוסט
מרק שפס

מה מותר לתקשורת?

ביומן החדשות של שעה 7.00 בבוקר ב־18.6 דימן שלום כיטל את ח"כ אהוד אולמרט למיקרופון וזה פתח בהכפשת יצחק זמיר, היועץ המשפטי שפרש האשימו בבגידה, בפגיעה בבטחון המדינה, בהדלפת חומר סודי וחסוי לעיתונות ולציבור וכן האשימו בפחדנות בכך – שהוא (זמיר) ורק הוא המסתתר מאחורי הכינוי „מקורות מהימנים בחוג משרד המשפטים".

האביר לבית אולמרט לא חושף עצמו אלא שובר עצמו מאחורי חסינות חבר־כנסת ולא מתנדב להסירה: בסוף דבריו לא הציע לבדוק כחוק את נושא ההסעיה מצד השב"כ אלא לתבוע לדין את יצחק זמיר. לא את הרמאים, הצבועים המתחסדים, גם רמי תפקיד וגם קטני הקומה.

כיטל נתן לנאצה לזרום וכלל לא דאג מראש, לאפשר למותקף להגיב ולהסיב. הוא ציין, כי „בתקשר עכשיו ובקווה שיקבל תגובה".

אכן, תכנון וארגון למופת. כיטל ודומיו יושבים על ה„סיבר" ומשסים חיות טרף, נותנים את ה„סוס" ומסייעים להצית אש בעם.

יצחק פרי
שדה הבוקר

הבהרה

בכתבה שהופיעה ב„דבר" (יום ו' 27.6) על בית ספר „כצנלסון" בכפר סבא צוטט תלמיד שאמר, כי במשך 12 שנות לימודיו (בבתי ספר שונים) פגש רק מורה טובה אחת.

התלמיד ביקש להבהיר, כי כוונתו היתה לומר, כי רגשית נקשר רק למורה אחת אולם היו לו מורים טובים רבים.

בכתבה לא היתה כל כוונה להעריך מורים, כי אם למסור התרשמויות והרהורים של תלמידים עם סיום מסלול לימודיהם, ויש לראות את דבריו של התלמיד באור זה.

מנהל בית הספר נעתר לבקשת „דבר" לשוחח עם תלמידיו בפתיחות ובחופשיות, תוך הצבעה על אורות וצללים בבית הספר ובוודאי לא היה בכוונתו לגרום לפגיעה בציבור המורים של בית ספרו או בבתי ספר אחרים.

יעל פישביין

יחסים בלתי ממוסדים

(המשך מעמ' 7)

מעבירה אותם לעיראק דרך מצרים. בראשית 1983 הכריז שר ההגנה המצרי, גנרל אבו גזאלה, כי מצרים רכשה מהצבא הרומני 200 טנקים מתוצרת מזרחית בשביל הצבא העיראקי.

הצבא המצרי מספק, נוסף על כך, שירותי תחזוקה והדרכה לצבא עיראק. ידוע, למשל, שספינות מלחמה עיראקיות עוברות שיפוצים במספנות של חיל הים המצרי. מומחים מצריים מסייעים בעבודות תחזוקה בחיל האוויר העיראקי ובזרוע נ.מ.ט. בעיראק שהים עשרות יועצים צבאיים מצרים, בהם מדריכי טיס ומומחי ארטילריה רנ.ט. כמה מהם מסייעים בתחזוקת טילי „סאם" עיראקים המוצבים בחזית המלחמה נגד איראן. כן ידוע שקציני צבא עיראקים משתלמים במכללות של הצבא המצרי, כגון במכללת פו"מ, ובמכללה לבטחון לאומי בקאהיר.

המצרים לא שלחו עד עתה כוח צבאי סדיר לעיראק כדי לסייע לה במלחמתה נגד איראן. עם זאת ידוע, שעשרות־אלפי מצרים משרתים כמתנדבים ב„צבא העממי" העיראקי, שהוא מעין זרוע מיליציונית של הצבא הסדיר. מתנדבים אלה הם בדרך כלל מצרים, המתגוררים דרך קבע בעיראק או אנשי־צבא מצרים שיצאו לגימלאות. חלקם ממלאים תפקידים לוגיסטיים בעורף החזית או משמשים כפועלים במפעלי תע"ש העיראקי, ידוע גם שרופאים מצרים, הגרים בעיראק, ממלאים תפקידי חירום שונים בבתי־חולים בבגדאד. השבועון האמריקאי „אוויאיישן וויק" דיווח, שטייסים מצרים מהצבא הסדיר משתתפים לעיתים, לצד טייסים עיראקים, בטיסות פיטרולים לאורך הגבול העיראקי־איראני.

יחסי שיתוף הפעולה בין מצרים לעיראק התרחבו בתקופת הנשיא מובארק גם לתחומי הסחר הכלכלה. באמצע 1985 נחתם הסכם סחר בין שתי המדינות לתקופה של חמש שנים. על־פי הסכם זה יגיע היקף הסחר בין מצרים לעיראק בסוף העשור הנוכחי ל־100 מיליון דולר. כן הוקמה ועדה מצרית־עיראקית משותפת, שתפקידה להתאם את שיתוף הפעולה הכלכלי בין שתי המדינות. לאחרונה התקיימו מגעים בין מצרים, עיראק וירדן, כדי לצרף חברות עיראקיות לפרוייקטים מצריים־ירדניים בתחומי התעבורה הימית והיבשתית. כן נחתם, בשלהי 1985, הסכם לשיתוף־פעולה מדעי וטכנולוגי בין עיראק למצרים. זמן קצר קודם לכן נחתם בין שתי המדינות הסכם לשיתוף פעולה תרבותי ולפני כשנתיים חודשו קשרי התעופה האזרחיים בין מצרים ועיראק.

„עקב אכילס" במערכת יחסים מסועפת זו, לפחות בעיני המצרים, הוא סירובה של עיראק לחדש את יחסיה הדיפלומאטיים המלאים עם מצרים. לאחר חידוש היחסים הדיפלומאטיים בין ירדן למצרים בשלהי 1984 רווחו שמועות שעיראק עומדת לעשות צעד דומה. אז העלתה סברה כי סדאם חוסיין יכריז על החזרת השגריר העיראקי לקאהיר, כמחווה לנשיא מובארק שביקר בבגדאד בראשית 1985. אולם שליט עיראק לא עשה עד היום את הצעד הזה ולפי שעה לא חודשו היחסים הדיפלומאטיים, בדרג של שגרירים בין עיראק למצרים. העיראקים טוענים שהחלטה על־כך יכולה להתקבל רק במסגרת ערבית קולקטיבית, שיזמה בשעתה את הטלת החרם על מצרים. בינתיים פועלים בבגדאד ובקאהיר שני מיופי־כוח מטעם מצרים ועיראק, המתפקדים הלכה למעשה כשגרירים לכל דבר. אפשר על־כן לראות את יחסי מצרים ועיראק בשעה זו לא רק כיחסים תקינים לכל דבר אלא כיחסים קרובים וביותר בין שתי מדינות הזקוקות זו לזו.

טלוויזיה

5.30 „טורניר וימבלדון 86" משחקי חצי הגמר, נשים.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 רוצה מתרגם? – הנושא לדיון: „האב הנוקשה" (תרגום לעברית).
6.45 חידושים והמצאות – עזר לנפגעי כוויות: בניינים ורוחות (ערבית).
7.00 מפגש – דיון בענייני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 מבט ספורט.
8.45 לקראת שידור.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „על נהרות תבל" – דרום אפריקה: שחורים, לבנים ויהודים. צוות של הטלוויזיה הישראלית חזר ממסע ארוך בין מושבות היהודים בדרום־אפריקה. בסרט, סיפור המסע המגולל את בעיותיה ולבטיה של הקהילה היהודית, שנקלעה למצוקה בעקבות המאבקים בין השחורים ללבנים. כן צילם הצוות בעיירת השחורים סואטו, במעמקי מכרה זהב ביוהנסבורג, בחוות יענים ב„ירושלים של דרום־אפריקה" בעיר ההימורים סאן־סיטי ובשבט הזולו שבממלכת נטאל.
10.20 כתוב בעתון – ביקורת העיתונים בישראל. מגיש מאיר שלו.
10.35 „ונדרברג" – פרק שני: חברי מועצת המנהלים המומים מן התכניות השאפתניות שהאנק ונדרברג מגולל לפניהם. ונדרברג מכניס שותף חדש לעסקיו, את קלורין ריצ'ארדס. זה איננו מסתפק בשותפות עסקית בלבד ויוצא לכבוש את אליזבת, אשתו של האנק. היא רוצה לצאת מעסקי הלבשה של החברה. האנק מוצא לו עוזר שכנגד ברמותה של סנדרה אוואנס השאפתנית וממנה אותה למנהלת רשת „מגיס".
11.25 תישות.

טלוויזיה לימודית

09.00 שעת כושר.
09:15 „הסבתא של מנדי": סרט.
09:40 אלפיה, פרק 3: דוי.
10:05 זה רק ויליאם, פרק 3: פורעי החוק הנודה.
10:30 פיצוחים: שידור חוזר.
2.00 שעת כושר.
2.15 הישרדות, קרובי משפחה רחוקים: סרט על האורנג־אוטן וקרוביהם הגורילות.
2.40 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.00 נילס הולגרסון, פרק 52: שלום לאוקה.
3.25 „אמריקה" – מצאתי: סדרה של 8 פרקים העוסקת במי המציא מה ומתי.
4:00 זהו זה.
5.00 ערב חדש. מנחה גדעון רייכר.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 אופנבך: „זכרונות אקסלה – בר" (תז. סינסינטי / א. קונצל); קלמן: בחירות נעימות מתוך „נסיכת הצ'רדש" (תז. הסלון מקהל).
07.30 שחרית מוסיקלית – ון מלדרה: סימפוניה מס. 1 אופ. 4 (הקאמ. של הקהילה האירופית / י. פרבר); קרומר: קונצ'רטינו לחליל ואבוב אופ. 65 (פ.ל. גראף / ה. הוליגר / הקאמ. האנגלית); בורטניאנסקי: סימפוניה קונצ'רטית לפסנתר, נבל, כלי מיתר ובסון (ה. קאן / א. אנגרר הקאמ. של פפורצהיים / פ. אנגרר); בטהובן: רביעיית „רזומובסקי" לכלי קשת בפה מג'ור אופ. 59 מס. 1 (הרביעיה האיטלקית); היידן: סימפוניה מס. 77 בסי במול מג'ור (הקאמ. „אורכאוס").
09.30 קונצרט בוקר – דביסי: מרש אקוסס (תז. הקונצרטגבאו / ב. הייטינק); ראבל: גאספאר של הלילה (א. גבריילוב, פסנתר); פראנק: סימפוניה ברה מינור (תז. פאריז / ד. ברנבוים); י. בראון: סונטה לקרן ופסנתר (ב. ריטון / ב. קאנינו); פרוקופייב: קנטטה „אלכסנדר נייבסקי" (א. אוברזצובה־מצוסופרן / המקה. והתז. הסימפ. של לונדון / ק. אבאדו); ברטוק: דיברטימנטו לכלי קשת (סינפ. מרטין / ב. מרינר).
12.05 באוצר הסדריה – ארמין רוזין, טרומבון / גרהרד וינברג, עוגב – הסה: סוויטה בסי לטרומבון ועוגב; באך: מבוא כוראלי לעוגב; פרלוד ופוגה בסי מינור; בריה: סקוונצה מס. 5 לטרומבון סולו; באך: פרלוד ופוגה ברה מג'ור לעוגב; גריטס: קטע סימפוני לטרומבון ועוגב.
13.00 קונצרט בצהריים – ובר: הפתיחה „אוברון" (הפיל. הישראלית / ז. מהטה); היידן: קונצ'רטו ברה מג'ור לצ'לו ותזמורת (כ. קין / האקדמיה למוסיקה עתיקה / כ. הוגווד); יוזף ריינברגר: תשיעייה במי במול מג'ור (חמישיית דנצי ונגנים אורחים).
15.05 מיפגשים.
16.00 אתנותא – בשידור חוזר – בני הראל, צ'לו / מרינה בונדרנקו, פסנתר – באך: סונטה מס. 2 ברה מג'ור; מנדלסון: סונטה מס. 1 בסי במול מג'ור, אופ. 45; יוסף טל: פרלוד מתוך סוויטה לצ'לו סולו (1937); פרוקופייב: סונטה בדו מג'ור, אופ. 119.
17.30 קונצרט מנחה – פגניני: קונצ'רטו מס. 4 ברה מינור לכנור ותזמורת (ס. אקרדו / הפיל. הלונדונית / ש. דיטואה); ביזה: „הנערה מארל" סוויטה מס. 1 ו־2 (הפיל. הלאומית / ל. סטוקובסקי); בוקריני: חמישייה במי מינור לגיטרה ורביעיית כלי קשת (נ. ברגר / רביעיית זגרב).
20.05 ערב טוב – בויס: סימפוניה מס. 1 (הקאמרית האנגלית / ע. הורוביץ); טרטיני: סונטה בסול מינור, לכנור וקונטינואו אופ. 1 מס. 10 (ר. מיכלוצ'י / מ. ס. סיבצי / פ. חלסרג).
20.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור – ביצירות מלחינים אמריקאים לכבוד 4 ביולי – לנרד ברנשטיין: „קדיש" סימפוניה (ש. ארמסטרונג, סופרן / ת. מרון – קריינית / ג. בירטניג).
21.10 אנתולוגיה קטנה לשירה. מורטון גולד: ספירטואלים (הפילהרמוניה); גרשווין: קונצ'רטו בפה לפסנתר ותזמורת (י. זק / ג. ברטיניג); קופלנד: „אביב בהרי האפלצ'ים" סוויטה לבלאט (ג. סוארים).
23.00 דור הזהב – הפסנתרן אדווין פישר, תכנית ראשונה – מוצארט: פנטסיה ברה מינור, ק. 475; היידן: קונצ'רטו ברה מג'ור (הפיל. הווינאית / א. פישר); מוצרט: קונצ'רטו מס. 17 בסול מג'ור ק. 435 (תז. קאמ. של א. פישר).

רשת א'

11.30 השכלה ודעה לכל – ההתיישבות בנגב: יסודות התכנון העירוני של באר־שבע 1900–1960 – פרופ' יהודה גרדוס.
12.05 שירים מזרחיים.
14.06 תכניות לילדים – „טוב לכתוב": „ילדי הבית הכחול" מאת משה בן־שאול.
14.45 „חתול בשק" – ילקוט כלים.
15.25 עוזיה אלון מספר על נוף הארץ (ש.ח.)
15.30 קתדרה – ד"ר חנה בריצוק, הלם תרבות להתהוות פולקלור.
16.05 צומת המזרח־התיכון.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – צרפתית למתקדמים: שיעור מס' 35 (ש.ח.)
19.05 שיעור בתנ"ך.
22.05 חלומות באספמיה.

רשת ב'

18.06 מסיבת יתר – חלק שני (ש.ח.)
18.51 היום בספורט.
19.35 השבוע בכנסת.
20.05 שורשים – ענייני עדות ופולקלור: קהילת אפגניסטאן.
22.05 צימוקים ושקדים – אמריקה בשיר היהודי, לקראת ה־4 ביולי.
23.05 „בינינו לבין עצמנו".

רשת ג'

18.05 קול בו.
20.05 מופע רוק.
22.05 משלנו.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: עלייתם ונפילתם של משטרים צבאיים באמריקה הלטינית השפעות פוליטיות. מרצה ד"ר ארי קאופמן.
16.05 ארבע אחר הצהריים.
17.50 יומן ספורט.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.40 משירי הלהקות הצבאיות.
18.55 הודעות לחיילים.
23.55 „שיחת חצות" – עם ד"ר חנה ארוני, מרצה לתקשורת באוניברסיטה העברית בירושלים.

בתי קולנוע

תל־אביב

אסתר: המורים בזיגזג 5, 7.30, 9.30
אורלי: הבוסטונים 5, 7.30־9.30
אלנבי: הטנגו האחרון בפריז 7.15, 9.30
בן־יהודה: רכבת אל החופש 5.00, 7.15, 9.30
גורדון: הסיפור האמיתי 8.00 10.00
גת: שגעון של לילה 7.15, 9.30
דיזנגוף 1: נשיקת אשת העכביש 11, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק 11, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
דיזנגוף 3: ראן 11, 2, 6.30, 9.30
דקל: רומן בברלין 7.15, 9.30
הייבאך: שכרון חושים 8, 10
חצות – סקס
הוד: חתיך – חתיך 5, 7.30, 9.30
בית ליסין: פרנגו 10.50
חן 1: מרגלים שכאלה 5, 7.20, 9.45
חן 2: חופשה מטורפת באירופה 5.00, 7.20, 9.45
חן 3: תרגיל לרופאים מתחילים 5.00, 7.30, 9.45
חן 4: נסי גאן 5.00, 7.25, 9.40
חן 5: סיפורה של אגנס 10.30 1.30 5.00 7.30 9.45
לימור: שכרון חושים 7.15, 9.30
לב 1: האהבות משתנות 1.30, 11.00, 7.30, 9.50
לב 2: גבירתי המאמן 1.30, 4.30, 7.30, 9.40
מוזיאון ת"א: שואה חלק ב' 1.00 חלק ב' 6
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: תום התמימות 7.15, 9.30
סינמה 1: מתנה שבויים 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 2: קאמורה 5.00, 7.30, 9.30
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: סנטה קלאוס 4.30, 7.15, 9.30
פריז: בריאן סוכב עליון 7.15, 9.30
הירונימוס מרקין 11.30
צה"תא: סופו של מילטון לוי 8.00
צפון: האהבה על הוולגה 4, 6.45, 9.30
תמוז – רמת־אביב: 11.30 יחי החיים
כתום הגוף 7.15, 9.30
שחף: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תכלת: אהבה צעירה
תל־אביב: קבורה 5.00, 7.30, 9.30

ירושלים

אדיסון: רכבת אל החופש 4.30, 7.30, 9.30
אוריון 1: סילברדו 4, 6.45, 9.15
צוחק מי ששוטר אחרון 10.30, 12.30
אורנע: כתום הגוף 4.30, 7, 9.15
גיל אור: פנטזיה 4.30 7.15 9.30
בית אגרון:
הדרדסים באים 4.30
דמעות של שתיקה 6.30
הסנרק I 21.00
„מונטי פייתון כעם ההייס" 24
האולם הקטן בבנייני האומה:
זכרונות מאפריקה 6.15, 9
הבירה: חתיך־חתיך 4.30, 7.30, 9.30
אור 3: גשר הברזל 4.30, 7, 9.30
מכסדי השדים 10.30, 12.30
כפיר: 3 רווקים ותינוק 4.30, 7.30, 9.30
סמדר: הכבוד של פריצי
עדן: סנטה קלאוס 4.30, 7.30, 9.30
רון: שגעון של לילה 4.30, 7.30, 9.30
מיטשל: נשיקת אשת העכביש 7.15, 9.30

חיפה

אורה: שכרון חושים 4.30, 7, 9.15
אורלי: מסע עסקים של אבא 6.30, 9.00
אמפיתיאטרון: המורים בזיגזג 4.30, 7.00, 9.15
ארמון: כרד הנעורים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון: סנטה קלאוס 4.30, 7.00, 9.15
חן: גשר הברזל 4.30, 7.00, 9.15
פאר: חופשה מטורפת באירופה
קדיאור: מסע עסקים של אבא 6.30, 9.00
רון: קבורה 4, 6.45, 9
רב גת 1: שגעון של לילה 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2: ספורה של אגנס 4.30, 7.00, 9.15

קרית־ביאליק

מפיר: שגעון הנעורים 7, 9.15
מביון: באריה 7, 9.15

קרית־חיים

בית העם: רכבת אל החופש 7.15, 9.15
היובל: השוטר ממנהטן 7, 9.15

קרית־ים

ביתן: רמו 7, 9.30

קרית־מוצקין

אורות: קבורה 7 9.15

אשדוד

אסתר: חתיך חתיך 7.15, 9.30
אשדוד: גריה 7.15, 9.30

אשקלון

אסתר: זכרונות מאפריקה 6.30, 9.30
כאור: באריה 7.00, 9.15
רזה: תרגיל לרופאים מתחילים 7.15, 9.30

באר־שבע

חן: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.15

בת־ים

עצמאות: קבורה 5, 7.30, 9.30

הרצליה

היכל: מתנה שבויים 5, 7, 9
מלון דניאל: בחזרה לעתיד 7.15, 9.30

עפולה

כוכית: הטוב הרע ולא נודע 5, 7.30, 9.30

חולון

ארמון: סנטה קלאוס 5, 7.15, 9.30
11.30 שבלול
מגדל: הגונים 5, 7.30, 9.30
סבוי: קבורה 5, 7.30, 9.30
רינה: מתנה שבויים 7.30, 9.30

טבריה

אביב: חזק יותר חברה 7.15 9.30

כפר־סבא

עמל: רמו 7, 9.15
חן: זכרונות מאפריקה 6.30־9.15

לוד

אורלי: רמבו 7.15־9.30
נוה זיוון: מרגלים שכאלה 7.15, 9.30

נהריה

הוד: להב משונן 7.15, 9.30

נתניה

סמדריה: בחזרה לארץ עוץ 11
גברתי המאמן 5, 7, 9.15
אסתר: זכרונות מאפריקה 6, 9
שרון: ביבי 11: רמבו 5, 7, 9.15

פתח־תקוה

היכל 1: קבורה 5, 7.30, 9.30
היכל 2: בעקבות אוצר הנילוס 5, 7.15, 9.30
היכל 3: 3 רווקים ותינוק 5, 7.15, 9.30
שלום: מתנה שבויים 7.15, 9.30

קרית־שמונה

שנית: נפגש בסיבוב 7.15, 9.30

ראשון־לציון

נעמן: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.30
ראשון: קבורה 7.30, 9.30

רחובות

בית העם: השוטר ממנהטן 7.15, 9.30
הדר: פעמיים במשך הזמן 7, 9.30
חן: קבורה 7.30, 9.30

רמת־גן וגבעתיים

אראלים: המורים בזיגזג 5.00, 7.30, 9.40
ארמון: סלבדור 7, 9.30
לילי: סנטה קלאוס 4.00, 6.00, 8.00
הדר: קבורה 5, 7.30, 9.30
רב גן 1: שגעון של לילה 5, 7.30, 9.40
רב גן 2: מסע עסקים של אבא 4.15, 6.50 9.30
רב גן 3: בזר כי 5.00, 7.30, 9.40
רב גן 4: הסיפור האמיתי 7.20 9.45
שביט: זכרונות מאפריקה 6, 9.00

רמת־השרון

כוכב: מתחילים בצמרת 4.30
רוקי 4, 7: להב משונן 9.30

רעננה

אורות: לילות לבנים 4.30 7 9.30

רמלה

אורך: רמו 7.15, 9.30

גדרות

בית העם:
נאמי גאן 7

אלמקס – לכל המשפחה!

תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
קופת־חולים לאומית – הפטמן 4 – 257221
ירושלים
מרפאת רוממה – תב"ג 28 – 523191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בת־ים – חולון
בת־ים – בלפור 45 בת־ים – 864625
רחובות
כללית – בני משה – 452381

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.

בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – 03־433300, 03־433500.

מרפאת שירותי לעזרה ראשונה אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03־284649
בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.

חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ג' – 04־523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

דבר של היום הוא דבר חדש

חוזרים לשתות טובה. ✓
דבר
דבר השבוע:
כיום אפשר להשיג בכל הקיוסקים בארץ
פרשת שמיר – ניבה לניר, טוביה מנדלסון, שלמה גינוסר, יוסי מלמן
השבוע – חגי אשד, אמיר אורן, חיים מרל
אריה זקס, דיוקן – יעל אדמוני
הנשיא הרצוג: לא רק סמל / ישראל לנדרס
מקסיקו – אנטי־כדורגל / טדי פרויס
הברחת מט"ח לחו"ל / נתן רועי
והמדורים של אמנון דנקנר, אהרון האופטמן, ז'אן דניאל, יאיר גרבוז, יגאל משיח, אמיר רותם וחגי אשד
בפרשנות מקיפה
בתגובה עניינית

חומץ או לימון?

חומץ או לימון? עניין של טעם. כלל ראשון – השתמשו בעיקר במה שטעים להכבם יותר. בעצמו על אלה המעדיפים לימון מפני שהוא מכיל ויטמין סי. שאר הירקות שאנו אוכלים במשך השנה הינם מקור לא אכזב לויטמין זה.

כמה מלים על החומץ. זהו מוצר תסיסה של אלכוהול לצורותיו – יין, בירה, יין תפוחים ואפילו

תמיסה סוכרית שתפחה והפכה לאלכוהול. הוא מכיל בין ארבעה וחצי לששה אחוזים חומצה אצטית ועד לפני זמן מה נתקלתי פה ושם בחומץ סינטטי שהיה פשוט תמיסה רגילה של חומצה אצטית במים. למען האסתטיקה צבעו אותו בקרמל – סוכר מושחם – כדי שיראה „טבעי". ויש גם חומץ־יין שטעמו טוב ביותר.

לחומץ הטבעי טעם האלכוהול ממנו הופק. חומץ־יין נושא עמו מעט מניחוח וטעם היין, לבן או אדום. חומץ הדרים שונה בטעמו מזה הטבעי, שאין יודעים מאיזה אלכוהול הופק. מישהו גילה לפתע שלחומץ תפוחים יש תכונות מיוחדות ועל כן יש לשתות ממנו יום יום כשהוא מהול במים. שיהיה.

מה הולך עם מה? שוב, תלוי בטעם. בעיקר שלכם. מקובל לתבל סלט חסה ברוטב המורכב משליש חומץ, ושני שלישים שמן. סלט ירקות מסורתי נהוג לתבל בלימון ושמן. לדגים מטוגנים עדיף לימון. סלט עגבניות פשוט, עדיף לתבל בלימון ושמן. האיטלקים מכינים רוטב לכבד מטוגן מחומץ ולפעמים גם מלימון. מרשמים בהמשך. בועז הזמין את רות המואביה לטבול פת בחומץ. ב־1948 גילה תייר צרפתי בספרד את ראשית הגספצ'ו. תערובת של חומץ, מים, מלפפונים, בצל, שום ופלפל ירוק. לטבול ב„גוזל גיהנום" זה פרוסות לחם לבריאות. מאכל זה, הוא גילה, מרענן למדי בעיקר ביום חם.

שני מרשמים להכנת כבד בקר. האחד בחומץ והשני בלימון. בשניהם רצוי להשרות את פרוסות הכבד במרינדה של חצי כוס יין אדום יבש ושתי כפות שמן, לחצי שעה. אם משתמשים בכבד עגל אין צורך בהשרייה.

כבד בחומץ (4 מנות)

4 פרוסות כבד
2 בצלים חתוכים לטבעות
2 שיני שום כתוש
רבע כוס חומץ
מעט קמח, פלפל, מלח
רבע כוס שמן

1. בוזקים מלח ופלפל על הכבד, מגלגלים בקמח ומנערים.
2. מטגנים את הכבד בשתי מחבתות, שתי פרוסות בכל מחבת, שלוש דקות מצדו האחד, שתי דקות מצידו השני. בודקים בדקירת מזלג. כשהנוזל הוא ורוד, הכבד מוכן.
3. מעבירים את פרוסות הכבד לכלי נפרד ושומרים חם.
4. מעבירים את השמן ממחבת אחת לשניה ומטגנים בו את הבצל והשום עד זהוב.
5. במקביל יוצקים את החומץ למחבת השנייה. מקרצפים אותה יפה ומבשלים עד שנשארת מחצית מכמות החומץ.
6. מסדרים את הבצל על פרוסות הכבד, יוצקים עליו את החומץ המורתח ומגישים.

כבד בלימון

ארבע פרוסות כבד
רבע חבילת מרגרינה
רבע כוס מיץ לימון
שני לימונים חתוכים לפרוסות דקות
מלח, פלפל, קמח

מטגנים ושומרים את הכבד כמו במרשם הקודם.
יוצקים את מיץ הלימון על הכבד.
מטגנים את פרוסות הלימון מספר שניות במחבת שבה טוגן הכבד.
מסדרים על הכבד, יוצקים עליו את יתרת המרגרינה מהמחבת ומגישים.

לשבור את מעגל האלימות

מאת נורית חליף

השבוע פורסמו מימצאים חדשים על האלימות במשפחה הישראלית. הם מגלים כי בעלים מכים באים מכל העדות ומכל רמות ההשכלה. האלימות היא אמצעי לחפות על דימוי עצמי נמוך. שיחה עם מנהלת מרכז נעמ"ת למניעת אלימות במשפחה, המציעה שיפוט מהיר למכים, סדנאות לגמילה מאלימות ויחידות לטיפול בילדים, דור ההמשך.

אליזבת טיילור, ריצ'רד ברטון וג'ורג' סיגל בסרט „מי מפחד מוירג'יניה וולף?"

מרכז נעמ"ת למניעת אלימות במשפחה, פירסם השבוע מימצאים חדשים על האלימות במשפחה הישראלית. הבדיקה משרטטת תמונת מצב של ההתרחשות האלימה ומימדיה. היא אינה בודקת את הסיבות לתופעה ולהתפתחותה. השאלות שנבדקו הן: מי מכה את מי, באיזו עוצמה ותדירות, האם המוכה בעלת מקצוע ואם יש לה חשבון בנק משלה ומה עשתה המשטרה כדי לבלום את המכה ולסייע למוכה?

פרופיל הגברים האלימים והנשים הקורבנות, נגזר מתוך 595 תיקים. כ־3000 פניות הגיעו למרכז למניעת אלימות במשפחה בשלוש שנות קיומו. האינפורמציה ששימשה בסיס למחקר, מרביתה שאובה מפי הנשים. רק מעט נתונים סיפקו הגברים.

במחקרים שנעשו בארץ ובעולם מתברר מעל לכל ספק, ש־80 אחוזים מן המכים היו בעצמם ילדים מוכים או שהיו עדים לאלימות בין הוריהם. האלימות היא התנהגות נלמדת. רק מעטים מן הגברים, אשר צפו וחוו אלימות בילדותם, חשים בבגרותם דחיה מגילויי אלימות ומנסים לאמץ דרכי תקשורת אחרות. רוב הילדים, בהיותם עדים להתרחשויות אלימות, יהיו דור ההמשך של בעלים אלימים. במבדקים מצטיירים הבעלים המכים כבעלי אישיות דיקטטורית, שתלטנית, לא דמוקרטית, שאינה משתלבת בעבודת צוות של ממש. רובם הם אנשים העובדים בתוך מסגרות שאינן מוגדרות. 36.7 אחוזים מתוכם הם משכבת הצווארון הכחול (פועלים, חקלאים, ובנים). 15.7 אחוזים הם בעלי מקצועות חופשיים (גם רופאים, גם אמנים, גם תלמידי ישיבה). 11.7 אחוזים באים מכהונת הבטחון – קציני צה"ל, רס"רים, שוטרים, סוהרים, מוכסים). נתון מעניין: קרוב ל־60 אחוזים מן המכים שירתו שרות מלא בצה"ל. משמע, „אנשים בני הישוב", שאינם מגלים הפרעה בהתנהגותם מחוץ למסגרת המשפחה. נשבר המיתוס האומר כי יש קשר בין האלימות ורמת ההשכלה. בעלים מכים נמנים על כל קשת רמות ההשכלה, הם בכל טווח הגילים.

מנהלת המרכז רונית לב־ארי, מוסמכת לקרימינולוגיה, מדגישה: „הבעלים האלימים מכים כאשר הם בשיא הכושר של חייהם, בגילים שבין 20 ל־52 שנה. האלימות היא נחלתן של כל העדות, ו־43 אחוזים מן המכים הם ילידי הארץ. ראוי גם לציין שלא מצאנו בקרב הבעלים המכים רופאי ילדים, פסיכולוגים ועובדים סוציאליים. בין הרופאים המכים יש כירורגים ורופאי שיניים דווקא".

כהי דמותו של הבעל המכה? „מצד אחד הוא שתלטן ומצד שני חסר שליטה ברגשותיו. איננו סתגלן ובדרך כלל עקשן. לעומתם מצטיירות הנשים המוכות כנשים תלותיות, לא עצמאיות, המבקשות חסות יתר, כאלה שהיישר מבית ההורים עברו לבית הבעל, הרו וילדו תוך זמן קצר, בלא תקופת התבגרות או מעבר. לעומת 58.7 אחוזים מן הגברים המכים אשר שרתו בצה"ל, רק 16.8 אחוזים מן הנשים המוכות שרתו שרות מלא בצבא. 79.8 אחוזים מתוכן לא התגייסו בכלל וזהו נתון מדהים! 48.5 אחוזים מהנשים המוכות שנסקרו, נישאו כשהיו בהריון וגם זה מימצא חשוב שכן נישואי בוסר בשל גורם חיצוני, הם קרקע נוחה לאלימות. מיד לאחר החתונה מתעורר לחץ נפשי וכלכלי, ואז גם מתעוררת האלימות. קשת גדולה של נשים מוכות מוצאן ממשפחות בעלות דפוסים שונים משל הבעל. הן בדרך כלל יותר דמוקרטיות, בנות צעירות לאחים גדולים. נשים רגישות ולא עצמאיות אשר לא היו מחוץ לבית ההורים, לא למדו מספיק, לא עבדו ואפילו לא פתחו חשבון בנק לעצמן. עקרות הבית מהוות ציבור גדול של מוכות. תלות וחוסר אלטרנטיבה מגבירים את האלימות. שדר כזה של „אין לי אלטרנטיבה", מגביר את רמת האלימות ואת התחושה שלא תהיה נקיה. בתנאים אלה, כאשר הבעל הוא אדם שגדל בסביבה לא דמוקרטית והוא מתחיל להכות, נסגר סביבה מעגל הקורבנות והיא כשבויה, מקבלת עליה את הדין: הוא המחליט, הוא המקציב לה כספים כרצונו (משכורתה כמובן עוברת לחשבונו), הוא יאמר לה לאן ומתי מותר לה ללכת".

בין הבעל והאשה קיים מלכתחילה מאבק כוחות. בין הנשים המוכות ובעליהן קיים פער גדול בהשכלה והגברים הסובלים ברוב המקרים מדימוי עצמי נמוך. האלימות היא אמצעי לחפות על כך.

31.8 אחוזים מן הנשים המוכות שפנו למרכז, דיווחו על אונס. עד לפני שנים אחדות, אונס אשה על־ידי בעלה, לא הוכר כעבירה פלילית. לפני חמש שנים התקבל פסק דין שעיגן את העבירה הנ"ל במסגרת החוק, אך מעטות מאוד הן הנשים המדווחות במשטרה על אונס על־ידי הבעל. 17.2 אחוזים גם דיווחו על הפלה כתוצאה ממכות, ומחקרים בעולם מציינים פגיעות מוחיות בדרגות שונות אצל העובר, כתוצאה ממכות בזמן ההריון.

רונית לב־ארי: „הבדיקה הזו שעשינו מצדיקה את גישתנו הקבועה, שבראש וראשונה יש לתת חיזוקים לאשה. מדיניותנו היא להשאיר את הקורבן (האשה והילדים) בסביבתם הטבעית כל עוד לא נשקפת להם סכנה. במקרה של סכנה צריך לאפשר להם לחסות במקלט לנשים מוכות. על התוקף יש להפעיל סנקציות מיידיות, לא מתוך נקמנות, אלא כאמצעי ענישה מחנך. אין לנו דרך אחרת אלא להיעזר במשטרה. ישנה מגמה להגביר ולחזק את מודעות והבנת השוטרים למצוקתן של נשים מוכות. בשנים האחרונות חלה התקדמות בנושא זה, יש שינוי עמדות במשטרה, יש תכניות, אמנם בינתיים רק על הנייר, אך כבר מסתמן שינוי בנהלים המשטרתיים."

כאשר הבעל מוכן לקבל טיפול, למשל להשתתף בסדנאות לגמילה מאלימות, המרכז יעזור לו בכל דרך.

בצוות המרכז יש פסיכולוגים קליניים המנחים קבוצות נשים וגברים, ועורכות דין הנותנות ייעוץ משפטי.

„אנו מתנהגות בקשיחות רבה עם הבעלים המכים שנשותיהם פנו אלינו, אבל רק עד לאותו רגע בו הוא, הבעל, מוכן לשתף עמנו פעולה. אז, כאמור, הוא מקבל את כל השרות והיחס. חשוב לציין שמעולם לא היה לפנינו איום, לא טלפוני ולא פיזי מצד הבעלים. הם כה זקוקים לטיפול ועזרה. רק המודעות לקבל העזרה חסרה. לרעיון גמילה מסמים ואלכוהול כבר התרגלנו. הגיעה השעה להבהיר שאפשר להיגמל גם מאלימות. אנו פועלים בשתי רמות: מתן סיוע מיידי וארוך טווח לקרבן־האשה בתוך המרכז, ומתן טיפול גמילה לתוקף. ייעוץ לזוגות נשואים אינו יכול להתקיים תחת טרור ופחד, לכן יש לטפל קודם בגמילה ובהרגעה, ורק אחר־כך לספק ייעוץ וטיפול בבני הזוג וילדיהם. הילדים האלה חיים בדיסוננס, במצוקה איומה, בשאלה וחרדה מתמדת אם עליהם לצדד באב התוקף ולהיות דומים לו, או לשמור ולהגן על אמא ולהתנגד בכך לאבא. מפי אמהות אני שומעת על איומי התאבדות של בני עשרה שאינם יכולים לשאת את הלחצים. זה מחריד. יש למצוא במהירות פתרונות למצוקה הזו. המשפחה, הינה בית־חרושת קטן ליצירת אנשים אלימים, לבניית דיקטטורות זעירות, חברה קטנה בתוך חברה גדולה. היא לא פעם מוקד לצמיחת עבריינות. כשאני משוחחת עם גבר אלים אני, למען האשה, מרחמת עליו, למרות הפגנת קשיחותי. גם הוא קורבן, אבל הוא, להבדיל, מסוכן. יש לעזור לו להבין מושגים חדשים ואני מוכנה להתמודד עם זה. עד כה, לא היה מקרה אחד שגרם לי להרים ידיים".

רונית, נשואה לשפטן ואם לשניים, למדה סוציולוגיה ומדע המדינה. את תואר המסטר עשתה בקרימינולוגיה. לאחר לימודיה החליטה להקים נקודת ייעוץ לנשים מוכות. בעזרת האגף למעמד האשה בנעמת, הוקם כעבור זמן, המרכז למניעת אלימות במשפחה.

„יש בארץ כיום ארבעה מקלטים לנשים מוכות שתפקידם לתת מחסה. כאשר אנו יודעות ש־90 אחוזים מן הנשים השוהות במקלטים חוזרות הביתה, אל אותו הבעל אין ספק שצריך לעזור להן להתחזק ולבעל צריך לעזור להיגמל. תפקידנו לעצור ולשבור את מעגל האלימות. אחוז קטן מאוד של המכים הם עבריינים ורובם ככולם מתביישים מאוד במעשיהם המתרחשים תמיד מאחורי התריס הסגור. אנו מציעות להנהיג שיפוט מהיר במקרים האלה של אלימות במשפחה. זה ירתיע.

„בעלים מכים אוהבים את נשותיהם, אהבה מוזרה, אבל בעלת קשר חזק. היא תלויה בו והוא מכתיב לה. אין אטרקטיביות, יש רק התנהגות בשחור ולבן, טוב או רע. אין החלטות משותפות.

„בעתיד אני מקווה שאוכל להקים כאן יחידה לטיפול בילדיהם של הזוגות הללו, מתוך ידיעה שצריך לכנוע מהם את אופציית החיקוי ההורות. זה פרוייקט חיוני, נחוץ, אם נזכור שלרוב הזוגות הללו יש ילדים והילדים הללו הינם עדים למראות ולקולות קשים, שהם־הם דור ההמשך לקבל האלימות ההו"

יש קשר

ארבע שנים, סיכום. שנת לימודים שלמה כמעט של מאמץ: בחירת נושא, רעיון, עיצוב וביצוע. 20 תלמידים סיימו השנה את לימודיהם במחלקה לעיצוב של המרכז הטכנולוגי "מעלה". ביום ג' נפתחה תערוכה מעבודותיהם (וגם אלו של השנים האחרות): הרבה פרוייקטים בריאים, עיצוב טלפון ציבורי חדיש, מכשירי עזר לנכים ופרוייקט נמר מפתיע בצילום. אין הרבה „גימיקים", אין פריצות דרך עיצוביות, אלא עבודות מותאמות לתעשייה. חלקן פרי שיתוף פעולה עם מוסדות שונים: חברת „בזק" (תחרות עיצוב טלפון ציבורי. חלוקת הפרסים בשבוע הבא), איגוד יצרני הרהיטים, צה"ל (היחידה לפיתוח פרוייקטים), בית הספר להינוך של אוניברסיטת תל־אביב, מכון וולקני וכן חברה המפתחת מיכשור אלקטרוני לבתי חולים. בעשר שנות קיומו של בית הספר מתהדק והולך הקשר עם התעשייה. מעיד אולי על המקום שתופס בית הספר בעיצוב הישראלי.

ולא רק מעצבים תעשייתיים מכשיר בית הספר. ישנה אפשרות לבחור גם במגמת עיצוב פנים וכן הוראת עיצוב בבתי ספר בארץ. כיום מעטים בתי הספר התיכוניים המעבידים גם קורסים בעיצוב, אך המעגל מתרחב. הסטודנטים המסיימים מקבלים מלבד תואר בי. איי. סי גם תעודת הוראה.

עשרה ימים תוצג התערוכה ובמהלכה יתפתחו אולי גם קשרי עבודה. גורמי תעשייה לא הוזמנו במיוחד. העיצוב, כך נאמר, מקיף את כל ענפי התעשייה האפשריים, ועל כן יצירת הקשר מסובכת מאוד. גם המרחק בין הרעיון לבין המוצר התעשייתי הסופי גדול וההשקעות הכספיות גבוהות. כל הסיכויים, על כן, כי לאחר התערוכה יאוחסנו המוצגים. את חלקם ייתכן שנראה שנים מאוחר יותר בבסיסו של מוצר חדש בשוק.

ורדה צימרמן

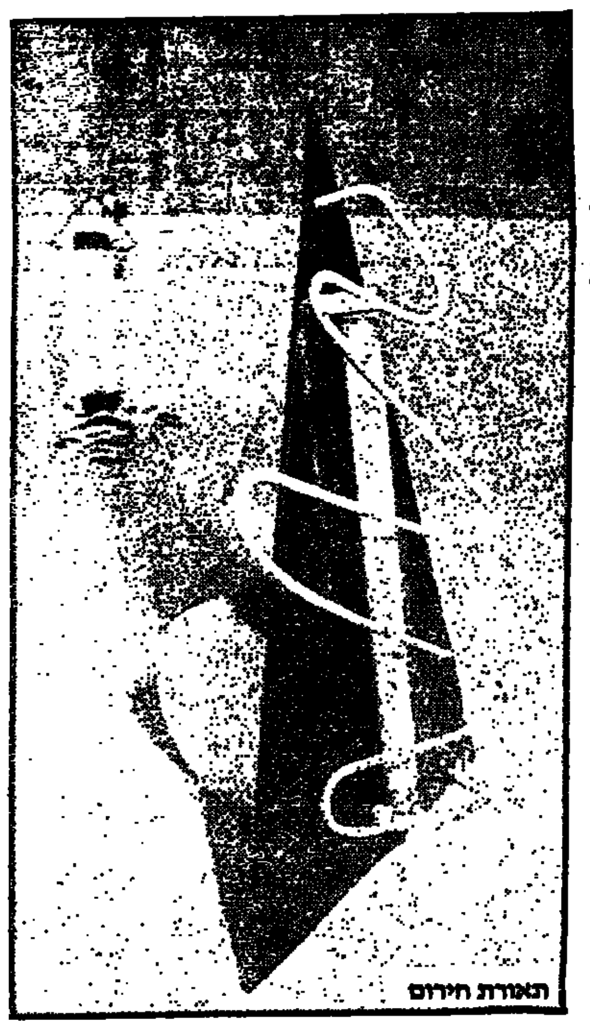

תאורת חירום

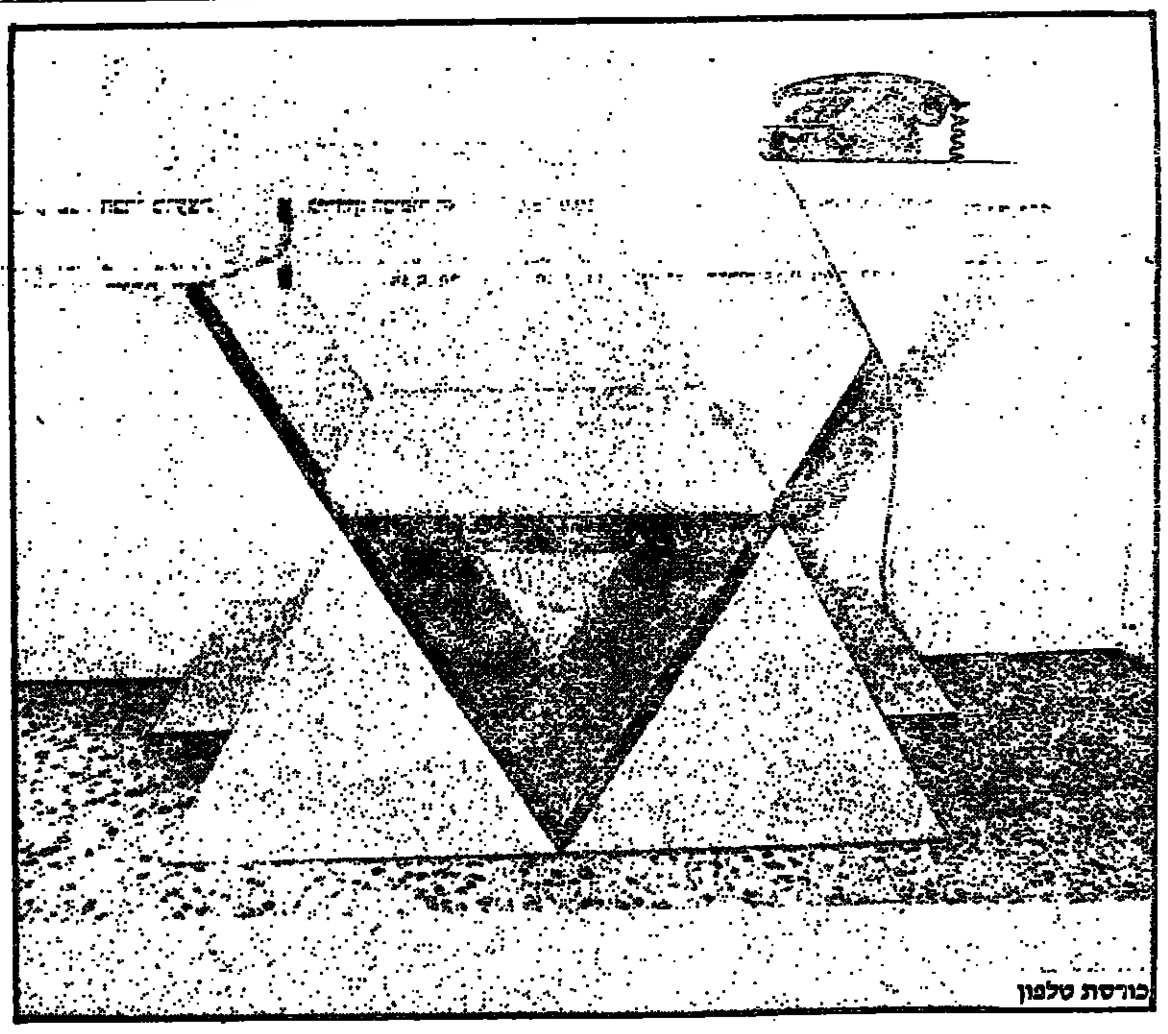

כורסת טלפון

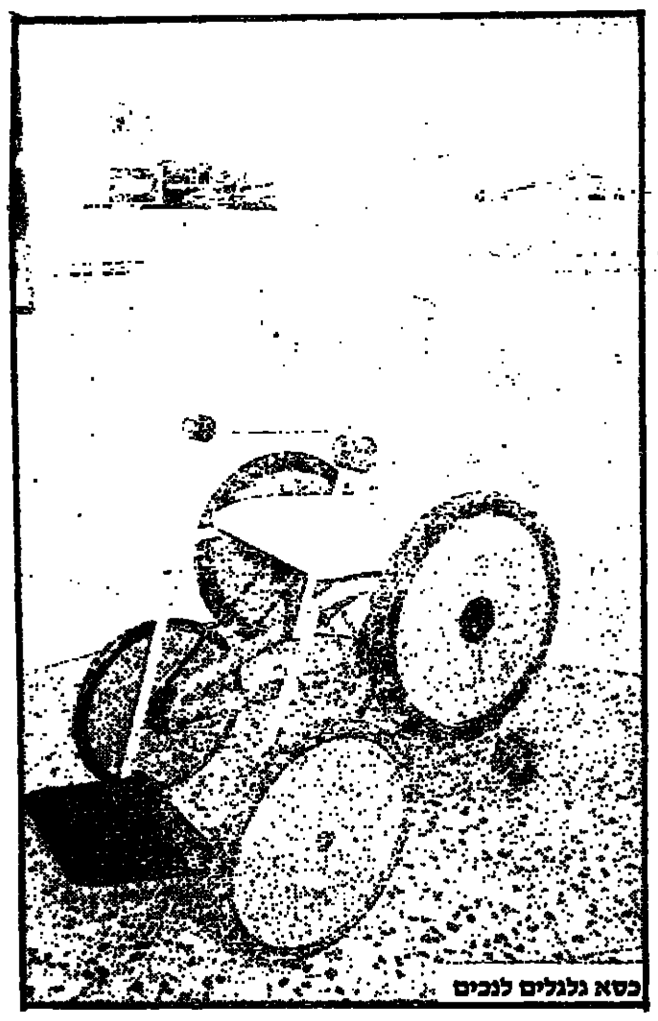

כסא גלגלים לנכים

עניין של עיתוי

לפעמים אתה נעצר, כולך נפעם ומשתאה מול גאוניותם וחוש ההומור של מקדמי המכירות למיניהם.

הנה, רק לפני חודשיים בערך הם יצאו בפרסום העוסק בשעון מיוחד לאחיות. כזה שאפשר לתלות אותו, בעזרת סיכה, על הבגד ויתרונותיו – לפי עדותו של המפרסם בעצמו – „מתוכיו מותאמים לתנועה בה מכוונים את השעון לכיוון העיניים" (?)

ומחירו זול – 49 ש"ח בלבד, ואפשר לרכוש אותו בתשלומים בטלפון 03־256686 או בת.ד. 39650, תל־אביב.

והנה, לא עוברים חודשיים וכבר האחיות שובתות... לזה קוראים חוש לעיתוי! גאוני, ממש גאוני!!

איזי לונג

הנערה בשחור

מאת אהרן גבע

הגיעו ימי משיח. תלמידים מישיבת חברון סייעו לשקם תחנות אוטובוסים שנשרפו בירושלים, ותבוא עליהם הברכה. אבל במאה שערים יש גם קבוצה לא גדולה של קיצונים. באביב הם שורפים את דגלי המדינה, ובקיץ את תחנות האוטובוסים. לא, תלמידי ישיבת חברון לא ירתיעו אותם. אדרבא, הם יחריפו את המאבק. אם פוסטרים של נערות בבגדיים מרגיזים אותם, כיצד יעמדו מול נערות בשר ודם המסתובבות בחצאות ברגלים חשופות? לכן החליטו: לא רק את תמונות הפוסטרים יצבעו, הם יצבעו גם את המופקרות החיות. יצבעו: באיזה צבע יצבעו? איזה שאלה? בשחור, כמובן. החרדים הקיצונים אוהבים את הצבע השחור. הם רוצים לצבוע את כל המדינה בשחור.

אמרו, ומיד הקימו קומנדו: אחד עם סנדל, שנים עם מכשירי קשר, ועשרים עם מיכלים להתזת צבע שחור. במאה שערים לא מצאו מה שחיפשו. רק מתאבדות מעיזות ללכת למאה שערים בשמלה בלי שרוולים ארוכים. לכן יצאו אנשי הקומנדו אל מעבר לגבולות. בשכונה „גאולה" ראו שתי צעירות לבושות שמלות בלי שרוולים: הופ, צבעו את זרועותיהן. ומכיון שזו מצווה שגם הנאה בצדה, גייסו פלוגה נוספת שחדרה למרכז העיר. ראו צעירה עם מחשוף, ומיד השפריצו צבע שחור על החלק החשוף, טפו, טפו, טפו. כך בלשו והשפריצו במשך כמה ימים ולילות.

גם אני מוכן להשפריץ, הודיע הרב פורוש וגייס כמה מתומכיו.

בעיתונים פרסמו כמה מאמרים ראשיים נגד המשפריצים בחוצות ירושלים, אך המאמרים לא עשו כל רושם. לבסוף נמאס לאחד מהחברה, כי צבעו את חברתו. הוא ארגן כמה צעירים שהשפריצו על המשפריצים. בין לילה הפך הזקן של הרב פורוש לשחור. אז קם, כמובן, געוואלד גדול: בריונים, אנטישמים, אפילו בברוקלין אין נוהגים כך. איך אתם מעיזים? רק לנו מותר.

הדברים נאמרו בקול גדול, ואפילו לאוזני מפכ"ל המשטרה הגיעו. מה הרעש? שאל המפכ"ל. מכיוון שצבעו כמה נערות בשחור מאיימים החילונים להפר את השקט הציבורי? צריכים להבין ללב החרדים הקיצונים. הם אינם יכולים לעבור בשקט ליד נשים חשופות למחצה. גם אותי הן מרגשות. חוץ מזה: מי אמר שצבעו את הנערות בשחור? בעצם, הצבע הוא אדום כהה, ואולי צבעו אותן במיץ פטל?

גם ראש הממשלה קרא את שני הצדדים לסדר. מה יש? צבעו כמה נערות בשחור? באדה"ב שמע אומרים, ששחור הוא יפה.

אברהם שפירא הרים את קולו בשם אהבת עם ישראל. הוא דווקא מעדיף בכל מקום נשים לבושות, אבל אם רוצה אשה להתגולל בבית בקומבינזון על שפיה מקיר לקיר מתוצרת שטיחי כרמל - לא יתערב: אבל בפרהסיה צריכה בת ישראל להתלבש כראוי. שר הפנים מש"ס הצטרף אליו. על אף טעון הקיץ, די חם בשעות הצהרים, אמר: לא צריכים להלהיט את האווירה על־ידי גב חשוף - הוסיף.

ורק גורם אחד שתק: מפעלי "טמבור". בשקט, בשקט הגדילו את ייצור הצבע השחור.

ניחוח הפרח, הפרי והיער

כולם רוצים שנריח טוב הקיץ ומזינים אותנו בשפע של בשמים חדשים. אחרי דיור וג'יבנשי, הגיעה תורה של הלנה רובינשטיין. „בריניה", בושם שהוא מתנה הוקרה למייסדת החברה. 300 חומרים שונים עורבבו בה פרחים טבעיים נדירים (!), פירות וענבר. הריחו אותו. בהודעה לעתונות נאמר כי בבושם זה, כמו גם באחרים, שלושה שלבים בריח: העליון (הראשוני) משלב מיכחה, חבצלות ואירוסים. האמצעי (הנותן לבושם את אופיו העיקרי) – ורד מרוקאי ויסמין, מרגניות, ניצני תפוחים ונרקיסים וכן תבלינים שונים. הבסיסי (זה שנריח במשך זמן רב לאחר שהבושם בא במגע עם העור) מתמקד בניחוח יערות ומושק. כמה עולה הניחוח המורכב הזה? החל מ־37.70 ש"ח למי הבושם וכלה ב־98 ש"ח לבושם המרוכז, וביניהם מחירי הבושם ומי הבושם בספריי.

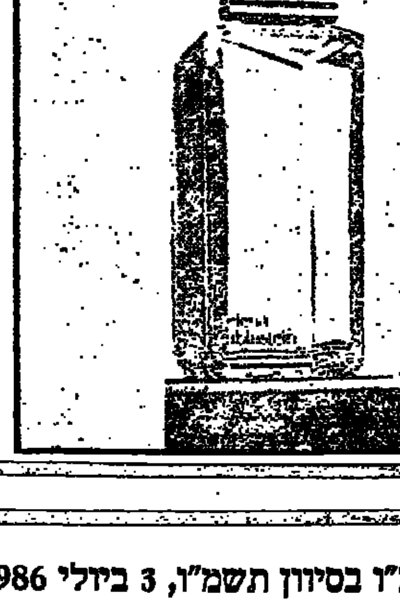

כל הארץ

כל אנשי קובי לפר

קומאנדו חילוץ בין מצוקי הגולן

מאת שמעון וייס

ברחבי רמת־הגולן מתרוצצים עשרות כלי־רכב צבאיים עמוסי אנטנות ומכשירי־קשר, אבל כל תושב באיזור יאמר לך, שכלי־הרכב בעל עומס האנטנות הכבד ביותר הוא דווקא רכב אזרחי – הסנדר־שברולט של קובי לפר, רכז הבטחון של המועצה האזורית ומי שאחראי לצוות החילוץ של האיזור. לפר, גבה הקומה ועב הכרס, חבר קיבוץ מבוא חמה, מכיר את שבילי רמת־הגולן אולי טוב יותר מקווי כף־ידו. בכל אירוע בטחוני חשוב יותר וחשוב פחות, ובכל אירוע בכלל, הוא נמצא שם. כמובן עם סנדר הכד' שלו העמוס אנטנות קשר כמו קיפוד. קובי לפר הוא גם האיש שיזם את הקמתו והכשרתו של צוות החילוץ ברמת־הגולן, שהוא צוות החילוץ האזרחי היחיד מסוגו בארץ. לצה"ל ישנם צוותים כאלה, אך הם אינם מסייעים לאזרחים רגילים, אלא פועלים בשירות הצבא בלבד. יחידת־החילוץ של הגולן הוקמה ב־1982 והיא מונה כיום שישה־עשר איש, כולם תושבי הגולן האנשים שעברו הכשרה מקצועית בסיוע צה"ל והם ערוכים לעזרה בכל שעות היממה. בגולן מרבים לשבח את צה"ל על תרומתו להקמתה של היחידה ולהכשרתה. מלבד ההכשרה המקצועית תרם הצבא ליחידת החילוץ האזרחית של הגולן גם מכשירים וכלי־עבודה.

ליחידת החילוץ יש שתי ערכות ציוד־חילוץ מושלמות. ערכה אחת נמצאת ברכבו של לפר, מפקד היחידה, והאחרת נמצאת בכוננות מתמדת למקרה הצורך. הציוד בכל ערכה דומה לציודן של היחידות הצה"ליות: חבלים מיוחדים, טבעות, גלגליות, מכשירי קשר ובעצם כל מה שנדרש לחילוץ. בבית מחזיק כל מתנדב־מחלץ ציוד אישי, לרבות קסדה מיוחדת, ריתמה ואביזרים נוספים.

לפר מסביר כי יחידת־החילוץ הוקמה מכורח הנסיבות ותנאי השטח הקשים בגולן. לאחר שחופי סיני ומרחבי הטיולים של המדבר פונו, נהר עם ישראל צפונה בהמוניו. מדי שנה נאלצים אנשי הגולן ומוסדות־הצירום באיזור לסייע בחילוצם של עשרות מטיילים שאבדו, או נפגעו בטיוליהם. בשני מקרים בשנה קפצה העקומה מאז הנסיגה מסיני לכעשרים חילוצים. כמעט כל מתנדבי היחידה, בהם גם חובשי כיפות, חקלאים בעלי משפחות, המקיימים את עבודתם כרגיל. מזעיקים אותם כל אימת שנמסר על מטייל שאבד או על מישהו שנפל ממצוק. בתוך כשלושת־רבעי השעה מתכנסים כולם בנקודה שנקבעה, ויוצאים לשטח.

"ליחידה הזו אין כל תקציב ממלכתי", אומר קובי לפר. "אפילו הנסיעות הן על חשבון המתנדבים או קיבוציהם. גם לרכישת ציוד חדש או לחידוש ציוד קיים אין לנו תקציב. בעצם, מתקיימת מתרומות של גופים ואזרחים פרטיים ששמעו עלינו והסכימו לעזור. לפני שנה קיבלנו תקציב קטן ממשרד־הפנים ורכשנו ערכת־ציוד שניה". לפר מזכיר לטובה את בנק־הפועלים, את חברת "בלו־בנד תלמה", וכן חנויות וחברות מדיזנגוף־סנטר, ואת חברת "מוטורולה" שתרמה שלושה מכשירי־קשר מיוחדים. דווקא מן המחולצים רבים וממוסדות חינוך ותנועות נוער, שלחניכיהם סייעה היחידה, לא קיבלו המתנדבים מהגולן שום תרומה. גם מכתבי תודה לא שלחו כולם, אבל לפר וחבריו אינם נעלבים. הם מצילים חיי אדם ואינם מצפים לתודות.

"אחרי הכל", אומר לפר, "כל מי שחולץ מכיר היטב בשגיאות שעשה. מכל אדם כזה אנחנו לוקחים את הפרטים האישיים, כדי לסייע להרחיב את התחקיר שאנחנו מנהלים אחרי כל חילוץ. כוונתנו להפיק לקחים, לבל יחזרו מקרים כאלה."

האזעקות, שנעשו תכופות בשנים האחרונות מקשות לא אחת על משפחות המתנדבים, אבל כל בני המשפחות מקבלים בהבנה את התחייב ההתנדבותי של אבי המשפחה, שהרי מדובר בהצלת חיים. היחידה, על חבריה ובני משפחותיהם, נהפכה במשך השנים למשפחה מגובשת, המתכנסת לעיתים לערבי־הווי יחד עם הנשים והילדים. משהתבררה יעילותה של יחידת החילוץ בגולן, החליטה הממשלה להסתייע בה ולאחרונה היא עברה לחסותה של משטרת מרחב הגליל. זו מפעילה אותה בפעולות חילוץ גם מחוץ לגולן. זה לא כבר הוזעקו חברי היחידה לוואדי עמוד ולעמק העצלם בגלבוע, לחלץ מטיילים שנפגעו.

ליחידה יצאו מוניטין בקרב יוצאי יחידות קרביות ממתיישבי הגולן והם מתדפקים על דלתו של לפר בבניין המועצה האזורית בקצרין ומבקשים שיצרפום ליחידה. בקרוב יעברו עוד חמישה־עשר איש הכשרה בשורות צה"ל ויצטרפו כתגבורת ליחידה. לפר אומר, שבנקל הוא יכול לגייס מספר כפול של מתנדבים ליחידתו.

עניין שלא נפתר עדיין, כאמור, הוא התקציב לרכישת ציוד. עלותו של כל חילוץ תלויה במורכבותו. היו חילוצים שהוזעקו אליהם מסוק ואמודאים של חיל־הים. היו מקרים שנדרש בהם ציוד נוסף. חילוץ "רגיל" עולה כאלפיים דולר, חילוץ מורכב וממושך יכול לעלות גם כעשרת־אלפים דולר. הכל בא מתרומות או מכספי המועצה האזורית, ועתה גם המשטרה. כמובן, את המחולצים אין מחייבים לשלם בעד הצלתם, אף כי לא אחת יש אפשרות משפטית לעשות כן. המצפון שלנו, יגידו לך המחלצים, לא נותן לנו לאיים בהפסקת פעילות אם לא נקבל כסף. כשצריך לחלץ – לא חושבים על הדברים האלה. "בא לי לפעמים", אומר לפר בחיוך, "להכות את המטיילים שאנחנו מחלצים על השטויות שהם עושים ועל חוסר הזהירות שלהם, בעיקר כשזה קורה לאנשים שהזהרנו מראש והם לא שעו לאזהרותינו. כשרואים אותם אחרי שחולצו ונשארו בחיים, והם כל־כך אומללים ומבוהלים, אי־אפשר להגיד להם דבר. כמעט בכל המקרים התקלות הן פרי האיוולת של המטיילים, המנסים לטפס עקירות תלולים ולעשות דברים שגם 'טפסנים' מתקשים לעשות".

בשנה שעברה ניספו בין נחלי הגולן וצוקיו שישה מטיילים (כולם, אגב, חובשי כיפות ותלמידי ישיבות) וחולצו חיים ארבעה־עשר איש, חלקם פצועים. השנה, חודשיים לאחר תחילת עונת הטיולים, כבר נרשמו הרוג אחד ושישה מחולצים, ביניהם ארבעה פצועים.

סע וטייל ברחבי הגולן, אבל בזהירות

בראש רשימת האתרים המסוכנים בגולן נמצאים נחלי הזויתן והיהודיה, על מפליהם וצוקיהם, אך גם באתרים אחרים באיזור מקור הסכנה – חוסר הידע של המטייל ואי־הכרתו את המקום ובעקבות זאת – אורבת סכנה למטיילים. אי־שמירה על כללי התנהגות מתאימים. להלן כמה עצות שימושיות למטיילים:

★ אין לטייל במסלולים לא מוכרים או ללא מידע מדויק לגבי הסכנות הטמונות במסלולי ההליכה.

★ מידע חיוני אפשר לקבל בתחנת המידע הגיוק־יהודיה (חוות קאצ'ה) בבית־ספר שדה גולן בקצרין; בבית־ספר שדה קשת־יהונתן במושב קשת.

★ ציוד הכרחי למטייל בגולן: נעלי הליכה גבוהות, כובע, מים בכמות מספקת, מפה ופנס למקרה שייקלע לחשיכה.

★ בנחלי הגולן יש בריכות טבעיות. הרחצה בהן היא באחריות המטייל בלבד. רצוי שהדבר ייעשה בנוכחות מציל מוסמך. חל איסור חמור על קפיצה לתוך בריכות אלה.

קרה השבוע: שנת הלימודים תשמ"ו – רות, סוף (שר החינוך יצחק נבון).

האם הישראלית העובדת

היא נשחקת יותר – גופנית ונפשית – ובכל זאת כדאי

מאת יוסף מיכלסקי

המסקנה העיקרית, שאפשר להסיק מהכינוס הארצי השנתי של איגוד נשים אקדמאיות בישראל, שנערך לא־מכבר באוניברסיטת חיפה, היא שאשה ישראלית עובדת, נשואה ואם לילדים, לא ליקקה דבש בעבר, אינה מלקקת דבש היום וספק אם מצבה ישתנה בעתיד הקרוב. הדבר בלט בהרצאתה של ד"ר רות כץ, סוציולוגית מאוניברסיטת חיפה, על "הדילמה של האישה – החובות המשפחתיות והעבודה בשכר".

לפי הנתונים הסטאטיסטיים – בעשר השנים האחרונות 58 אחוז מכלל המצטרפים למעגל העבודה בארץ הם נשים. מסבירים זאת בעיקר בכך שנשים רבות יותר רכשו השכלה בשנים אלה ושהילודה הצטמצמה. בקרב הנשים גדל שיעור בוגרות בתי־הספר התיכוניים והמוסדות להשכלה גבוהה שיעור הנשים המשתלבות בעבודה מתוך בעלות ההשכלה הגבוהה גדל בשנים האחרונות וכיום הוא מגיע ל־79 אחוז. כמו שיעור הגברים בעלי ההשכלה הגבוהה המשתלבים בעבודה. גורם נוסף המשפיע על שיעור יציאת נשים לעבודה הוא הצטמצמות הילודה. מאז שנות החמישים הצטמצם מספר הלידות בקרב נשים מכל העדות, וביחוד בקרב נשים יוצאות אסיה ואפריקה – משישה ילדים לשלושה בממוצע.

ד"ר רות כץ טוענת, שרוב המצטרפות לעבודה הן נשים נשואות, חלקן הגדול אמהות, להבות אמהות לילדים קטנים. עד הזמן האחרון יצאו נשים לעבודה בעיקר בגלל הצורך להשלים את הכנסת המשפחה הבלתי־מספקת וכן בגלל הרצון להעלות את רמת־החיים. מחקרים על מצבן של נשים עובדות בעלות משפחה הצביעו על המתח שהן נתונות בגלל עומס־היתר – עבודה בחוץ, ניהול משק הבית וחינוך הילדים. עוד גורם של מתח: בארץ עדיין מודדים טיבה של אם על־פי המוסכמה: אם טובה צריכה להישאר בבית כל עוד ילדיה קטנים. האם הישראלית מרגישה שמאלצים אותה לבחור בין הגשמה אישית לבין האחריות והזיקה למשפחה. רוב האמהות העובדות סובלות מרגשי אשמה ולפעמים מחרדות.

ד"ר רות כץ סבורה שבישראל עדיין רווחים סטריאוטיפים מיניים ברורים ונוקשים. אשה, לפי אותם סטריאוטיפים, אינה צריכה לבצע תפקידים גבריים ולהיפך. הבעל הישראלי הטיפוסי מעודד את אשתו לצאת לעבודה בלית־ברירה, אך אם היא משתכרת יותר ממנו אין הוא מאושר, אם להשתמש בלשון המעטה. לעיתים קרובות מוותרות הנשים על עבודה במשרה מלאה ומעדיפות שהבעל יעבוד שעות נוספות או יעשה האלטורות.

בגלל תפקידיה הרבים בבית ובמשפחה נשחקת האשה העובדת – גופנית ונפשית יותר מהגבר העובד, ואף־על־פי־כן סבורה ד"ר רות כץ שהיתרונות שבעבודת האשה מחוץ לבית גדולים מן החסרונות. נוסף על התרומה הכלכלית שבעבודה עצמה, ביצוע שני תפקידים – בבית ומחוץ לו – מעשיר את אישיותה של האשה העובדת ומחזק את דימויה העצמי. לעיתים קרובות יש היזון הדדי בין שני התפקידים. למשל, עקרת־בית ואם טובה היא בדרך כלל גם מורה טובה, בבית־ספר ולהיפך.

ה"ריאלי": תמונת עולם קודרת

מאת יעל פישביין

תמונה קודרת ופסימית של החברה הישראלית משתקפת מתוצאות סקר שערכו תלמידי בית הספר הריאלי בחיפה בסיום שנת הלימודים: 86 אחוזים מהתלמידים סוברים שהיחסים בין דתיים לחילוניים נעשים גרועים יותר, 76 אחוזים חושבים כך לגבי יחסים בין יהודים לערבים, 93 אחוזים חושבים שאיכותם והתנהגותם של נבחרי הציבור מידרדרת.

התחזית לעתיד, בטווח 10 השנים הבאות, אינה ורודה יותר: 67 אחוז סוברים שתהיה מלחמה כוללת בינינו לבין הערבים, 87 אחוזים אינם מאמינים שצפוי שלום כולל בינינו לבין הערבים, 67 אחוזים צופים שהטירור יגבר ו־66 אחוזים סוברים שההקצנה תחריף.

בתחום הדמוגרפי צופים התלמידים המשך תופעת הירידה ובלימת העליה מארצות הרווחה. 86 אחוזים מהתלמידים אינם מסכימים עם הסעיף במגילת העצמאות לפיו מדינת ישראל צריכה לקיים שוויון זכויות מדיני לכל אזרחיה.

הסקר נערך בין 250 תלמידי שלוחת בית הספר הריאלי בבית בירם בחיפה, שקיים השנה סדרה של פגישות בין תלמידיו לתלמידי בתי ספר המשתייכים לסקטורים שונים בחברה הישראלית.

"המרחק שלכאורה נראה קטן, התברר כגדול ורחב: התברר שראינו סטריאוטיפים ולא אנשים," כותבת יעל (ד' 8) אחרי פגישה עם כיתה ערבית מבית־ספר חיפאי השוכן כמה רחובות למטה מהכרמל. "הקפדנו לא לדבר על פוליטיקה כדי למנוע עימותים" כתבה עמליה (ד' 7) אחרי פגישה דומה.

הפגישות עם בני קיבוצים עלו יפה יותר והתלמידים התרשמו כי הקיבוצניקים מתונים יותר "בנטיה לגזענות" מתלמידי בתי הספר בעיר.

ארץ חמדה / צבי אילן

צלמית בריכת רם

בחפירות פרה־היסטוריות שנערכו בשוליים המערביים של בריכת־רם שבצפון הגולן נתגלתה צלמית זעירה נדירה ביותר. לצלמית עיצוב סכימאטי והיא בגובה שלושה ס"מ. הצלמית גולפה על גבי חלוק אבן בזלת נקבובית ("סקוריה"). היא נתגלתה באתר שנמצאו בו כלי־צור, כגון אבנייד ומקרצפים, מתעשיות אשליות מאוחרות, שתוארכו כאן למאתיים ושלושים אלף לפני הספירה. חפצי אמנות מסוג זה התגלו עד כה רק מתקופה מאוחרת בהרבה, דהיינו מתקופת הפאליאולית

העליון – שלושים אלף לפני הספירה. המימצא הזעיר הזה מעיד שכבר בתקופה קדומה יותר משסברו עד כה התפנה האדם לעשיית חפצי אמנות ופולחן. החפירה נערכה בידי ד"ר נעמה גורן. המימצא המפתיע התפרסם ב"ארץ הגולן", בטאון ישובי הגולן, ומסר עליו אחד מוותיקי חוקרי הגולן דורי בר־עמי מקצרין, אשר גילה את האתר.

קדמוני הגליל

גם בגליל העליון המערבי חי האדם הקדמון. עד כה לא נחשפו כמעט אתרים מתקופת האבן בסביבה זו. החפירה באתר נערכה בידי אבי גופר מאוניברסיטת תל־אביב. מדובר בחורבת גליל, הנמצאת ליד מושב גורן. במקום זה ישבה "קטורה דגליל" התלמודית, ויש בה שרידים רבים מתקופות הברזל, המשנה והתלמוד.

בחורבה זו מצאו בעבר אנשי קיבוץ אילון מימצאים פרה־היסטוריים. בקטע שבחר גופר לחפור נמצאו חלקיו של בניין מלבני, בעל קירות עשויים לבני טיט עם רצפות טיח ומתקנים. נמצאו שם כלי צור בעיקר ראשי חץ ולהבי מגל, עצמות בעלי־חיים וזרעים. השרידים הם מתקופת האבן החדשה (ניאוליתית) הקדם־קראמית ב', לפני שהאדם למד את סוד צריפת החרס. גופר סבור שהממצאים הם מן האלף השביעי לפני הספירה. מתחת לרצפות, כמנהג התקופה, כמה שלדים, של מבוגרים וילדים. השלדים התגלו בלי הגולגלות שנקשו באזורים אחרים. צורה זו התגלתה בחפירות לרוחב הארץ, מכאן ועד הגולן. גופר מנהל חפירות ללמוד על מקורם של אנשי התקופה, ולבדוק את הסברה שהגיעו מן הצפון.

היא מדמשק – הוא ממגדל־שמס

אהבת דודנים בגבעת הצעקות

מאת שמעון וייס

[illegible]

קרה השבוע: שיכנוע בכנסת (השר אמנון רובינשטיין, ח"כ אברהם שפירא).

חלקת אלוהים הקטנה של יעקב חיבה

מאת אריאלה ראובני

[illegible]

מחנות הרצועה: מאבקו הנואש של השיקום בריבוי

מאת רני צדקוני

ב־1972 החליטה ממשלת ישראל על מפעל שיקום פליטי הרצועה. ההחלטה התבססה על ניצול אדמות מדינה. ברצועה המשתרעת על 360 קמ"ר מתגוררים כ־750,000 איש, בצפיפות שהיא מן הגדולות בעולם. עתודות הקרקע בעזה הופקעו לצרכי התיישבות יהודית. מפעל השיקום פועל עתה בשיטה שמכנים אותה ברצועה בשם שיטת הסלאמי. המינהל מסייע לתושבים לעבור לבתים חדשים בתוך המחנות, את הבקתות הישנות הורסים, ובאותם שטחים מקימים שכונות עירוניות. עד כה שוכנו בבתים החדשים יותר מ־6000 משפחות. הריבוי הטבעי בשמונה מחנות הפליטים שבאיזור עומד הוא 21,000 נפש בשנה. בקצב הנוכחי, שבו עוברות כ־600 משפחות בשנה לשכונות החדשות, קשה להניח שבעיית מגורי הפליטים ברצועה תחוסל אפילו במאה ה־21. סוכנות הסעד, התעסוקה והפליטים – סוכ"ת – של או"ם תפעל כנראה ברצועה עוד שנים רבות.

לאחרונה מטפל הענף לשיקום פליטים במינהל האזרחי במחנה הפליטים נוסייראת שבמרכז הרצועה, שיש בו 30,000 נפש. עד כה נמנע המינהל משיקום מרכז הרצועה.

בנוסייראת ובשני המחנות השכנים, מוגזי (כ־10,000 תושבים) ואל־בורייג' (כ־15,000 תושבים), יש מחסור בקרקעות, ועל כן מבצע השיקום מסובך יותר.

למרות התנגדות המתיישבים הישראלים ברצועה ותומכיהם בממשלה ובאופוזיציה, מתנהלות בשטח ההכנות לשובם של תושבי שכונת "קנדה" ממצרים לארץ. מדי שבוע מגיעה, דרך מסוף־הגבול ברפיח (בקצה הרחוב הראשי), קבוצה של 25 ראשי משפחות מהשכונה לתישאול במסוף של האגף לשיקום פליטים, ולביקור בשכונת תל א־סולטן. בתל א־סולטן הוקצו להם, עוד ב־1982, כששרון היה שר הבטחון ויוסי לונץ מושל הרצועה, 500 מגרשים עם תשתית מוכנה. כיום גרות ב"קנדה" 1500 משפחות, לכן תמוהה המהומה שעורר מסביב לנושא זה מנהל המחלקה להתיישבות נסים זווילי. הרי הישוב מצפה־דיים, שהוקם בחסות תנועת המושבים ליד התל, הוקם שם לאחר שזה כבר היה מאוכלס באותן משפחות של פליטים.

אגב, כ־56 מפרנסים מ"קנדה" מגיעים לרצועה כדי להמשיך את עבודתם במינהל האזרחי שלה. כידוע יצטרכו תושבי שכונת "קנדה" לבנות את בתיהם בתל על חשבונם. מעריכים כי 8000 הדולרים שיקבלו מהמצרים בעד הרכוש שישאירו בשכונה, לא יספיקו להם למטרה זו והם עלולים להיתקל בקשיים לסיים את הבנייה שאת עלותה המינימלית מעריכים בכ־25,000 דולר ליחידה.

7 מדינות „קטנות" ישתתפו בחגיגת המים האירופית בת"א

מאת ברוך דגון

בפעם השלישית תוך 16 שנה תארח ישראל את מפעל „שמונה האומות" בשחיה – מפעל אירופי ותיק, הנערך מדי קיץ בשיטת רוטציה החל מ־1961.

המפעל הזה, המכונה את אליפות המדינות הקטנות באירופה, החל, למעשה, כתחרות משולשת בין נבחרות ספרד, בלגיה ושוויץ ונערך לראשונה בלהלובייה, בלגיה. במשך השנים הוא צבר תאוצה, הרחיב את מסגרתו והפך לתחרות המרכזית של שחייני המדינות המערב־אירופיות הקטנות. עבור המדינות האלה, שרמת שחייניהן רחוקה מהצמרת העולמית (למעט שחיינים בודדים), מהווה מפעל „שמונה האומות" זירה פעילות, המתאימה ליכולתן ומאפשרת להן להרחיב את הנסיון ההישגי של שחייני הייצוג שלהן.

אתגר

עבור השחיה הישראלית זהו, ללא ספק, האתגר הבין־לאומי החשוב ביותר. מאחר ששערי אסיה סגורים בפני השחיינים הישראלים, ואירופה איננה ממהרת לצרף אותם לשורותיה, ניתנת לשחיינים שלנו הזדמנות קבועה לטעום טעם אירופי ולהתמודד בצורה מסודרת ומתוכננת עם יריבים ברמה טובה. זו, למעשה, המסגרת הרשמית היחידה הכמעט־יחידה, הפתוחה בפני השחיה הישראלית והיא מהווה גם „קלף" רציני בנסיונות החוזרים ונישנים להצטרף להתאחדות האירופית.

ישראל במפעל

ישראל השתתפה לראשונה במפעל ב־1969 בקרדיף, וולס, ותפסה את המקום הרביעי. כעבור שנתיים כבר התכבדה השחיה הישראלית באירוחו של המפעל, בבריכת „גלי־גיל" הישנה בר"ג. השרביט חזר לידי ההתאחדות לספורט ב־1978 (התחרות נערכה בבריכת אוניברסיטת ת"א) וכעבור 8 שנים בדיוק הגיע תורה של ישראל בפעם השלישית.

בכל 17 הפעמים, שבהם השתתפה הנבחרת הישראלית, היא הקפידה להפגין את מלוא יכולתה. השחיה הישראלית שמרה כל העת על אחיזתה במפעל ולא ויתרה על זכות ההשתתפות בגלל המסגרת ההרמטית הסגורה של המפעל. מאחר שבריכה אולימפית כוללת שמונה מסלולים, לא ניתן לשתף בתחרות יותר משמונה מדינות. מדינה, הפורשת מתחרות בשנה מסויימת, מסתכנת, איפוא, בכך שמקומה יתפס בידי מדינה אחרת. כך קרה עם פורטוגל, שאיבדה את מקומה לישראל ב־1969, וכך קרה גם לאיסלנד, שאיבדה את מקומה לפינלנד ב־1981.

ההישג הטוב ביותר של הנבחרת הישראלית נרשם, כאמור, ב־1969 (מקום רביעי), אולם בתחרות זו השתתפו 6 נבחרות בלבד. ב־1978, בבריכה הביתית בת"א, סיימו הגברים הישראלים במקום הראשון, אולם חולשת הנשים דחקה את הנבחרת שלנו למקום החמישי בסיכום הכללי.

גילוי „כוכבים"

אף שמדובר בנבחרות, בעלות רמה בינונית, התגלו בתחרויות „שמונה האומות" כמה כוכבים בעלי שיעור קומה עולמי כמו הספרדי דוד לופז־זובארו, הבלגית אינגריד למפרר. (בעלת מדלית ארד מאולימפיאדת לוס־אנג'לס) ההולנדית המצויינת לנה ינסאן, ששיא התחרויות שלה ב־100 מ' חפשי (57.81) נקבע בת"א וטרם נשבר. במסגרת התחרויות נשברו שיאים ישראלים רבים, אף שאין כרגע שום שחיין ישראלי בטבלת שיאי המפעל.

מן התחרות, שתיערך בשבת וביום א' בבריכת אוניברסיטת ת"א, ייעדרו שתי משתתפות ותיקות – ספרד וסקוטלנד. הספרדים, שהתקדמו בצורה משמעותית, פרשו מן המפעל בטענה, שהוא קטן מכפי מידותיהם. הסקוטים נכנעו, במידה רבה, לטרור הערבי. רצח התייר הסקוטי בירושלים הניע את הורי השחיינים להטיל וטו על בואם לארץ וההתאחדות הסקוטית נאלצה, בלית ברירה, להרים ידיים. במקום ספרד צורפה למפעל נבחרת אירלנד והיא תערוך בת"א את הופעת הבכורה שלה. יהיה זה, איפוא, טורניר של שבע אומות בלבד.

המאבק על הבכורה יתנהל בין נבחרות שוויץ, בלגיה ונורווגיה. הנבחרת הישראלית תשתדל לנצל את ביתיותה כדי להתרחק מהמקום האחרון. חילופי־המשמרות בשחיה הישראלית יתבטאו בחוסר־הנסיון של „דגיגי המים" הישראלים, אולם ותיקים כאייל סטיגמן עשויים לשפר את מאזן הנקודות.

6 אומות

בריכת האוניברסיטה תארח גם השבוע את תחרות שש האומות בכדורמים, מפעל מקביל לטורניר השחיה הוותיק. ראשיתו של מפעל הכדורמים ב־1978 בת"א והוא יזום, במידה רבה, ע"י ועדת הכדורמים הישראלית. בענף הזה מגלה ישראל עליונות בולטת וזכתה בבכורה ארבע פעמים: (ופעמיים ברציפות בשנתיים האחרונות) והיא מועמדת גם הפעם ליטול את המקום הראשון.

בכל מקרה, „חגיגת המים" בת"א תביא עמה ניחוח אירופי ואולי תסחוף כמה שחיינים ישראלים לנפץ את השיאים הלאומיים.

נשיא המדינה חיים הרצוג התפנה אתמול לשעה קלה מאירוע אנטבה בבית הנשיא כדי לקבל את ראשי מרכז הפועל שבאו אליו לבקש את חסותו למשחקי הפועל ה־13 שיהיו במאי 1987. בתמונה: הנשיא הרצוג בשיחה עם יצחק אופק מזכ"ל הפועל.

המאמן צבי שרף ערב היציאה לספרד

אתאכזב אם לא נעפיל לשלב השני באליפות העולם בכדורסל

מאת משה כהן

„אתאכזב אם לא נעפיל לשלב השני", אמר אמש צבי שרף, מאמן נבחרת ישראל בכדורסל, ערב צאתה לאליפות העולם, שתפתח במוצאי־שבת בספרד.

„על הנייר" זו הנבחרת הטובה ביותר, שהיתה לישראל מאז אליפות אירופה בשנת 1979 באיטליה, שם סיימה במקום השני אחרי ברה"מ. דומה, כה כמעט נקודות תורפה. זו נבחרת מהירה, בנויה חזקה מנתזת לסלים.

שובם של מיקי ברקוביץ והדורון ג'מצ'י לנבחרת דחקה את מוטי דניאל ודורון שפע לספסל המחליפים, אך הנבחרת תצא מכך נשכרת. שכן, השניים ידועים כקלעים טובים ועקשיים לקום הסייע לקלעים הכבדים.

יתכן שיהיה קשה לפגם במיצוי של מיקי ברקוביץ ל„קפטן" הנבחרת אחרי כרזו לשחק באליפות אירופה דרגה ב', אך נסיונו העשיר (130 הופעות בבדי הנבחרת) והיותו מקובל כמנהיג על רוב השחקנים הינו את הכף לטובתו.

ברקוביץ נלמע אופטימי לגבי סיכויי הנבחרת בספרד. „אני מאמין, שנעפיל לשלב הבא", הוא הדגיש.

הדורון ג'מצ'י כב לנבחרת לאחר פציעה. „באופן אישי הורתי לעצבי לאחר הגיתה", הוא אומר. לגבי סיכויי הנבחרת הוא נשמע יותר הדד במיקי ברקוביץ. „למרות הציפיות הגבוהות מאיתנו אנו צריכים עוד להוכיח את עצמנו על המגרש. לדעתי חסרו לנו 10 ימי אימון נוספים לגיבוש הנבחרת".

לדעת צבי שרף מסע המשחקים לקנדה היה מוצלח, למרות ההפסדים לנבחרת קנדה, והוא עזר לגיבוש השחקנים.

את מלאכת ריכוז המשחקים יבצעו שני רכזים מוכשרים, אך צעירים וחסרי נסיון – חן ליפין ועדי גורדון. בבלגיה גילה ליפין יכולת מרשימה וקורדוזו לטובה.

הצטרפותו של לאבאן כרסר פתרה את בעיית הגובה של הנבחרת. יחד עם לאסוף הצליח כרסר ליצור הגנה טובה מתחת לסלים.

על יריבות ישראל אין מידע רב. ידוע, שנבחרת ברית־המועצות היא מועמדת ראשית לעליה לשלב הבא. נראה שהמאבק העקרי על שני כרטיסי העליה הנותרים יהיה עם הנבחרות הדרום־אמריקאיות, אורוגוואי וקובה.

ישראל – שוויץ היום בכדורמים

מאת ניסן פרידמן

המשחק בין וולס לנורווגיה יפתח הבוקר בשעה 10.00 את טורניר הכדורמים במסגרת תחרויות 8 האומות בבריכת אוניברסיטת ת"א.

אמש נערכה הישיבה המכינה המסורתית בניהול המשקיף האיטלקי, סרג'יו קסאלני. ראש מטה התחרות, דוד תמרי, מסר, כי הכל ערוך ומוכן לפתיחת הטורניר. ראשי המשלחות היו אתמול אורחי נשיא המדינה, חיים הרצוג, והגישו לו את סמל 8 האומות.

הטורניר ייערך בשיטת ליגה. ישראל היא המועמדת העיקרית לזכיה לפני נבחרת סקוטלנד הצעירה והשאפתנית.

סדר המשחקים (בסוגריים השעה): היום – מחזור 1: וולס – נורווגיה (10), שוויץ – ישראל (11), בלגיה – סקוטלנד (12). מחזור 2: נורווגיה – שוויץ (18), ישראל – וולס (17).

יום ששי – מחזור 3: שוויץ – סקוטלנד (10), ישראל – נורווגיה (11), וולס – בלגיה (12). מחזור 4: נורווגיה – סקוטלנד (18), בלגיה – שוויץ (19).

שבת – מחזור 5: שוויץ – וולס (10.30), סקוטלנד – ישראל (11.30), נורווגיה – בלגיה (12.30). מחזור 6: סקוטלנד – וולס (19.30), בלגיה – ישראל (20.30).

עד כה נערכו שמונה טורנירי כדורמים במקביל לתחרויות 8 האומות. נבחרת ישראל זכתה ארבע פעמים במדלית הזהב.

המנצחות: 1978 – בלגיה; 1979 – וולס; 1980 – וולס; 1981 – ישראל; 1982 – ישראל; 1983 – ספרד; 1984 – ישראל; 1985 – ישראל.

מאמן הנבחרת, ההונגרי אישטוון גור, הבהיר, כי עבורו הטורניר הנוכחי משמש כהכנה לאליפות העולם, בה שובצה ישראל בבית אחד עם נבחרת מולדתו, הונגריה, עם הנבחרת המארחת, ספרד, ואיטליה החזקה.

בלגיה תובעת הסגרת נאשמי „אסון בריסל"

ממשלת בלגיה דרשה באופן רשמי מממשלת בריטניה להסגיר לידיה 26 אנשים, המואשמים בגרימת האסון באיצטדיון „הייזל" בבריסל בשנה שעברה.

בפרעות ביציעי האיצטדיון, לפני משחק גמר גביע אירופה לאלופות בכדורגל (יובנטוס – ליברפול 0:1), מצאו את מותם 39 חובבי כדורגל, רובם איטלקים.

משרד המשפטים הבלגי העביר את כל המסמכים הנוגעים לפרשה וחקירתה לידי משרד הפנים הבריטי, באמצעות שגרירות בלגיה בלונדון.

דובר משרד המשפטים מסר אתמול, כי אינו יודע מתי יועברו לבלגיה הראשונים מתוך 26 הנאשמים, וציין כי הדבר תלוי במהירות ההליך הבירוקרטי וההסגרה בממשלה הבריטית. הבלגים מצפים לתשובה מהירה וחיובית ממשלת בריטניה.

מרגנשטיין נוצח בסיבוב השני

הטניסאי הישראלי בועז מרגנשטיין נוצח בסיבוב השני באליפות וימבלדון לנוער, על ידי הספרדי תומאס קארבונל, המדורג 12, בשלוש מערכות שקולות 7:6, 5:7, 6:4.

רביב ווירדנפלד ניצח בסיבוב הראשון את הבריטי אנטוני האנטינג 3:6, 6:2, 3:6.

הישגים באיץ בשטוקהולם

הישגים מצויינים נקבעו בתחרות הבין־לאומית בשטוקהולם.

בריצת 800 מטר הפתיע ג'וני גריי מארה"ב, כשהקדים את השיאן העולמי, הבריטי סבסטיאן קו (1:44.17), בקבעו את הישג השנה – 1:43.85 דקה. שלישי היה הברזילאי ג'וזה לואיס (1:44.62).

השיאן העולמי בקפיצה לגובה, הסובייטי איגור פקלין, ניתר ל־2.34 מטר וניצח את האמריקאי דאג נורדקוויסט, השוודי פטריק שוברג והאמריקאי ג'ים הווארד, שקפצו 2.32 מטר.

השיאן העולמי בקפיצה משולשת, האמריקאי ווילי בנקס, נדחק למקום החמישי (16.62). המנצח היה השיאן האירופי, הסובייטי מאריס ברוזיקס, שקפץ 16.91 מטר.

האלופה האולימפית בריצות 200 ו־400 מטר, האמריקאית ואלרי בריסקו־הוקס, קבעה זמן מצויין ב־200 מ' – 22.23 שניות וב־400 מ' – 50.72 שניות.

קורנליה אושקנאט ממזרח־גרמניה עברה 100 מטר משוכות בזמן של 12.66 שניות ובת ארצה פטרה פלקה הטילה כידון למרחק 72.74 מטר.

סנדר ניקס מארה"ב גמא 400 מטר ב־44.84 שניות ווליוס קוריר מקניה קבע את הישג השנה ב־3000 מטרים מכשולים – 8:18.90 דקות.

מערב גרמניה־יוון 70:85

לאחר שני הפסדים להולנד והפסד אחד ליוון, הצליחה נבחרת הכדורסל של מערב־גרמניה לנצח את יוון 70:85 (37:41).

המשחקים התקיימו במסגרת הכנותיה של מערב־גרמניה לאליפות העולם, שתיפתח בשבת בברצלונה.

● רוכב האופניים מס. 1 בארץ, עמוס גרי מהפועל נצרת־עלית, יצא אתמול לצרפת כדי להשתתף בסידרת תחרויות יוקרתיות.

טניסאים מחיפה יתחרו באירופה

קבוצה של 13 טניסאים (גילאי 16 – 12) בנים ובנות ממרכז הטניס בחיפה, יצאו ביום א' לביקור ידידותי בשלוש ערים באירופה, בהן יערכו גם משחקי טניס עם קבוצות מקומיות.

הטניסאים הישראלים יבקרו במרסיי ובאנסהוזן, שהן ערים תאומות לחיפה; ישהו בהן כאורחי העיריות. בג'נבה הם יהיו אורחי מועדון „מכבי" של הקהילה המקומית.

בחודש אוגוסט יארח מרכז הטניס בחיפה משלחות נוער בטניס מערים אלו וייערכו משחקי גומלין ידידותיים בטניס.

● נבחרת הנערים של ישראל בטניס, לגילאי 16–14, רשמה אתמול הישג נאה. כל 12 חברי הסגל ניצחו בסיבוב הראשון בתחרות הבין־לאומית הגדולה בהמבורג.

● היום, אחה"צ, יפתחו בכת"ם תחרויות הטניס המסורתיות „הכל נשאר במשפחה", בהשתתפות יותר מ־300 טניסאים, בהם אלופי עבר וכשרונות העתיד.

● הרץ שלמה אוולאי סיים במקום השלישי בריצת 800 מ', שנערכה במנצ'סטר, אנגליה, כשעבר את המרחק בזמן של 1:55.05 ד'. 10 רצים השתתפו במירוץ.

הוקם אירגון בייסבול ישראלי־אמריקאי

מאת ניסן פרידמן

בתמיכת הקהילה היהודית בטקסס ובחסות השגרירות האמריקאית בישראל הוקם ארגון הבייסבול הישראלי־אמריקאי בארץ. יהודי טקסס תרמו את הציוד וחומרי העזר. ביום ראשון תיערך תחרות הבכורה במסגרת זו בכפר שמריהו, בהשתתפות שש קבוצות נוער מירושלים, הרצליה, רמת־גן, מרכז הקליטה בקריית־יהודה בנתניה, המורכב מעולי אתיופיה, וקבוצה בעורבת יהודית־ערבית „ביצני שלום" כפר כירה את רמת הכובש. את כדור הפתיחה בתחרות יזרוק עוזר השגריר האמריקאי בישראל, רוברט פליטש.

קרא מחר ב־
ידיעות אחרונות

פרשת השב"כ: ההיבטים הביטחוניים והמדיניים
מאת שלמה נקדימון ורון בן־ישי

היועץ המשפטי: התחלות קשות
מאת מרדכי גילת ואביבה שאבי

שכר, מחירים ו...בורסה בסין
כתבה רביעית בסדרה על סין העממית
מאת ד"ר אמנון קפליוק

מראדונה מלך ישראל
מאת רונית ורדי ותגי קרר־צבי

לא גומר ת'חודש
המנכ"לים במשרדי הממשלה –
1200 שקל לחודש. מה מחזיק אותם?
מאת לאה אתגר

מבוקש
הרוצח מדרום הארץ, עדיין חופשי.
אנטומיה של חקירה
מאת צבי אלוש

רסקו בחיים
רסקו לא תהיה קלארין
מאת אריה אבנרי

רגע אחרי מקסיקו
מאת אדם ברוך ועמנואל בר־קדמא

מצה"ל באהבה
אורי אור נפרד מפיקוד צפון
מאת רמי טל

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת, אהרון בכר וזיוה יריב

במוסף „השקל שלך":
★ שנה לתוכנית הכלכלית: מה קרה לשכרך ולהשקעותיך?
★ בעקבות המונדיאל: ביג ביזנס ושמו – כדורגל

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות:
על דן פגיס המשורר והחוקר –
מאת עזרא פליישר וגרשון שקד

היוגוסלאווי הענק סלובודן זיבוינוביץ מחץ את ההודי קרישנאן והעפיל לחצי־הגמר בווימבלדון.

בוריס בקר ניצח את מילוסלאב מצ'יר

אלוף וימבלדון, המערב־גרמני בוריס בקר, עשה אמש צעד נוסף בדרך להגנה על בתרו, כשהעפיל לחצי הגמר בנצחון חלק על הצ'כי העיקש, מילוסלאב מציר (30 בעולם), 6:4, 6:2, 7:6.

בקר יתמודד מחר נגד הצרפתי הנרי לאקונט (מדורג 7), שניצח ברבע הגמר את האוסטרלי, פאט קאש, 4:6, 7:6, 7:6, 6:3. קאש, שהפתיע בשמינית הגמר את המדורג מס. 2, השוודי מאטס וילאנדר, שב לפעילות לאחר תקופת היעדרות ממושכת עקב מיחושי גב וניתוח במעי העיוור. לכן הוא מדורג עתה רק במקום ה־413 בעולם.

היוגוסלאווי הענק, סלובודאן זיבויינוביץ', ניצח אתמול את ההודי ראמש קרישנאן 6:2, 7:6, 4:6, 6:3. הוא יתמודד בחצי הגמר נגד המדורג מס. 1, הצ'כי איוואן לנדל, שגבר על האמריקאי טים מאיוט (מדורג 10) בקרב מותח שנמשך שלוש וחצי שעות, 6:4, 6:4, 3:6, 9:7.

ברבע גמר הזוגות ניצחו השוודים יוהקים ניסטרום ומאטס וילאנדר (מדורגים 7) את האמריקאים בן פלאק ורוברט סגוסו (מדורגים 2) 6:3, 4:6, 7:6, 4:6, 11:9. הצ'כי פאוול סלוזיל והשוויצרי יעקב הלאשק (מדורגים 16) גברו על הספרדים סרג'יו קאסאל ואמיליו סאנשז (מדורגים 10) 1:6, 6:3, 6:4, 3:6, 8:6.

נבחרת הנערים הוזמנה רשמית לאירופה

מאת אשר גולדשלגר

נבחרת הנערים של ישראל קיבלה אתמול הזמנה רשמית ליטול חלק במשחקי קדם אליפות העולם בכדורגל במסגרת הבית האירופי.

ההזמנה הגיעה אתמול למשרדי ההתאחדות לכדורגל. בימים הקרובים תתקבל בהתאחדות לכדורגל הודעה רשמית לגבי הנבחרות שתשובצנה בבית אחד עם ישראל. כמו כן יפורסם לוח המשחקים של נבחרת הנערים. משחקי גמר אליפות העולם לנערים יתקיימו בצרפת בחודש מאי 1987.

בעקבות השיבוץ הישראלי בבית האירופי החליטה ההתאחדות לכדורגל על הקמת נבחרת ילדים לגילאי 14 – 12 שתהווה חממה לנבחרת הנערים גילאי 16.

מכסת ההעברות תגדל ל־4 שחקנים

מאת אשר גולדשלגר

הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שתתכנס ב־15 ביולי, תחליט על הגדלת מכסת ההעברות של שחקנים מ־3 ל־4 – בעקבות לחץ שהופעל על ראשי ההתאחדות לכדורגל מצד אנשי מרכז בית"ר.

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל שאול סוידי ציין, כי החלטה זו שתתקבל בישיבת ההנהלה הינה סופית ולא תהייה נתונה עוד לשינוי. לדברי היו"ר סוידי, מדובר בצעד לקראת שתי קבוצות בית"ר מתל־אביב ונתניה על מנת שיוכלו לחזק את עצמן לקראת העונה הקרובה שכן לא יהיה ניתן עוד לבצע השאלות.

בינתיים נודע, כי קיימת מחאה של קבוצות רבות בליגות הלאומית והארצית כנגד ההחלטה על ביטול ההשאלות, דבר שייפגע בעיקר בשחקני נוער שסיימו את גיל הנוער ולא ימצאו את מקומם בקבוצה הבוגרת. לפיכך עשויים שחקנים רבים לשחק בליגות נמוכות.

● עופר מזרחי כדורגלן מכבי רמת־עמידר ושלמה אברמוב מהפועל בית־שמש היו אתמול לשני שחקני הכדורגל הראשונים שהוצבו ברשימת ההעברות בהתאחדות לכדורגל. שלשום החלה באופן רשמי עונת העברות בהתאחדות לכדורגל.

● עדן קליק שאימן אשתקד את בית"ר חיפה, יאמן בעונה הקרובה את הפועל בית־שמש שירדה לליגה א. קליק עשוי לאמן בקבוצת הפועל מרמורק לאחר שהחתמת ליאון קונסטנטינובסקי עלתה על שרטון.

● שבעה משחקני הפועל לוד, ארבעה משחקני בית"ר תל אביב שני שחקני בית"ר נתניה ושלושה חברי הנהלה של בית"ר נתניה יעמדו בשבוע הבא בפני בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל. פרקליט ההתאחדות עוד סמואל הרציג האשים את השחקנים והעסקנים בקבלת תמריצים מאנשים מחוץ למסגרת הכדורגל על מנת לבצע במשחקים לשם טובת משחקי הטוטו.

טניסאי-השולחן המערב-גרמני, טובה, המגן יכולת מרשימה בשלבי הגמר הקבוצתיים, באליפות הבין-לאומית לנוער המתקיימת בתל-אביב.

ההונגרים זכו בבכורה באליפות טניס השולחן

מאת צ. ניקן

נבחרות הנערים והנערות מבודפשט, הונגריה, זכו אמש בבכורה של האליפות הבין־ל לנוער בטניס־שולחן, שנערכה באולם „אוסישקין".

נערי בודפשט ניצחו בגמר את ת"א ב' (שיינברג ואברמוביץ') 1:3. בחצי הגמר גברו ההונגרים על ת"א ג' 1:3, ות"א ב' התעלתה בנצחון על שלזויג־הולשטיין ממערב גרמניה, 2:3.

נערות בודפשט הביסו בגמר את שלזויג־הולשטיין 0:3. היום תסתיים האליפות במשחקי הגמר ליחידים ולזוגות.

מזכיר איגוד טניס השולחן, יוסי ישועה ציין בסיפוק: "התחרות העילה להשתלבות הנוער הישראלי באירופה ותעניק לו את הנסיון והבטחון הדרושים להתפתחות נכונה".

שם־טוב סבג סיים שלישי ב־2 מייל בארה"ב

רץ המרתון הישראלי, שם־טוב סבג, סיים במקום השלישי המכובד בתחרות גדולה למרחק שני מייל ביוג'ין, אורגון, כשעבר את המרחק בזמן 8:50.04 ד'. בתחרות זכה מילר מארה"ב, שדורג שני במרתון בוסטון השנה. הרץ הפורטוגזי הכבטיין, אלברט סאלאזר, סיים רק במקום השישי.

השעיה שמונה משחקני פורטוגל

8 שחקני סגל נבחרת פורטוגל בכדורגל, ובראשם „הקפטן", השוער מנואל בנטו, בעל שיא ההופעות בנבחרת, הושעו לצמיתות מההופעה בנבחרת הלאומית בעקבות פרשת הסכסוך עם אנשי ההתאחדות, כשסרבו לקיים משחק מבחן לפני „המונדיאל", בתביעתם למענקים נוספים.

יתר המושעים: הקשרים קרלוס מנואל, חיימה פאצ'קו ואנטוניו אנדרה, המגינים ג'ואאו פינטו, לואיס סוברינו וג'ווה אנטוניו והחלוץ דיאמאנטינו.

מנואל היה השחקן, שהעלה את פורטוגל לשלבי הגמר, כשהבקיע את שער הנצחון נגד מערב־גרמניה.

הגינה לרומא

עירעורו של מועדון הכדורגל ברומא, נתקבל ע"י האיגוד האירופי בציריך, אבל לא בשלמותו.

האיגוד האירופי ביטל את העונש, שהוטל על הקבוצה, וכך תוכל רומא ליטול בעונה הקרובה במשחקי גביע־אירופה למחזיקות גביע, אבל נשיא המועדון, דינו ויולה, ירצה את עונשו עד ה־6 ביוני 1990.

ויולה הואשם בנסיון לשחד את השופט הצרפתי מישל ווטרו לפני משחק הגומלין נגד דנדיי־יונייטד בחצי גמר גביע אירופה לאלופות. המקרה היה לפני שנתיים והסקוטים הגיעו לרומא עם נצחון 0:2. האיטלקים הצליחו לנצח בגומלין 0:3 ועלו לגמר, שם נוצחו על ידי ליברפול בבעיטות 11 מ'.

מזכירי מועצות הפועלים דנו בהקמת מינהל לספורט ייצוגי

בעיית הספורט הייצוגי, ניהולו, קידומו והעול הכספי המוטל על הקבוצות הייצוגיות נדון במשך חמש שעות בחבר מזכירי מועצות הפועלים, בראשות נסים זכי, מזכיר מועצת פועלי ראשון לציון, שהתכנס אתמול בבית מועצת פועלי רמת־גן.

בדיון השתתפו גם חברי הועדה המרכזת גדעון בן ישראל, יו"ר אגף הארגון ומועצות הפועלים, יעקב ישי, יו"ר ועדת הספורט של ההסתדרות, נחום פסה, יו"ר המרכז לתרבות וחינוך, ומזכ"ל הפועל יצחק אופק.

גדעון בן־ישראל, עמד בדבריו על הקשיים הרבים, בהם נתקלות מועצות הפועלים בניהול הקבוצות הייצוגיות, ואמר שמזכירי מועצות הפועלים אינם יכולים לשאת עוד בעול הכספי של הספורט הייצוגי. בן־ישראל הביע תמיכתו העקרונית ברעיון של מרכז הפועל להקים מינהל לספורט ייצוגי, ותבע, שאנשים בעלי מיומנות מקצועית ינהלו את הקבוצות הייצוגיות. עם זאת הדגיש, שאין לנתק את מועצות הפועלים מהקבוצות הייצוגיות של הפועל. גדעון בן־ישראל ציין, שהקמת תאגידי הספורט המקומיים לא פתרה את הבעיות הכספיות, וחובה למצוא את הדרך הנכונה לניתוק מועצת הפועלים מהאחריות הכספית.

ניהול אמיתי

יעקב ישי אמר, שהדיון הנוכחי הוא אחד משורה של דיונים, שהתקיימו בעת האחרונה. ב־20 ביולי יתקיים דיון מקיף אצל מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, עם ועדת הספורט העליונה של ההסתדרות ומזכירי מועצות הפועלים, להן קבוצות ייצוגיות בליגות העליונות בכדורגל, בכדורסל ובכדוריד. לדבריו, הבעיה העיקרית היא כיצד לעבור מהעמותות לשלב יותר אחראי של ניהול קבוצות הייצוג. הכוונה היא שהמוסד החדש, שיהיו בו היבטים של הכוונה ויעוץ מקצועי לקבוצות, יחל לפעול בספטמבר 1987.

ישי ציין שבימים אלה מסתמן הסדר עם שלטונות מס הכנסה בדבר חובות קבוצות הפועל, שיביא לסיכום את פרשת החובות הגדולים ותשלומיהם. הוא הודיע שאגודות הפועל המקומיות, שלא ירצו להצטרף להסדר המרוכז, יעמדו לבדן מול שלטונות המס. עוד אמר יו"ר ועדת הספורט העליונה של ההסתדרות, שלמרות כל התשלומים הגבוהים בענף הכדורגל, המגיעים למחיר התשלומים שמשלמים בענף באירופה, לא הגיע הכדורגל הישראלי, בעת האחרונה לכל הישגים. לכן הוא תומך עקרונית ברעיון של ניהול מרכזי.

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, עמד בדבריו על ההסדר המסתמן עם שלטונות מס הכנסה. יצחק אופק אמר, שלפי החלטת ועידת ההסתדרות, האחריות לניהול אגודות הפועל חלה על מועצת הפועלים. רוב מועצות הפועלים אינן יכולות לנהל את אגודות הייצוג בגלל סיבות אוביקטיביות, והן מסתבכות באחריות לגרעונות המצטברים. לפי ההצעה יפעל המינהל לספורט ייצוגי במסגרת מרכז הפועל, ואגודות הייצוג של הפועל ינותקו מכל קשר ארגוני ופורמלי ישיר עם מועצת הפועלים. עם זאת, אגודת הפועל תמשיך להתנהל בעמותה ובמסגרת מקומית מובהקת, תוך קשר הדוק עם ראשי ההסתדרות בישוב, הישענות על תמיכה כספית של הגורמים המקומיים. המינהל לספורט ייצוגי ינחה, יפקח, וילווה את פעילות האגודה המקומית תוך שמירת הזיקה הערכית התנועתית.

בעד ונגד

הדעות בין מזכירי מועצות הפועלים לא היו אחידות.

חבר הועדה המרכזת יעקב אבימור, מזכיר מועצת פועלי עפולה, קרא להנהיג מקצוענות בספורט, באומרו, שאם ברצוננו להגיע להישגים לא ניתן להמשיך במצב הקיים. כן יצא נגד אפליית הישובים הקטנים יחסית לעומת אגודות הפועל בערים הגדולות.

חבר הועדה המרכזת מני וייצמן, מזכיר מועצת פועלי נס־ציונה, אמר, שהפועל הוא גורם חשוב בפעילות החברתית בכל ישוב, וחשוב להקים צוות מקצועי, שיבחן את כל ההיבטים שיאפשרו שיפור המצב.

אריה עזר, מזכיר מועצת פועלי אשקלון, יצא נגד היוזמה להביא שחקני חוץ ונגד המצב של „חצי מקצוענות".

משה ורטמן, מזכיר מועצת פועלי חיפה, קרא להפריד הפרדה מלאה בין מועצת הפועלים לבין הספורט הייצוגי ולהעביר את כל האחריות לספורט הייצוגי לידי מרכז הפועל. ורטמן תבע גם לשים את הדגש על הספורט העממי, וציין את הפעילות הנרחבת שמקיימת מועצת פועלי חיפה בספורט למקומות־עבודה.

אפי שטנצלר, מזכיר מועצת פועלי גבעתיים, ציין שהפסיק את פעילות קבוצת הכדורגל הפועל גבעתיים כדי שלא תתחרה בהפועל רמת־גן. „אין צורך שבשתי ערים כה סמוכות יהיו שתי קבוצות כדורגל ייצוגיות", אמר.

שאול מהירי, מזכיר מועצת פועלי רמת גן, שהוא גם יו"ר התאחדות הכדורגל, אמר שהקמת העמותות תציל את מועצות הפועלים. לדבריו, מי שחושב שניתן לקיים ספורט ייצוגי מבלי להשקיע בכך כסף – אינו אלא טועה. „מועצת הפועלים יכולה לעזור בגיוס כספים לפעילות הספורטיבית הייצוגית", אמר.

משה דיינה, מזכיר מועצת פועלי חולון, יצא נגד הצעת מרכז הפועל ואמר, שהחובה למצוא את דרך הביניים, שתאפשר למועצות הפועלים לנהל את הספורט המקומי מבלי לקרוס תחת הנטל הכספי של ניהול האגודות.

קרא מחר ב„מעריב של שבת"
ובמוסף הצבעוני „סופשבוע"

מעריב וסופשבוע

חולים בעונש
מאת תהילה עופר

דירות ביהודה ושומרון בחצי חינם –
אין דבר כזה. תחקיר
מאת אביבה מץ

שב"כ במפלגות
מאת אבי בטלהיים

שייח ג'עברי, רוטציה בשלולית דם
מאת מיכל קפרא

עם השיעים בדרום לבנון מאת שפי גבאי

רות סירקיס בע"מ
מאת יעל פז־מלמד

דו"ח
מאת אמנון אברמוביץ

מצעד האיוולת
מאת ברברה ו. טוכמן

יומולדת לפסל החרות
מאת דן דגוני

השטח הפרטי של אליס שלזי
מאת טורית ברצקי

במדור לספרות: עם מות דן פגיס * ביוגרפיה של היטלר * ספרות תורכית

סימני נפט – מדור סאטירה

פוסטר צבעוני בטיול השבוע לנחל צלמון
מאת נילי פרידלנדר

והמדורים הקבועים של יהונתן גפן, מאיר עוזיאל, יהודית חנוך, מאו"ל, תמר אבידר, יגאל לב וגבריאל שטרסמן

כמו כן מצורפים המוסף לבידור „שבוע טוב", כולל „מעריב לילדים", והמוסף לצרכנות ולכלכלה „שווקים"

תסתכל מה קורה
מחר במעריב

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

ואתא השוחט ושחט...

קולנוע

מאת יגאל משיח

„קוברה" – קולנוע „תל־אביב", ת"א, „רון", חיפה.

„קוברה", סרטו האחרון של סילבסטר סטלונה („רוקי", „רמבו" וכו') בילבל אותי מאוד. עד לסוף לא ידעתי להחליט מי הפסיכופט. הרוצח הסיטונאי עם סכין הקצבים, או הרוצח הסיטונאי בשרות המשטרה. בסוף, לאחר תריסר מיתות משונות, בשיפוד, בתלייה, בשחיטה, בהצתה ובירייה סתם, זוכה „קוברה" בנערה ועולה על האופנוע לקול נעימת הסרט, ובכך הסקתי שהוא הגיבור, עם כי רוב הסרט קשה היה להבדיל בין תאוות הרצח שלו לזו של הפסיכופט עם הגרזן, מה עוד שהעוויותיהם, כמו רפרטואר גינוני ההתנהגות שלהם היו זהים.

את „קוברה" אפשר לסווג כשלישי בטרילוגיה שהחלה עם „משחק הדמים" ו„רמבו". מאז שתי הצלחות קופה אלה גדלו בסרט זה רק הרצחנות, הסאדיזם והמאצ'יזמו. „קוברה", רוצח משטרתי בשכר סופרים (הוא מוזעק לפעולות מיוחדות), מופיע בניגוד לרמבו בלבוש מלא, וכדי לפצות את הצופה על מפעל שריריו שנעלם מהעין, העניקו לו ביגוד מאצ'ו שווה ערך: מכנסי ג'יגולו הדוקות, מגפיים, חולצה שחורה, חגורת אבזם, משקפי שמש וכפפות שחורות. בזוית הפה מגלגל קוברה כל הזמן (גם בשנתו כך נראה) גפרור ארוך, אם כי לי לא ברור עדיין מדוע היה תחליף זה למוצץ לסמל של קשיחות. כך או כך, ההכפה האידיאולוגית שהחלה ב„משחק הדמים" נמשכת. „למה לא לכלוא את כל המטורפים האלה בבית משוגעים", שואלת נערתו (בירגיט נילסן) אחרי שניצלה בפעם החמישית מקיצוץ איברים. „תגידי את זה לשופט", משיב לה הפילוסוף. „אנחנו אוסרים אותם והם מוציאים אותם לחופשי". שוב, כמו בכל סרטי הנקם הניאו־פאשיסטיים, מאשים גואל הדם את החברה המאורגנת באימפוטנציה: חוקים ושופטים מיותרים מסבכים את הליכי הצדק. „אתה המחלה ואני התרופה", נוהם סטלונה לעבר יריבו, שעד מיגש זה הצליח לענג את הצופה בתריסר שחיטות של בלתי־נימיות.

„קוברה", לזכותו ייאמר, מוותר מלכתחילה על יומרות עלילה ומסתורין. את הרוצחים מזהים כבר עם הריטוש הראשון, אחר הכותרות, והיתר הוא סידרה של הבטות מקרוב בהטענת כלי המשחית ופירוקם, הרבה התרוצצויות ברגל ובמכונית בין הצריחות בלילה. אין זה סרט בלש עירוני אלא סרט זוועה. בשיעמומי ניסיתי לחשוף את תכסיסי הפרסומת הסמויה ולמדתי משהו. שימו לב כמה פעמים נעצר גיבורנו לפני מכונת הפפסי־קולה לרוות את צמאונו. שימו לב לשרות שעושה הסרט לבירה „קורס": סטלונה מסיח את דעתו של הרוצח בסופרמרקט בהשלכת פחית בירה לכיוון ההפוך, אבל לפני המעשה וההסתערות הוא לוגם מהפחית לשאוב ממנה כוח ואומץ. לרגע ציפיתי שיאמר לנו „עם 'קורס' לא מחטיאים". אגב, מה עשו בהקרנה זו כמה עשרות ילדים מתחת לגיל עשר, או שמא על פי אופנות ימים אלה, מומלצת האלימות גם לזאטוטים.

אריק שרון כמוקדם מכירות

לפארק המים החדש, העומד להיפתח בעוד כחודש על חוף ימה של אשקלון, אין עדיין שם. אבל בעיות כבר יש. משרד הפרסום „מיטל" מכין כבר את מסע הפרסום, ואיך אפשר בלי הרדיה לשירותי פרסומת בשידור (שפ"ב) הוגשו סקיצות לשלושה ג'ינגלים המהווים פרק ראשון בסידרה מתוכננת. בג'ינגלים אלו מככב קולו של אריק שרון, אותו מבצע חקיין: „בואו ילדים, בואו ל... פארק המים של המדינה. הא, הא (חיקוי הצחוק המפורסם). הפעם אני לוקח חופש אמיתי וקופץ ל...פארק המים של המדינה. רק 40 דקות מתל־אביב. הא, הא". המשקיעים אישרו את הג'ינגלים. השפ"ב פסל את שלושתם. למה? דייוויד גורדון, מנהל האולפן של שפ"ב, סירב להגיב.

באופן בלתי רשמי נודע כי בשידורי פרסומת לא מבצעים חיקויים, ועל אחת כמה וכמה אם המדובר בחיקוי אישיות מפורסמת, אלא אם כן נתקבלה הסכמה מראש של אותה אישיות לכך. משה מידן, ממשרד הפרסום, לא מוכן להשלים עם ההחלטה. הוא הסכים לאהות את החקיין בתחילת התשדיר וכן להשתמש רק במוטיבים מקולו, כמו הצחוק בלבד וכד'. גם לזה לא ניתן אישור. עתה הם מתכוונים לפנות למנהל הרדיו. ואם גם זה לא יעזור ישדרו את הג'ינגל בצורות אחרות. אפשרות אחת היא, לשדרו ב„קול השלום". משא ומתן על כך מתנהל בימים אלו, כשהבעיה, אומר מידן, אינה עקרונית, כי אם כספית. הם ינסו גם לשדרו במרכזי קניות גדולים כמו „הקניון" ו„לב דיזנגוף" וכן באמצעות רמקולים מדוכנים שיוצבו ברחובות. למה דווקא מתעקשים על ג'ינגל זה? מידן: „לדעתנו תשדירים קונבנציונליים כבר לא מרגשים אף אחד. בנוסף, מבחינת החשיפה לאוזני הקהל הוא קליט מאוד ועשוי להיות מדובר מאוד שכן זהו תשדיר מתפתח, עם עלילה".

אריק שרון הוא, ככל הנראה, „מקדם מכירות" טוב. לפני זמן מה הוקרן בקולנוע „פריז" בתל אביב סרטון פרסומת. על פסקול הסרטון „הלבישו" את קולו של אריק שרון. שבוע ימים הוא הוקרן, וירד מן המסך. השמועות אומרות כי לשכת השר התערבה.

ורדה צימרמן

דני קרוון.
עדיין בשמי פאריס

שינויי המימשל בצרפת משפיעים גם על האמנות. המימשל הסוציאליסטי ונציגו השר זאק לאנג יזם פרוייקטים תרבותיים רבים. שר התרבות החדש פרנסואה לאותר, שהודיע על קיצוצים בתקציב, צריך להחליט מי לשבט ומי לחסד. בין אלה שנהנו מסיוע לפרוייקט, אשר הדעות על ערכו האמנותי לא היו חלוקות, היתה העיר החדשה בצפון פאריס עבודה תיכנן האמן הישראלי דני קרוון את „הציר הראשי", רצף של שלושה קילומטרים שבקצהו השלים קרוון מגדל נטוי בגובה של 36 מטר ובקוטר 3.6 – לזכר ל"ו צדיקים, שממנו יוצאת קרן לייזר כחולה למפגש הדרכים המוביל לפאריס. השר לאנג תרם תקציב שאיפשר את בניית המגדל. זה נפתח בטקס חגיגי במחצית ינואר בהשתתפות כל המי ומי. הצבת קרן הלייזר מומנה בכספים פרטיים. העיריה הפעילה קרן ציבורית להשלמת התוכנית הגדולה של קרוון, אבל ברור שתרומה נוספת של המדינה, פרט לכספים הפרטיים וכספי המועצה האזורית – היא חיונית ועשויה להגביר את קצב הבנייה, המתוכנן במקרה הטוב לארבע שנים נוספות. המחיר הכולל של הפרוייקט מגיע לארבע מיליון דולאר.

גדעון קוץ, פאריס

באולם שרת שליד מועצת פועלי גבעתיים מעלית בימים אלה הפקה מלאה של „סינדרלה" בביצוע תלמידי הסטודיו למחול של ברכה צמח. „סינדרלה" היא הפקת סוף השנה של 260 תלמידי הסטודיו, בני 6 – 16, הלומדים במגמות לבאלט קלאסי ולג'אז. בכוריאוגרפיה שיצרה ברכה צמח ל„סינדרלה" יש ביטוי לסגנונות מחול רבים, החל מקלאסי עבור לפלמנקו, ג'אז, טנגו, דיסקו וכלה בקאן־קאן, המתאימים לגירסה העצמאית של „סינדרלה" כפי שאומצה בידי צמח ותלמידיה.

את „סינדרלה" מעלים ארבעה צוותים שונים של תלמידי הסטודיו. את התלבושות עיצבה ברכה צמח. ההכנסות מן המופע נתרמות לילדים טעוני טיפוח בגבעתיים ולחברי מועדון הגימלאים בעיר.

בקרוב

מאת אמיר רותם

דייוויד בואי והחברים

„התחלות ראשונות"; במאי: ג'וליאן טמפל. בריטניה 1986. קולנוע „צפון", ת"א.

1979. הדפסה מחודשת של ספרו של קולין מקינס, מחזירה את רומן הנעורים של שנות החמישים, המבוסס על סיפורים קצרים שפירסם בכתבי העת של אותה תקופה, „התחלות חדשות", חזרה לאופנה. ההתעוררות של הספר הגיעה בעת שג'וליאן טמפל, בוגר טרי של בית הספר לקולנוע, הוזעק על ידי מלקולם מקלארן להציל את קרעי הסרט המתעד את מכירת הפאנק הגדולה של מקלארן: „תרמית הרוקנרול הגדולה". טמפל גדלק ומאותו השלב החלה דרך ההתחתים עד לביצוע המיוזיקל המרקד הזה. בבריטניה יש שכינוהו „בריטיש גרפיטי", מעין תשובה מסוגננת מאוד לאותו סרט נעורים נוסטלגי שגרף אחריו נחשול חיקויים עולמי (ראה במדור זה).

„התחלות חדשות" מתרחש בשנים של התאוששות לאחר מלחמת העולם השניה. הדור הצעיר מתחיל לגלות את כוחו, הפרוטה מצויה בכיסו ותאוותיו באותו אזור. מושג הטפס־עשרה על סף פריצה. הסרט נסב על סיפור אהבתם של קולין וסוזט, כשברקע עולם העסקים המושחת, יחסי שחורים־לבנים והעולם המתהדק.

דייוויד בואי, עומד בראש פירמידת השמות המכובדת האמורה למכור סרט זה, בגלל השתתפותם בו. לצידו ג'יימס פוקס, החוזר למסכים לאחר העדרות ארוכה, מנדי רייס־דייוויס, שנוהגים לכנות „שלנו" ורייי דייווים, סולן ה„קינקס" בתפקיד אביו של הגיבור(!). שני התפקידים הראשיים מאויישים על ידי כוחות עולים חדשים. פטסי קנסיט (17), זמרת רוק בעלת שפתי בארדו ואדי אוקונל (26), גירסה רזה ופחות מושלמת של בואי. המוסיקה בסרט היא מאת רוב כשתתפיו היודעים לכתוב מוסיקה. הופעת אורח יש לכוכבת ה„קול" היפה שאדיי.

לא התחלה חדשה

„אלכס חולה אהבה". במאי: בועז דוידזון. ישראל 1986. קולנוע „לב", ת"א.

סרט שנעשה בעת הסכסוך הגדול בין דוידזון למיטיבו מנחם גולן, ומזכיר לא מעט מהנוסחאות שהרכיבו את „אסקימו לימון" שעשו יחדיו, אותו מכרה זהב המסמס עדיין למרייה. ברקע, עדיין מבחר משירי התקופה (שנות הצבע), ילד (אלכס – איתן אנשל) אוהב ילדה (מימי – יעל הרמון), יחסי שילוה משחק פרסי וישנה גם „תגלית": שרית הבהן היפה (שכאן הספיקה כבר להשתתף ב„כפפות" של רפי אדר).

אלכס הוא בן 13, בריא בגופו ובנפשו היוצאת למימי, אלא שזו אינה משיבה לו אהבה. אז נכנסת להייו לולה (הכהן), קרובה צעירה מפולניה, הבאה לחפש את אהובה מלפני המלחמה. אלכס פעור הפה הולך שבי אחריה, נוכח שאהבתו חד־סטרית, אך לבסוף מוצא את שמתאים לבני גילו. מפריעים בהתפתחותו של הנער: חנה רוזן, בתפקיד אימו הפולניה החונקת ואביו – אברהם מור – הרכיכה. צילם, אמנון סלומון, הפיק, איזיו שני וערכה בהירייה דוידזון.

אלכס, חולה אהבה

קלצ'ינסקי בלי דיין

„בר 51". במאי: עמוס גוטמן. ישראל 1986. קולנוע גורדון, תל אביב.

מתרימים או לא, מי אמר למי, או כל שאר הסכסוכים הפומביים המביאים לסרט את פרסומו, מצטרפים לבעיות של תקופת הצילומים, כאשר ג'וליאנו מר, ממש כמו כוכב הוליוודי, נטש בסערה ושוכנע לחזור. כל אלה אמורים להביא את הקהל לראות את סרטו השני של גוטמן (לאחר „נגוע") ובו תומס (מר) ומריאנה (סמדר קלצ'ינסקי־דיין) אחים־יתומים מעיירת פיתוח, מגיעים לעיר הגדולה בחיפוש אחר העתיד (שמו המקורי של הסרט אמור היה להיות: „יתומי הסערה"). במקום לנחות על פניה של העיר, הם נוחתים על הצד השני ושם הם נתקלים במיני טיפוסים השייכים למציאות של הסרט הזה בלבד: זמרת קברטים עבת בשר ודקת אבחנה, זונת גנים ממין זכר, חשפנית וחשפניות. על אף שיוסי וין צילם את הסרט בתל אביב, הרי שמדובר יותר בעיר גדולה אנונימית, לילית, המקיימת אוטונומיה של חיי שוליים, במנותק מהשאר. כמו בסרטו הראשון, וכמו בשלישי הנמצא בשלבי הכנה־מוקדמת אחרונים, חבר גוטמן לתסריטאית עדנה מזיא ולמפיק אנג'ייקה רוטנברג. את המוסיקה כתב אריק רודיך. עדה של „מציאה" של הסרט הזה, היא האשה הגדולה מהחלומות של גוטמן־מזיא – אפולוניה המפורכסת והפאתטית, עיירת שלג היא זארה, שהיא בעצם שרה אוולאי מבת ים, אלון אבוטבול, שפותח כאן סדרת סרטים ארוכה שנראה במהלך הקיץ והסתיו הקרובים, דייוויד פטריק־ווילסון, שיובא לכאן במיוחד לצרכי צילום הסרט ומוסקו אלקלעי, משלימים את צוות השחקנים.

קיץ

החופש הגדול יצא לדרך וההערכות לקראת קליטת דמי הכיס משתנה. קולנוע „רב חן" מעשיר את המבחר שלו בארבעה סרטים לכבוד הארוע: המשך עלילות נער הקרטה ב„קרטה קיד 2", פרק שלישי בסדרת בי"ס לשוטרים: **„בית ספר לשוטרים מתקדמים"** ושני סרטי דיסני: **„מהדובים באהבה"** ו„דמבו" הותיק.

סמדר קלצ'ינסקי, ג'וליאנו מר ודייוויד פטריק־וילסון – „בר 51"

אמנות ומדע בביאנלה ה־42 של ונציה

„אמנות ומדע" הוא נושאה של הביאנלה ה־42 של ונציה, הגדולה ביותר עד כה, שנפתחה השבוע בהשתתפות 40 מדינות.

הנושאים מחולקים לשש קטגוריות: „הצגת החלל", המציגה בצורה יוצאת מן הכלל כמה מתבניות האפקטים האילוסטרטיביים באמנות ובארכיטקטורה מתקופת הרנסאנס; „אמנות ואלכימיה", כוללת יצירות הקשורות לנושא מן המאות ה־16 וה־17. המוצג העיקרי כאן הוא לבירינט של ארתורו שוורץ המיישם כמה מן הקונספציות של יונג באמנות; ה„וונדרקאמר", המתייחסת בעיקר למשיכה של תקופת הפוסט־רנסאנס למוזרויות ופלאים; „צבע" המוקדשת לתיאוריות שונות של צבע והקשר למדע; „טכנולוגיה ומחשבים", המציגה עבודות המנסות לשלב **טכנולוגיה** מתקדמת בדרכים פואטיות; **„מדע למען האמנות"**, המוקדש לטכניקות **חדישות לשימור ותיקון עבודות אמנות.**

אך לא רק נושאים אלה מוצגים בתערוכה. הביתן **האמריקאי למשל מוקדש לעבודותיו של איסמו נוגושי. צרפת מציגה עבודות משל דניאל** בורן, אוסטריה מציגה את פסליו של **קארל** פרנטל ובריזיל את עבודות האינדיאנים של וואי־זואי.

סוף שבוע מרוכז סביב צ'כוב ויצירתו יתקיים ב„הבימה" לרגל העלאת „הדוד ואניה" ו„צ'כוב צ'כובה". ביום ה', 10.7, בתום הצגת „הדוד ואניה" יוקרן הסרט „שלוש אחיות" בבימוי לורנס אוליביה. למחרת, ביום שישי אחר הצהריים יוקרן סרט על חיי צ'כוב ולאחריו ירצה הבמאי הרוסי האורח **יורי ליובימוב** (שהתחיל בימים אלה בחזרות על „השקיעה" מאת באבל), מנהל תיאטרון „טגנקה" לשעבר, על צ'כוב בתיאטרון הרוסי. בשבת תתקיים שחרית צ'כוב שבה יוקרן סרט הטלוויזיה הבריטי „הדוד ואניה" בכיכובו ובבימויו של אוליבייה.

מלחינות רומנטיות

קונצרט

„נשים מנגנות יצירות נשים" – התקופה הרומנטית. מוזיאון ישראל 28.6

מאת ישראל דליות

כספיח לפסטיבל הבין־לאומי לנשים במוסיקה, שנערך בבאר־שבע, הוגשה תכנית נפרדת של שירים ומוסיקה קאמרית, מאת מלחינות ידועות ונשכחות מהמאה ה־19. לפי המארגנות „קונצרט זה קובע עובדה חדשה בשטח ומפריך דיעה בלתי מבוססת, הקיימת גם אצל אנשי מקצוע רבים, על קיומן של מלחינות בהיסטוריה המוסיקלית".

אמת ונכון שגם נשים הלחינו מוסיקה טובה ומשמחת שמאפשרים לנו לשמוע אותה בפומבי (כמעט ואין להשיגה על גבי תקליטים), אבל השיקולים, גם במקרה כזה, חייבים להיות מוסיקליים טהורים. יצירה חלשה וחסרת מקוריות של מלחינה עומדת במבחן הביקורת והזמן בדיוק כמו יצירה חסרת חשיבות של מלחין.

השלישיה במי מינור מאת לואיז פארנק (1804־75) היא יצירה שגרתית ללא רעיונות מלהיבים. נגינתן של רודיקה יוסוב (כינור), נעמי אנוך (צ'לו) ושרה פוקסון־היימן (פסנתר) לא העניקה ליצירה משנה חשיבות. הפסנתר היה חזק מדי וכיסה מדי פעם על שני הכלים האחרים.

בחלק הזמרתי שרה הסופרן צילה גרוסמאייר, במקצועיות ורגישות מחכמת לב, שירים משובחים מאת אוגוסטה הולמס (1847־1903), המלחינה ממוצא אירי שנולדה בצרפת ולמדה אצל ציזאר פראנק, המלחינה הגרמניה ג'וזפין לנג (1815־80), המלחינה הנורווגית החשובה אגאטה באקר גרנדאל (1847־1907), ששני שיריה בלטו באופיים האישי המקורי. וכן שני שירים לבביים מאת פאני מנדלסון (1805־47), אחותו המוכשרת של פליקס מנדלסון ושלושה שירים מאת קלרה שומאן (1819־96), אשתו של רוברט שומאן, שזכתה בחייה להוקרה רבה כפסנתרנית וכמלחינה בזכות עצמה. שרה פוקסון־היימן נתנה לחלק הפסנתרני פרשנות מוצלחת ומהימנה. השלישיה בסול מינור של קלרה שומאן (המוצלחת מבין היצירות בקונצרט) נוגנה בהתלהבות ובגישה קפדנית. אפשר היה להתרשם מכל המעלות שבמוסיקה הכנה הזו.

מאזינים מעטים יחסית היו באולם (כמחציתם גברים). בכל זאת אין, כמובן, להתייאש וראוי להמשיך במאמצים להשמיע בפומבי יצירות מאת מלחינות. רצוי גם להכין תכניה מודפסת עם רקע ביוגרפי ופרטים על היצירות ומחברי הטכסטים.

שחמט
פעילות עניפה בחופשת הקיץ

בעריכת אליהו פשר

בשני חדשי החופש הגדול צפויה לשחמטאים פעילות עניפה הן בארץ והן בחו"ל. המפעל הראשון שהתחיל ב־1 ביולי הוא שחקים נתניה, מפעל המתקרב לשנתו ה־30 ומקיף למעלה ממאה שחמטאים מכל הגילים ומכל חלקי הארץ, הממזגים שחמט עם קיץ והפעם חוזרים ל„מלון הנסיכה" שהתפנה מעולי אתיופיה חודש פניו.

נתניה תארח במחצית יולי השנה שוב את אליפות צה"ל בשחמט ב„בית החייל" הגדול והנאה, שאירח מפעל זה גם אשתקד. גם כאן צפויה השתתפות של למעלה ממאה חיילים.

התנועה הקיבוצית שהקדימה את מפגשיה לחודש יוני וערכה מספר תחרויות (עמק חפר, גבעת חביבה, הרי אפרים ועוד) תקיים בחופש הגדול את אליפות הנוער של ההתיישבות העובדת.

על פעילות עניפה של בתי הספר החקלאיים ומוסדות עלית הנוער אנו שומעים וקוראים מדי חודש. גם שם תימשך הפעילות בתחרויות שונות.

המועדונים הגדולים וגם הקטנים מודיעים על תחרויות מגוונות. מועדון בכורי העתים בת"א על שם שייקה ירקוני ז"ל מקיים אף קייטנה לילדים שוחרי שחמט, נוסף לפעילות של נשים וגברים ונוער.

ירחון „שחמט" מרווה על עשרות תחרויות נוער ובוגרים המתקיימות במקומות שונים בארץ. לא כולם מדווחים, אבל גם ממה שמדווח אנו רואים שמספר המשתתפים מגיע כבר לאלפים. בחיפה ובקריות וכן בעמק זבולון כולו הפעילות רבה. כן נזכיר את באר שבע, ראשון לציון, רמת גן, פתח תקוה, גבעתיים, רחובות, הרצליה, רמת השרון, חדרה ועוד.

גם מקומות העבודה באיזור תל־אביב מגלים פעילות ועורכים תחרויות רבות. ישנם כל הסימנים שהפעילות תגלוש גם לאיזורים נוספים.

הפעילות הרבה נעשית בתקציב זעום על ידי מספר קטן של „משוגעים לדבר" שרובם עובדים בהתנדבות כבר שנים מספר. יש כיום בארץ מספר מדריכי שחמט מנוסים שעלו מברית המועצות והכל מאוד שאין הם מנוצלים להפצת השחמט בבתי הספר.

ספורט השחמט הוא זול מאד ובאמצעים מועטים ניתן להפעיל אלפי משתתפים מכל הגילים. דרוש רק ציוד ראשוני כמו שולחנות, כלים ושעונים.

אנו מתביישים לציין, שכל תקציבו של איגוד השחמט הארצי אינו מגיע לשכרו של כדורגלן בכיר או כדורסלן ממוצע. בתקציב זה מקיים האיגוד פעילות עניפה: משחקי ליגה וגביע, ירחון שחמט מקצועי על רמה גבוהה, תחרויות נוער ובוגרים ואף שולח שחמטאים מצטיינים לחו"ל. הצלחתו של האיגוד היא בעיקרה אודות לעשרות הפעילים העושים את עבודתם בהתנדבות כבר שנים רבות.

הפעילות באירופה

חודשי יולי־אוגוסט יהיו עמוסים בעשרות תחרויות שחמט בכל היבשת. הדוקרב על אליפות העולם בין קאספרוב לבין קארפוב בלונדון ימשוך אליו את כל אוהדי השחמט בעולם. דבר זה המריץ את שחמטאי אירופה לארגן תחרויות בכל הרמות. באנגליה עצמה, נוסף לאליפות המדינה, יתקיימו מספר רב של תחרויות בערים שונות והמבחר גדול. התחרויות פתוחות לקהל.

התחרויות המסורתיות בברלין ובביל, המושכות כל שנה ישראלים רבים, מבטיחות גם השנה תנאים נוחים. השנה ניתן להוסיף אליהם גם תחרויות בצרפת (אחר התאוששותו של ספקי וגם הלבנוני המצטיין קראטלי) המגלה התעוררות שחמטאית. הולנד מציעה בטאן שחמט נוסף המגיע ארצה מדווח על תחרויות נוספות.

השנה לא תשתתף ישראל באולימפיאדה שתתקיים בדובאי. החרם על ישראל מעורר הדים רבים בעולם השחמט, כי משקלם של היהודים הוא גדול ותרומתם לשחמט היא עצומה. כך שגם שחמטאים לא יהודים מהולנד, דנמרק, גרמניה, אנגליה, שוודיה ורבים אחרים כבר הודיעו שלא ישתתפו באולימפיאדה. התארגנות רבה ישנה נגד מוסדות הפיד"ה (איגוד השחמט העולמי) ומספר מדינות באמריקה הדרומית, בראשותה של ברזיל, ומדינות אירופה בראשותה של אנגליה, מקיימות פעילות לבחירת הנהלה חדשה בקונגרס הקרוב בדובאי. ישראל רק תזכה מפעילות זו.

המפעל הראשון שהוחלט לארגן הוא תחרות באירופה בהשתתפות 2000 שחמטאים. דבר שיתן תנופה רבה לפיתוח השחמט. היות ומאחורי התעוררות זו עומדים הגדולים המחשבים הגדולות, יש תקווה כי השחמט יתפוס את מקומו הראוי. מי שראה את המחשבים השחמטאים שרמתם כבר מגיעה לרמת אמן (2200 במד כושר העולמי) מבין מה עוד מצפה לנו ממשחק זה.

ברידג'
משחק מתוחכם

מאת ארנונה שמאן

אם החוזה נראה לך בטוח מדי, העף בו מבט שני, יתכן והחלוקה משונה יכולה לערער את בטחונך, ולכן עליך להיות מוכן לכל מצב ולכל חלוקה ולא להיכשל, לחינם, בביצוע החוזה.

	♠ K J 10 ♥ J 8 x ♦ A x x x ♣ A x x	
♠ A x x ♥ K 10 9 6 ♦ x ♣ Q J 10 x x	צפ מז מע דר	♠ 9 x x x ♥ – – – – ♦ Q J 10 x x ♣ x x x x
	♠ Q x x ♥ A Q 7 x x x ♦ K x x ♣ x	

דרום בחוזה של 4 הארט כנגד יציאה של מלכה קלאב. ממבט ראשון נראה שהכרוז צריך למסור, במקרה הגרוע ביותר, שלוש לקיחות: ספייד, הארט, ודיאמונד.

כמובן שמחשבה זו נכונה בהנחה שסידרת הארט אינה מחולקת 4:0 ולכן הכרוז חייב לתכנן את המשחק כך שיבצע את החוזה גם כנגד חלוקה גרועה כזו. על הכרוז, לכן, לחתוך, בלקיחה השניה, קלאב בידו ולהמשיך בהארט קטן מהיד. מהלך זה מבטיח את ביצוע החוזה אם ארבעת ההארטים ביד מזרח, היות ואם מערב אינו עונה לצבע, לכרוז יש שתי עקיפות בטוחות כנגד הא־9 10 K במזרח. אולם במקרה הזה מערב שיחק את הא־9 הארט, הכרוז זכה בנסיך ומזרח השליך דיאמונד. הכרוז, לאור המצב, המשיך במלך ספייד, מערב זכה באלוף וחזר בדיאמונד, הכרוז זכה עם המלך והמשיך במלכה ובנסיך ספייד, וחזר ליד על ידי חיתוך קלאב, המצב עתה הינו כזה:

	♠ – – – – ♥ 8 x ♦ A x x ♣ – – – –	
♠ – – – – ♥ K 10 x ♦ – – – – ♣ J 10	צפ מז מע דר	♠ x ♥ – – – – ♦ Q J 10 ♣ x
	♠ – – – – ♥ A Q 7 ♦ x x ♣ – – – –	

הכרוז משחק דיאמונד, מערב אינו יכול לחתוך (יפסיד לקיחה) ולכן הוא משליך קלאב, הכרוז זוכה באלוף וממשיך בדיאמונד, מזרח זוכה בלקיחה ומערב משליך קלאב. מזרח חוזר בדיאמונד הכרוז חותך ב־7 הארט מערב חותך מעליו ונאלץ לחזור הארט למזלג שלו AQ שבידי הכרוז.